Mirâc Gecenizi ve Gününüzü Tebrîk Eder,
Her Birêrleriniz İçin Rûhânî Mirâc'lara
Vesîle Olmasını Yüce Rabbimizden Niyaz Ederiz!

Lâlegül

Aylık, İlim, Kültür ve Fikir Dergisi

Yıl: 3
Sayı 27

Mayıs 2015
Fiyatı: 10 TL

Lafza-i Celâli Temsil Eden "LÂLE" ile, Sevgili Peygamberimizi Temsil Eden "GÜL"ün Birleşiminden Bereketlenen "LÂLEGÜL" Dergimizin İhtiva Ettiği Fazîletli Amellerle Meşgul Olanlar İki Cihanda Kazanacak, Evliyâullah'ın Kitaplarında Geçen Rivâyetlere İtibar Etmeyenler İse Sefil! Olacaktır!

MAZHAR-I İSM-İ CELÂL OLMASA HAKK'A LÂLE BULAMAZDI BU KADAR RÜTBE-İ VÂLÂ LÂLE

-İzzet Ali Paşa-

RASÛLÜLLÂH (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) "BENİ SEVEN SAHÂBEMİ SEVER" BUYURURKEN HAYRETTİN KARAMAN NASIL "MUÂVİYE'Yİ SEVMEM" DİYEBİLİYOR —04—

Receb-i Şerîf'in Onuncu Günü Hayırlı Kaza ve Kader İçin Okunacak Bir Dua —70—

Mi'râc Gecesinin ve Gününün Fazîletli Amelleri —72—

Receb-i Şerîfin Cuma Gecesi Yapılacak İstiğfâr —74—

Okuduğu Gün veya Ayda Ölenin Bağışlanmış Olarak Ölmesi İçin Bir Zikir —75—

Şa'bân Ayının İlk Gece ve İlk Gün Namazları —74—

Fazîletli Salât-ü Selamlar —83-84—

DEMİRLERİ ERİTECEK, SULARI DONDURACAK, DAĞLARI YUMUŞATACAK, DELİLERİ AKILLANDIRACAK, KIRK CUMA GECESİ OKUYANIN BÜTÜN GÜNAHLARINI BAĞIŞLATACAK VE DÜNYANIN BÜTÜN DERTLERİNİ AÇACAK EŞSİZ BİR DUA —77-82—

FETİH VE SONRASI —60—
ALİ ULVİ UZUNLAR

İSLAM'IN GELECEK TASAVVURUNUN İNŞASI —44—
AHMET AÇIKGÖZ

PERS-YAHUDİ KARAKTERİ —54—
MUSTAFA ÖZCAN

Mİ'RAC'TAN GELEN HEDİYE; "NAMAZ" —36—
MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

İTİKATTA HADDİNİ AŞAN DİPLOMALI CAHİLLER —26—
RESUL BÖLÜKBAŞ

TÜRK TARİHİ "BÜLBÜLDERESİ"NDE YATIYOR —32—
ALİ EREN

EDİTÖRDEN

MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

Rabbimizin ayı olan Receb-i şerif ayının manevi ikliminde yol almaya devam ediyoruz. Bu ayın ardından Şa'ban-ı şerif ve Ramazan-ı şerif aylarını da idrak edeceğiz inşaAllah...

Bu mübarek aylar feyziyle, bereketiyle, rahmet hediyeleriyle gelirler. Dünya meşgalesiyle bunalmış olan ruhlar bir nebze olsun serinlesin, yorgun yürekler dinlenip mânen ferahlasın diye, bir birinden kıymetli kandil geceleriyle gelirler.

İşte bu gecelerden biri de, Receb-i şerif ayının yirmi yedinci gecesine tevafuk eden 15 Mayıs Cuma Günü'nü, 16 Mayıs Cumartesi Günü'ne bağlayan **Mi'rac Gecesi**'dir.

Mevla Tela bu gece; Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*'i Mescidi Haram'dan alıp evvela Kudüs'deki Mescidi Aksa'ya götürdü. Oradan da göklere yükseltip yedi kat semayı, Cenneti ve Cehennemi gezdirdi. Sonra Arşı, Kürsü'yü geçirip nice ayetlerini temaşa ettirdikten sonra bilinmeyen makamlara çıkardı. Şekilden ve mekandan münezzeh, keyfiyetten ârî olarak o yüce makamda Habîbiyle görüştü. Böylece Peygamber Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*in, Kur'an'dan sonra en büyük mûcizelerinden biri olan "**İsrâ ve Mi'râc**" hadisesi gerçekleşmiş oldu.

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* bu büyük randevudan geri döndüğünde henüz yatağı soğumamış, abdest aldığı ibriğin suyu ise sallanır vaziyetteydi. İşte o gecenin sabahında **sıddık** ile **zındık** tefrik edildi.

Günümüzdeki bazı ilahiyatçılar ve sözde hocalar, mü'minlerin tertemiz dimağlarını bulandırmak için zaman zaman **Mi'rac'ın** keyfiyetiyle alakalı olarak bir takım abuk sabuk görüşler ortaya atmaktadırlar.

Bu konuda Ehli Sünnet ulemasının görüşü şudur:

Efendimiz uyanık olduğu halde, beden ve ruh beraber olarak Mi'rac etmiştir.

Bu konudaki ilmi deliller bir kenara, sadece şu aklî delil bile Mi'rac'ın uyanık iken ve bedenle olduğunu ispat etmektedir:

"Efendimiz Mi'rac Gece'sinin sabahında bu mucizeyi haber verince, müşrikler bunu, Efendimiz'le alay etmeye fırsat addedip yalanladılar.

Bazıları inkârlarından feryâd-u figan edip çığlık attı, bazıları ise yakasını çekiştirip dizini dövdü. Hatta yeni müslüman olmuş bazı kimseler de irtidat ederek dinden döndüler."

Eğer Mi'rac hadisesi rüyadayken gerçekleşmiş olsaydı, müşrikler buna itiraz edip, imanları henüz yerleşmemiş olanlar irtidat eder miydi?.. Elbette etmezlerdi, çünkü rüyadayken bunun olması pekala mümkündür.

Hatta müşrikler Mi'rac Gecesi sabahı, fırsat bu fırsat deyip hemen Hazreti Ebu Bekir'in yanına koştular. O da buna inanmaz ve dininden döner, zannettiler.

Hazreti Ebu Bekir, Mi'rac olayını kendisine alaylı bir şekilde anlatıp, imanını bulandırmak isteyen müşriklere sordu:

- Bu dediklerinizi O'mu dedi?

- Evet, vallahi kulaklarımızla duyduk! Dediler. Bunun üzerine Hazreti Ebu Bekir imanla çağladı:

- **O dediyse doğrudur!**

İşte Hazreti Ebu Bekir'in bu muhteşem cevabı, iman ve teslimiyeti onu "Sıddık" makamına yükseltti. İman böyle olmalı. "Gitti mi-gitmedi mi, dedi mi-demedi mi, acaba mı?" böyle iman olmaz. Resûlüllah ne buyurdu ve duyurduysa, ne söylediyse tasdik edeceksin. Sıddık böyle olunur.

Hazreti Ebu Bekir'i "Sıddık" yapan o muhteşem cevap, aslında sadece o zamanın inkarcı müşriklerine değil, sonraki asırlarda zuhûr edecek fitnecilerin suratlarına da haykırılmış bir cevaptır: **"O** *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* **dediyse doğrudur!"**

Evet o gece sıddık ile zındık'ın tefrik edildiği bir gecedir. Kim bilir? Belki de Mi'rac Gecesi, günümüzün sıddıklarını ortaya çıkarmak için her sene tekrar tekrar geliyor. Rabbim bizleri de o sıddıklardan eylesin.

Şimdiden tüm Lâlegül Ailesi'nin Mîrac Gecesi'ni tebrik eder, bizlerin rûhânî mirac yapmasına vesile olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ederim.

Fî Emânillah!

Lâlegül

Aylık, İlim, Kültür ve Fikir Dergisi

Yıl: 3 Sayı 27 — Mayıs 2015 Fiyatı: 10 TL

Lalegül Dergisi Adına
İmtiyaz Sahibi
Tuana Basın Yayın

Genel Yayın Yönetmeni
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

Genel Müdür
Gürsel YILDIZ

Reklam Müdürü
Suat YILDIZ
0212 435 50 50

Yayın Türü
Yerel, Sürekli, Aylık

Basım Yeri
Promat
Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Orhangazi Mahallesi 1673.Sokak No:34
Esenyurt-İstanbul
Tel: 0212 622 63 63 - Fax: 0212 605 07 98
www.promat.com.tr

Yurtiçi Abonelik Bedeli (Yıllık)
120 TL
Yurtdışı Abonelik Bedeli (Yıllık)
100 Euro

Abonelik İçin Banka Hesap Bilgileri
Gürsel Yıldız Adına
Albaraka: TL HESABI
İBAN: TR14-0020-3000- 0064-8648-0000-09

Albaraka Türk Euro Hesabı
İBAN: TR57-0020-3000-0064-8648-0000-11

Gürsel Yıldız- Posta Çeki Hesap Numarası
105 907 20

Temsilci İrtibat
0212 435 10 58

Abone Dağıtım
Tuana Basın Yayın
Tel: 0212 435 10 58

Adres
Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL
Tel: 0212 435 10 58

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*
"Beni Seven Sahâbemi Sever" Buyururken
H. Karaman Nasıl "Muâviye'yi Sevmem"
Diyebiliyor
AHMET MAHMUT ÜNLÜ

İTİKATTA HADDİNİ AŞAN DİPLOMALI CAHİLLER
RESUL BÖLÜKBAŞ

16 BİR ALİMİ ANALIM
ALİ MUSLİHİDDİN HAZRETLERİ (Kaddesallahu Teâlâ Sirrahû)

31 SÜNNET
HADİS-İ ŞERİFLER

42 SIHHAT-Ü ÂFİYET
SAĞLIKLI HAYAT

52 HIKEMİYYÂT
HİKMETLİ SÖZLER

53 EDEBİYYÂT
ŞİİRLERDEN SEÇMELER

İÇİNDEKİLER

TÜRK TARİHİ "BÜLBÜLDERESİ"NDE YATIYOR
ALİ EREN

Mİ'RAC'TAN GELEN HEDİYE; "NAMAZ"
MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

İSLAM'IN GELECEK TASAVVURUNUN İNŞASI
AHMET AÇIKGÖZ

BİR SÂHÂBÎYİ TANIYALIM
HAZRETİ EBÛ ÜBEYDE İBN-İ CERRÂH (2)

PERS-YAHUDİ KARAKTERİ
MUSTAFA ÖZCAN

FETİH VE SONRASI
ALİ ULVİ UZUNLAR

MENÂKIB
KISSADAN HİSSELER

MEVLÂNÂ'DAN ESİNTİLER
SÛRETLER ve MÂNÂ
MESNEVİHAN MURAT SOYDAN

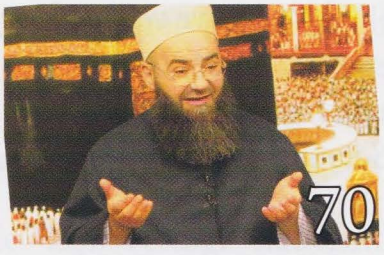

DUALAR VE ZİKİRLER
AHMET MAHMUT ÜNLÜ

REDDİYE

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* "Beni Seven Sahâbemi Sever" Buyururken H. Karaman Nasıl "Muâviye'yi Sevmem" Diyebiliyor

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

Bize sahâbe-i kirâmın tamamını sevmeyi nasib eden **Allâh-u Te'âlâ**'ya hamd-ü senâdan, "Onları seven beni sevdiği için onları sevmiştir" buyuran **Rasûlüllâh** Efendimize, Ehl-i Beyt'ine ve sahâbesinin tümüne salât-ü selâmdan sonra:

İlgilenenlerin malûmu olduğu üzere H. Karaman bana sataştığı yazılarının bazısında evvelce demiş olduğu bir takım şirk içerikli görüşlerini sahiplenmemiş fakat benim kendisine reddiye yaptığım konulardan biri olan "Muâviye *(Radıyallâhu Anh)*ı sevmeme" mevzuunu kabullenerek ısrarla bu hususu defeatle dillendirmiş ve bir daha yazacağını okurlarına vaadetmiştir.

Kendisinin bu konudaki farklı yazılarındaki beyanları şöyledir:

Karaman Yenişafak gazetesinin 20 Ocak 2011 tarihli nüshasında:

"Ben ne demiştim, önce onu tekrarlayalım: "Ben Muaviye'yi sevmem, ama ona sövmem". "Bir gönülde Ehl-i Beyt sevgisi ile Muaviye ve Yezid sevgisi bir araya gelemez". Evet ben böyle dedim ve diyorum. Peygamberimiz(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) "Sövmeyin" diyor, ben de sövmüyorum" demiştir.

Başka bir yazısında da (22 Ocak 2015) *"Konumuz genel olarak ashab değil, özel olarak Muaviye'dir ve yakında bir daha yazacağım"* diyor.

Yazabilirsin, bana zararı olmaz. Atış serbest, ama âhirette de atış serbest. Nasıl olsa herkes bir yere atılacak. Beni alâkadar eden bir şey yok burada. Ben hakkı beyan ederim, gerisini Rabbime havale ederim, ama şu bilinsin ki biz sağ iken sahâbeye hakaret ettirmeyeceğiz. Hakaret edenler olduğunda ise sahâbe-i kirâmın fazîleti hakkında bildiklerimizi beyan ederek lâneti mûcib felaketten kurtulacağız.

Sahâbeye Hakaret Edildiğinde Bildiğini Gizleyene Lânet Vardır

Câbir *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا لَعَنَ آخِرُ هٰذِهِ الْأُمَّةِ أَوَّلَهَا فَمَنْ كَتَمَ حَدِيثًا فَقَدْ كَتَمَ مَا أَنْزَلَ اللهُ.»

"Bu ümmetin sonra gelenleri önce geçenlerine lanet (ve hakaret) **ettiği zaman** (sahâbemin faziletleri hakkında bildiği) **bir hadîsi gizleyen kişi Allâh'ın indirdiklerini gizlemiş olur."** *(İbnü Mâce, Îmân:24, no:263, 1/97)* buyurmuştur.

Allâh-u Te'âlâ'nın indirdiğini gizleyenlerin zemmi hakkında ise Rabbimiz:

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ﴾

"Şüphesiz o kimseler ki indirmiş olduğumuz o açık delilleri ve hidâyeti, Biz onu o kitapta insanlara açıkladıktan sonra gizlemektedirler, işte onlar (öyle kötü kimselerdir ki), **şüphesiz Allâh da onlara lanet etmektedir, tüm lanet edebilenler de onları lanetlemektedir"** *(Bakara Sûresi:159)* buyurmaktadır.

Dolayısıyla biz sahâbe-i kiramın, özellikle de vahiy kâtiplerinden olan Muâviye *(Radıyallâhu Anh)*ın fazîleti hakkında bildiğimiz âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîfleri bu yazımızda sizlerle paylaşarak bu lânetten kurtulmaya çalışacağız.

Sizler de bu yazıyı dikkatle okuyarak ve herkese okutarak yetmişiki sapık fırka içerisinde **Allâh-u Te'âlâ**'nın en kızdığı fırka olan Şî'a-i şenî'aya yaranmaya çalışan yalakaların Muâviye *(Radıyallâhu Anh)*ı sevmeme yönündeki batıl görüşlerinden kurtulmaya çalışırsanız **Allâh** ve Rasûlünün lânetinden hem kendiniz kurtulmuş, hem de etrafınızdaki insanları kurtarmış ve böylece Ehl-i Sünnet mezhebimize yardım etmiş olursunuz ki lânetten kurtulmanın rahmete vesîle olacağında şüphe yoktur.

Allâh-u Te'âlâ'nın lânetinden ve lanet eden her varlığın lânetinden cümlemizin kurtulmasını **Cenâb-ı Mevlâ**'dan niyaz ediyoruz. Âmîn!

Allâh-u Te'âlâ'nın Beyanıyla Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi Ve Sellem)*in Ashâbının Tamamı Adâletlidirler, Bunu İnkâr Eden Şî'îler ve Yalakaları ise Zındık ve Dinsizdirler

Büyük muhaddis Hatîb-i Bağdâdî *(Rahimehullâh)* el-Kifâye isimli eserinde, yine böylece büyük fakîh İbnü Hacer el-Heytemî *(Rahimehullâh)* bu konuda nefis bir fasıl açmış ve orada özetle şunları beyan etmiştir:

Allâh-u Te'âlâ'nın tâdîli (adâletli olduklarını açıklaması), tahâretlerini ihbârı (her türlü pislikten temiz olduklarını bildirmesi) ve ihtiyârı (Kendisinin onları özellikle seçtiğini beyan etmesi) ile sabit olmuştur ki sahâbe-i kiramın tamamının adaleti sabit ve malumdur. Bu hususta delil teşkil edecek birçok âyet-i kerîme mevcuttur, bunlardan bazısı şunlardır:

1- Rabbimiz yüce kitabında şöyle buyurmuştur:

﴿ كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ ﴾

"(Ey ümmet-i Muhammed! Allah'ın ezelî ilminde de, Levh-i Mahfûz'da da, geçmiş ümmetlerce de,) **insanlar**(ın menfaatini temin) **için** (meydana) **çıka-rılmış olan birçok ümmetin en iyisi siz oldunuz!"** *(Âl-i İmrân Sûresi: 110)*

Görüldüğü üzere **Allâh-u Te'âlâ** bu âyet-i kerîmede bu ümmetin, özellikle de **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in asrında bulunan muhatapların diğer ümmetlerden hayırlı olduğunu bildirmiştir. Kullarının hallerini ve barındırdıkları üstünlükleri en iyi bilen **Allâh-u Te'âlâ**'nın bu konudaki şahitliğine hiçbir şey denk olamaz.

Artık Allâh'a inanan her müminin, bu ümmetin özellikle de sahâbe-i kirâmın ümmetlerin en hayırlısı olduğuna îtikad etmesi vacib olur.

Aksi takdirde kişi verdiği haberinde **Allâh-u Te'âlâ**'yı yalancı çıkarmış olur ki Allâh ve Rasûlünün bildirdiklerinden herhangi bir şeyin hak olup olmadığı hususunda zerre kadar şüphe eden kişinin bütün

Müslümanların icmâıyla kâfir sayılacağı hususunda hiçbir şüphe yoktur. *(İbnü Hacer el-Heytemî, es-Savâiku'l-muhrika, sh:604)*

2- Yüce Rabbimiz Kur'ân-ı Kerîm'inde şöyle buyurmuştur:

﴿ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ﴾

"(Ey Muhammed ümmetine mensup olma şe-refine nâil olmuş kişi!) **İşte sana! Böylece siz, insanlar üzerine hakkıyla şâhitler olasınız, o Rasûl de sizin üzerinize tam bir şâhit olsun diye sizi hayırlı/ *adâletli*/ bir ümmet yaptık.**" *(Bakara Sûresi: 143)*

Bu ve bir önceki âyet-i kerîmelerde **Allâh-u Te'âlâ**'nın muhatabının hakîkatte sahâbe-i kirâm olduğu ve **Allâh-u Te'âlâ**'nın onları kıyamet günü diğer insanlar hakkında şahit olmaları için hayırlı ve adaletli kimseler olarak yarattığı hususu îzâha muhtaç değildir.

Bu durumda sahâbe-i kirâmın adâletli olduğunu kabul etmeyen kişilere göre **Allâh-u Te'âlâ**'nın âhirette âdil olmayan şâhitleri insanların karşısına çıkaracağı gibi bir durum söz konusu olur ki **Allâh-u Te'âlâ** zulümden münezzeh iken böyle bir şey nasıl düşünülebilir.

Hele bir de Râfizî (Şî'î)lerin iddiası üzere peygamberlerinin vefatından sonra altı kişi hariç hepsi dinden çıkan bir topluluğu **Allâh-u Te'âlâ** bu âyet-i kerîmelerde nasıl methetmiş olabilir.

Herşeyi bilen **Allâh-u Te'âlâ** onların mürted olacaklarını bilmeden kıyamete kadar bâki olacak kitâbında onları nasıl hayırla yâd edebilir.

Allâh-u Te'âlâ bu görüşte olan Râfizîlere lânet eylesin, onları rezil-ü rüsvâ eylesin. Bunlar ne kadar ahmak, câhil, yalancı ve iftiracı adamlardır. *(İbnü Hacer, es-Savâiku'l-muhrika, sh:604)*

3- Allâh-u Te'âlâ değerli kitabında şöyle buyuruyor:

﴿ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ ﴾

"O Peygamberi ve onunla birlikte iman etmiş bulunanları rezil etmeyeceği bir günde sizi, altlarından ırmaklar akmakta bulunan pek kıymetli cennetlere girdirir. (Sıratı geçerlerken) **onların nuru önlerinde ve sağlarında** (kendilerinden önce) **koşacaktır.**" *(Tahrîm Sûresi: 8)*

Allâh-u Te'âlâ bu âyet-i kerîmesinde **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ile beraber îman etmiş olan sahâbenin tümünü âhirette rüsvâ olmaktan koruyacağını vaadetmiştir ki bu sahâbenin tümünün Allâh ve Rasûlünün rızasıyla öleceklerine dair bir teminattır.

Zira onların mahşerin rüsvaylığından emin kılınacağı müjdesi kendilerinin kâmil bir îman ve hakîkî bir ihsan mertebesi üzere öleceklerini, dolayısıyla Allâh ve Rasûlünün onlardan daima razı olduğunu ve olacağını bildirmektedir. *(İbnü Hacer, es-Savâiku'l-muhrika, sh:604-605)*

4- Rabbimiz Kur'ân-ı Azîmüşşân'da şöyle buyuruyor:

﴿ لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴾

"Andolsun ki; elbette o ağacın altında seninle (cihad üzere, ölümüne)

bî'atleştikleri zaman, gerçekten Allâh o müminlerden râzı olmuştur.

Böylece O, onların kalplerinde bulunan (sadâkat ve ihlâs)**ı bilmiş, bu sebeple üzerlerine sekînet**(; huzur, güven ve cesaret) **indirmiştir. Bir de onları**

(Hudeybiye'den döner dönmez) **pek yakın bir fetih** (olan Hayber fethi, daha sonra da Mekke fethi) **ile mü-kâfatlandırmıştır."** *(Feth Sûresi: 18)*

Görüldüğü üzere **Allâh-u Te'âlâ** bu âyet-i kerîmede Hudeybiye vakasında bulunan 1400 kişiden razı olduğunu açıkça bildirmiştir. **Allâh-u Te'âlâ**'nın razı olduğu kişinin ise kâfir olarak ölmesi mümkün değildir.

Zira **Allâh-u Te'âlâ**'nın rızası hususunda itibar, İslâm üzere ölmeye bağlıdır, bu nedenle **Allâh-u Te'âlâ** ancak İslâm üzere öleceğini bildiği kişilerden razı olur. Kâfir olarak öleceğini bildikleri hakkında ise böyle bir açıklama yapması mümkün olmaz.

O halde bu ve bir önceki âyet-i kerîmeler, Kur'ân-ı Azîz'in bu beyanlarını inkâr eden zındık Şî'îlerin "**Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in vefatından sonra altı kişi hariç sahâbenin tümü mürted oldular" şeklindeki yalan ve iftiralarını açıkça reddetmektedir.

Bunlar Kur'ân-ı Kerîm'e inansalardı, onun tüm beyanlarına da inanmaları gerekecekti. Kur'ân-ı Kerîm'de sahâbe-i kirâmın, ümmetlerin en hayırlısı olduğu, **Allâh-u Te'âlâ**'nın onları hiçbir zaman rüsvâ etmeyeceği ve onlardan razı olduğu bildirilmekte iken bunları tasdik etmeyen kişi Kur'ân'da bulunan haberleri yalanlamış olur. Kur'ân-ı Kerîm'de bulunan bir hususu dahi tevil kaldırmayacak şekilde yalanlayan kimse ise kâfir, münkir, mülhıd ve mârik (dinden çıkmış bir zındık) olur. *(İbnü Hacer, es-Savâiku'l-muhrika, sh:605)*

5- Kur'ân-ı Kerîm'de Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

﴿ وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴾

"Muhâcirler ve Ensâr'dan (iki kıbleye doğru namaz kılma fazîletine erişme hususunda, Akabe bey'atları, Bedir ve Bey'atü'r-Rıdvân gibi önemli hadiselere iştirakte) **öne geçen o ilkler, bir de o kimseler ki** (başlıca îman ve taat olmak üzere, tüm güzel hasletlere sahip olmak gibi bir) **ihsan ile onları hakkıyla izlemiştirler; Allâh** (o tâbi'în tabakasından ve kıyamete kadar) **onlar**(ın izini süren kullar)**dan râzı olmuş**(; amellerini beğenerek ibadetlerini kabul buyurmuş)**tur, onlar da O'ndan** (aldıkları yüce mükâfatlara) **râzı olmuşlardır.**

Ayrıca O onlar için, içerisinde sonsuza kadar ebediyyen kalacakları pek kıymetli cennetler hazırlamıştır ki, (köşklerinin ve ağaçlarının) **altlarında sürekli ırmaklar akmaktadır. İşte ancak bu, pek büyük kurtuluştur."** *(Tevbe Sûresi: 100)*

6- Rabbimiz yüce kitabında şöyle buyurmuştur:

﴿ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ۝ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۝ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴾

"(Hicret, cihat, namaz, mescide gidiş ve tevbe gibi hayırlı amellerde) **öne geçenlerdir ancak** (Allâh'ın rahmetine ve cennetine doğru) **öne geçiciler!**

İşte sana! Ancak onlardır o (İlâhî huzura manen çok yakınlaştırılan ve Arş'ın gölgesinde ikrama mazhar kılınan) **mukarrebler!**

(Nimetlerle dolu) **o Na'îm cennetlerinde** (yerleşecek)**dirler!"** *(Vâkı'a Sûresi: 10-12)*

7- Yine böylece **Allâh-u Te'âlâ** şöyle buyurmuştur:

﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾

"Ey Nebiyy(-i zî şân)**! Sana** (yardımda) **yeterli olacak Zât ancak Allâh'tır, bir de sana hakkıyla uy-muş bulunan o müminler/*sana da, inananlardan sana hakkıyla uymuş bulunanlara da kâfî gelecek Zât ancak Allâh'tır*/!"** *(Enfâl Sûresi: 64)*

8- Rabbimiz yine şöyle buyurmaktadır:

﴿ لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ۝ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴾

"(Ganimetler) **o muhâcirler olan fakirler içindir ki;** (haksız yere) **yurtlarından ve mallarından çıkartıl**(arak muhtaç durumda bırakıl)**mışlardır.**

Oysa onlar (sırf) **Allâh'tan büyük bir lütuf ve değerli bir rıza aramaktadırlar ve Allâh'a da Rasûlüne de yardım etmektedirler. İşte sana! Ancak onlar,** (iman iddiasında) **sâdık olan kimselerin ta kendileridir!**

(Ganimet malları) **bir de o kimseler içindir ki; o** (muhâcir ola)**nlar**(ın hicret yapmasın)**dan önce, o** (Medîne) **yurd**(un)**a ve imana yerleşmişlerdir ki onlar, kendilerine hicret etmiş olan kimseleri** (can-ı gönülden) **sevmektedirler, onlara verilmiş olan** (ganimet malı gibi) **şeylerden dolayı göğüslerinde en ufak bir ihtiyaç isteği/*kıskançlık*/ bulmamaktadırlar ve kendilerinde ihtiyaç/*fakirlik*/ bulunsa da**(, yemeyip yedirerek, giymeyip giydirerek) **onları kendi nefislerine karşı tercih etmektedirler. Zaten her kim nefsinin cimrilik hırsından korunur** (da, Allâh yolunda infaka muvaffak kılınır)**sa, işte sana! Ancak onlar, felâh** (ve kurtuluş)**a erenlerin ta kendileridir!**

(Ganimet malları) **yine o** (fakir) **kimseler** (içindir) **ki; o** (muhâcir ve ensar ola) **nlardan sonra** (dünyâya) **gelmiş** (ve gelecek)**lerdir de: "Ey Rabbimiz! Bizi de, bizi imanla geçmiş olan o kardeşlerimizi de bağışla ve o iman etmiş kimseler için kalplerimiz içerisinde en ufak bir kin bulundurma!**

Ey Rabbimiz! Şüphesiz ki Sen, (pek esirgeyen bir) **Raûf'sun;** (çok acıyan bir) **Rahîm'sin!** (Dolayısıyla dualarımızı lütfunla kabul edersin!)" **demektedirler."** *(Haşr Sûresi: 8-10)*

İşte bütün bu âyet-i kerîmelerde **Allâh-u Te'âlâ**'nın sahâbe-i kirâmı nitelediği üstün

vasıfları yani **Allâh-u Te'âlâ**'dan râzı olmaları, **Allâh-u Te'âlâ**'nın da onlardan râzı oluşu, **Allâh-u Te'âlâ**'nın rızasını talep uğrunda yurtlarından ve mallarından çıkartılmış olmaları, Allâh'a ve Rasûlüne yardım etmeleri, sâdık bir îmâna ve düzgün bir ahlâka sahip olmaları, mümin kardeşlerini kendilerine tercih etmeleri, nefislerinin cimrilik huyundan korunmuş olmaları gibi fazîletleri düşünen kişi uydurma rivayetlerle ve Acem palavralarıyla bu yüce zatlara tan eden, onları tenkit eden ve onlara kendilerinin berî (uzak) oldukları şeylerle iftira eden Şî'îlerin ne büyük bir dalâlet (sapıklık) ve felaket içinde olduğunu çok iyi anlar.

9- Rabbimiz yüce kitabında şöyle buyurmuştur:

﴿ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ﴾

"O kimseler ki iman etmiştirler, (din uğrunda vatanlarını terk etmiş, özellikle de Mekke'den Medine'ye) **hicret etmiştirler ve Allâh**(ın davasını aziz kılma) **yolunda** (olanca güçlerini sarf ederek) **cihad et-miştirler, bir de o kimseler ki** (fakir muhacirleri ev-bark sahibi edip) **barındırmıştırlar ve** (düştükleri zor durumda kendilerine) **yardım etmiştirler; işte sana! Gerçek bir şekilde iman** (ettiklerini ispat) **edenlerin ta kendileri ancak onlardır!"** *(Enfâl* Sûresi: *74)*

Görüldüğü üzere; Rabbimiz bu âyet-i kerîmede muhacirlerle ensardan oluşan sahabeyi **"Hakiki mü'minler"** olma sıfatıyla övmüştür ki bu senâ-i rabbânîden daha büyük bir övgü olamaz.

Şüphesiz ki **Allâh-u Te'âlâ** sahabenin iç hallerini ve sahip oldukları samimi imanı bildiği için onlara mağfiretler ve değerli rızıklar vaadetmiştir. *(Miş'ân Muhyî Alvân el-Hazrecî, Cuhûdü's-Sahâbe, Sh:66)*

Eğer onlardan biri dahî sapıtacak olsaydı elbette **Allâh-u Te'âlâ** bunu ezelde bilir ve onu bu müjdelerden hariç tutardı.

Ama Muaviye *(Radıyallahu Anh)* gibi İslam'a bunca hizmeti geçmiş yüce bir sahabinin bu âyet-i kerîmelerde açıklanan yada vaadedilen müjdelere dahil ve nail olduğunda şüphe edilemez. Zira bir kişinin bu müjdelerden hariç olabileceğini düşünmek için o kişinin imansız ölerek sahabeden olma şerefini kaybetmiş olduğunu varsaymak lazımdır.

H.Karaman'ın da itiraf ettiği üzere Muaviye *(Radıyallahu Anh)* sahabedendir, bu yüzden kendisi ona sövülemeyeceğini açıklamaktadır. Hal böyle olunca sahabeden olan bu zatın bu bapda zikrettiğimiz âyet-i kerîmelerin tamamında geçen müjdelere nail olduğu ortadayken Karaman: "Ben bu kişiyi sevmem" nasıl diyebilmektedir?!

10- Yüce Mevlâ'mız Kur'ân-ı Kerîm'inde şöyle buyurmuştur:

﴿ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴾

"(O hak din ile gönderilen zât) **Allâh'ın rasûlü Muhammed'dir.**

Onunla birlikte olan o (mümin) **kimseler; kâfirlere karşı pek şiddetlidirler**(, o derece ki; değil onların bedenlerine dokunmak, elbiselerinin, onların giysilerine değmesinden dahi sakınırlar)**, kendi aralarında ise çok merhametlidirler**(, bu yüzden birbirlerini gördüklerinde mutlaka musâfahalaşırlar ve kucaklaşırlar)**.**

(Ey görebilen! Habîbimin ashâbı o kadar çok namaz kılarlar ki;) **sen onları sürekli rükû edenler ve secde yapanlar olarak görürsün; onlar Allâh'tan bir lütuf ve** (sevap, bir de) **rıza** (ve hoşnutluk) **aramaktadırlar. Yüzlerindeki alâmetleri ise, secde eserindendir**(; böylece onları görenler geceleri uzunca secdede kalmalarından dolayı yüzlerinde kimsede görülmeyen bir nur ve parlaklık, heybet ve vakar, huşû ve tevazu belirtileri fark ederler. İbadet edenlerin içlerinden yüzlerine vuran bu nur, zencilerin yüzünde dahi görülebilen bir parlaklıktır. Kıyâmet gününde ise, secde yaptıkları uzuvlar ayın on dördü gibi parlayacak ve böylece onlar dünyâda Allâh'a secde etmiş olma vasfıyla tanınacaklardır)**. İşte sana! Bu, onların Tevrât'taki ilginç vasıflarıdır!**

Onların İncîl'deki acayip sıfatlarıysa; filizini çıkarmış bir ekin gibidir ki, o (filiz) **onu kuvvetlendir-miş, bu sebeple o iyice kalınlaşmış ve derken kökleri üzerinde doğru düzgün durabilmiştir, böylece** (kısa bir zamanda iyice serpilip güçlenmesi ve güzel görüntüsü) **ekicileri hayran bırakmaktadır.** (İşte Allâh-u Te'âlâ bir tek **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ile başlatmış olduğu İslâm davasını, Ebû Bekir ile filizlen-dirmiş, Ömer ile güçlendirmiş, Osman ile sağlamlaştırmış, Ali *(Radıyallâhu anhüm)* ile de gövdesi üzere durdurtmuştur. Daha sonra da diğer müminlerle takviye etmiştir.

Evet! O onları bu örnekte geçen şekilde çoğaltmıştır,) **tâ ki O** (Rableri) **onlar sebebiyle kâfirleri öfkelendirsin** (ve onları kızgınlıklarından çatlatsın)**!**

İman etmiş olan ve salih ameller işlemiş bulunan o kişilere Allâh (beşeriyet gereği işleyebilecekleri günahlar için) **tam bir mağfiret ve pek büyük bir mükâfat söz vermiştir."** *(Feth Sûresi: 29)*

Ey mümin! Bu âyet-i kerîmenin ihtiva ettiği hakikatlerin büyüklüğüne bir bakar mısın; âyet-i kerîmenin başında geçen "Muhammed Allâh'ın elçisidir" ifade-i celîlesi, bir önce geçen:

﴿ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴾

"O'dur ancak O Zât ki; Rasûlünü hidâyet (rehberi olan Kur'ân) **ve hak din** (olan İslâm) **ile göndermiştir, neticede O onu, dinlerin tamamına karşı üstün kılacaktır!**

(Nitekim onunla tüm dinleri yürürlükten kaldırmış-tır. Îsâ *(Aleyhisselâm)*ın ineceği âhir zamanda da ondan başka bir din bırakmayacaktır.)

Zaten (bunun böyle olacağına dâir hakkıyla şâhitlik yapan bir) **Şehîd olarak Allâh yeterli olmuştur."** *(Feth Sûresi: 28)* âyet-i kerîmesinde **Allâh-u Te'âlâ**'nın kendisi hakkında şahitlikte bulunduğu elçisinin ism-i şerîfini açıklamaktadır ki bunda **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* hakkında büyük bir senâ (övgü) bulunmaktadır.

İkinci olarak Rabbimiz: "Onunla birlikte olanlar kâfirlere karşı çok şiddetli, aralarında ise çok merhametlidirler" buyurarak sahâbe-i kirâmı methetmektedir ki bu âyet-i kerîme aynı zamanda:

﴿ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴾

"Yakında muhakkak Allâh (onları helâk ettikten sonra yerlerine) **öyle bir toplum getirecektir ki; O onları sevmektedir, onlar da O'nu sevmektedirler, müminlere karşı çok tevâzuludurlar, kâfirlere karşı çok serttirler, Allâh yolunda cihat ederler ve hiçbir tenkitçinin en ufak bir kınamasından korkmazlar! İşte sana! Bu, Allâh'ın fazl**(-u ihsan) **ıdır ki onu dilediği kimseye verir.**

Allâh (her türlü genişliğe mâlik olan ve sahip olduğu imkânların bitmesinden korkmayan bir) **Vâsi'dir;** (lütfuna kimin lâyık olduğu hususu dâhil, ilmi her şeye son derece tealluk eden bir) **Alîm'dir."** *(Mâide Sûresi: 54)* âyet-i kerîmesi gibidir.

Allâh-u Te'âlâ bu âyet-i kerîmesinde sahâbe-i kirâmı kâfirlere karşı şiddet ve sertlikle, müminlere karşı ise merhamet, iyilik, tevâzu ve yumuşaklıkla davranma sıfatlarıyla niteleyerek övmüştür.

Daha sonra ise onların tam bir ihlas içerisinde çokça salih amel işlediklerini, **Allâh-u Te'âlâ**'nın fazl-u keremini ve rızasını aradıkları için O'nun rahmetine çok ümit bağladıklarını, bu nedenle ihlâslarının ve salih amellerinin eserlerinin yüzlerinde zuhur ettiğini (belirdiğini), hatta yüzlerine bakanların bu güzel alâmetlerden dolayı hayran kaldıklarını açıklamıştır.

Bundan dolayı İmâm-ı Mâlik *(Radıyallâhu Anh)*: "Bana ulaşan rivayete göre, Hristiyanlar Şam beldelerini fetheden sahâbeyi gördükleri zaman: 'Vallâhi elbette bu zatlar Havârîlerden bile hayırlıdır' dediler" demiştir. *(İbnü Abdilberr el-İstî'âb, 1/6)*

Gerçekten onlar bu tesbitlerinde isabet etmişlerdir, zira bu ümmet-i Muh ammediyye, özellikle de sahâbe, geçmiş bütün kitaplarda sürekli tazime şâyân bir şekilde anılmışlardır. Nitekim **Allâh-u Te'âlâ** bu âyet-i kerîmede: **"İşte sana! Bu, onların Tevrât'taki ilginç vasıflarıdır!**

Onların İncîl'deki acayip sıfatlarıysa; filizini çıkarmış bir ekin gibidir ki, o (filiz) **onu kuvvetlendir-miş, bu sebeple o iyice kalınlaşmış ve derken kökleri üzerinde doğru düzgün durabilmiştir.... tâ ki O** (Rableri) **onlar sebebiyle kâfirleri öfkelendirsin** (ve onları kızgınlıklarından çatlatsın)**!"** buyurarak Rasûlüllah *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in ashabının, onu desteklediklerini, ona yardım ettiklerini ve bu nedenle kafirlerin onları sevmediğini açıklamıştır. *(Taberî, Câmi'u'l-beyân, 26/113-116)*

İşte bu âyet-i kerîmeden dolayı İmâm-ı Mâlik *(Rahimehullah)* sahabeyi sevmeyen râfizî(şî'î)lerin kafir olduğunu kabul etmiş ve:

"Zira bu âyet-i kerîmede sahabenin, kafirleri gazaplandıracağı (kızdıracağı) **bildirilmiş ve sahabenin kendisini öfkeye sevkettiği kimselerin kafir oldukları açıklanmıştır"** buyurmuştur ki gerçekten

bu delil âyet-i kerîmenin zahiri manasının da doğruluğuna şahitlik ettiği güzel bir tespittir.

İmâm-ı Şâfi'î *(Rahimehullah)*da bu delilden dolayı sahabeye buğz eden Şî'î'lerin kafir olduğu görüşünde İmâm-ı Mâlik Hazretleri'ne muvâfakat etmiş, müctehid imamlardan bir cemaat de kendisine bu görüşünde tâbi olmuştur.

İşte bütün bu âyet-i kerîmelerden çıkarılan kesin hüküm şudur ki; sahâbe-i kirâmdan her birinin âdil olduğu hakkında kesin bir karar ve inanç sahibi olmak Ehl-i Sünnet mezhebinden olmanın olmazsa olmaz şartıdır.

Allah-u Teâ'lâ'nın adil olduğunu bildirdiği kimseler zaten yaratıklardan herhangi birinin, onların adil olduğunu söylemesine ihtiyacı yoktur.

Onlar hakkında Allah ve Rasûlünden hiçbir fazilet varid olmasaydı dahî, hicret, cihad, mallarını ve canlarını cömertçe harcayarak İslam'a yardım, iman ve yakîn kuvveti, dinde samimiyet, hatta babalarını ve çocuklarını cihadda Allah için öldürebilme fedakârlığı gibi sahip oldukları özellikler onların adil olduklarına kesin karar vermemize ve onların hertürlü kötü işten nezih (tertemiz) olduğuna itikâd etmemize yetip artacak kadar fazladır.

Bu konuda İslam ulemasından sözüne itimat edilen kimselerin kâffesinin (tümünün) ittifakı vardır. Ancak Ehl-i Sünnet dışı sapık fırkalardan çok az bir taife buna muhalefet etmiştir ki onların sözleri itibara alınacak cinsten değildir.

Asrının imamı ve (Buhari'den sonra gelen en büyük kaynak müellifi) Müslim'in şeyhlerinin en büyüklerinden olan Ebû Zür'â er-Râzî *(Rahimehullah)* bu konuda son noktayı şu sözüyle koymuştur:

"Bir adamın, Rasûlüllah *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in ashabından herhangi birini ayıpladığını görürsen bil ki o kişi zındıktır. Çünkü Rasûlüllah *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* haktır Kur'an haktır, Peygamber *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in getirdiği her şey haktır. Kur'an ve sünneti bize ulaştıran ise ancak sahâbe-i kiramdır.

Artık her kim onları herhangi bir şekilde cerh ederse (kişiliklerini, güvenilirliklerini ve rivayetlerini zedelemeye çalışırsa) **o kişi hakikatte Kur'an'ı ve sünneti iptal etme niyetindedir.**

Bu yüzden yaptığı zedeleme en çok kendine bulaşır ve zındıklık, sapıklık, yalancılık ve bozukluk hükmü en çok ona layık olur." *(İbnü Hacer el-Heytemî, es-Savâiku'l-muhrika, sh:607-608; Hatîb-i Bağdâdî, el-Kifâye Sh: 97, İbnü Hacer, el-İsâbe, 1/18)*

Bütün bu zikredilenlerden sonra "Muaviye'yi sevmem" diyebilen H.Karaman'ın durumunun ne kadar sıkıntılı olduğu, bu nedenle müctehid imamlar arasında itikadının dahî sorgulanır hale geldiği ortadadır. Bu duruma düşmekten Rabbimiz cümlemizi muhafaza eylesin. Âmîn!

Bir sonraki yazımız inşaallah yine bu konuda devam edecek ve sahâbe-i kiramın faziletlerini açıklayan hadis-i şerîflerin izahı sadedinde olacaktır.

BİR ALİMİ ANALIM

Cübbeli Ahmet Hoca'ya Hapisteyken Himmeti Sabit Olan ve Sonra Zuhûratlarda Kendisini Ziyarete Çağıran Tasarruf Sahibi Büyük Veli, Hayreddîn-i Tokâdî Hazretleri'nin Halîfesi ve Şabanı Velî'nin Şerîki

ALİ MUSLİHİDDÎN EFENDİ HAZRETLERİ

(Kaddesallahu Teâlâ Sirrahû)

Abdülkadir Kalay'a ait "Ulu Asâ'nın Gölgesindeki Ulu" Kitabından Faydalanılmıştır.

Ali Muslihiddîn Hazretleri Horasan'da dünyaya gelmiş ve nesli Haydar-ı Kerrar Hazreti Aliyyü-l Murteza *(Radıyallahu Anh)* oğlu Zeynel Âbidîn Hazretleri ve onun oğlu Muhammed Bakır Hazretleri'nin oğlu Cafer-i Sadık Hazretleri'nin 'Yahya' isimli oğlundan nesep olarak Peygamber Efendimiz *(Sâllâllahu Aleyhi ve Sellem)*,e ulaşır. Bildiğiniz gibi Arap yarım adasının kuzeyinde bulunan seyyitler ve sahabe efendilerimizin nesilleri Moğol istilalarının yaptığı etkiyle İran-Horasan bölgesine ve ön Asya yanı Anadolu'nun güneyine yerleştiler.

Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde sultanlar onların manevi varlıkları, Resul-i Ekrem'in hürmeti ve halkın onların engin bilgi ve maneviyat dolu yaşamlarından faydalanabilmeleri için onları topraklarına davet etmişler, onlar da bu davete icabet etmişler ve güzel yurdumuzun hemen, hemen her bölgesine ulu kervanlar misali gelip yerleşmişlerdir. Bu gün etrafımıza baktığımızda hepsinden birer eser az da olsa bir alâmet görebiliriz. Fakat Aliyyü-l Muslihiddîn Hazretleri'nin hikayesi böyle değildir.

Onun hikayesi ulu bir yürüyüşün hikayesidir. Binbir sıkıntı ve hüzün dolu bir yoldur. Nereden başlamış nerede bitmiş değil mi? Fakat unutulmamışlar, aradan dört yüz elli sene geçmesine rağmen bizler onu anıyoruz. Onlar unutulmazlar aslında unutturulmazlar. Çünkü onlar Cenab-ı Hakk'ın adını yücelttiler, kalplerine nakşettiler, bununla yetinmediler, hayatlarının gayesi olan kulluğa talip olup o istekle yaşadılar, Cenab-ı Hakk'ın yap dediklerini yapıp, yapma dediklerini yapmadılar, onlar bu dünyadan bir şey beklemediler.

Onlar sevgi ve aşkın adamlarıydı. Bununla da yetinmediler, bir köşelerin de oturmadılar, sürekli halkla ilgilendiler.

TALEBELİK YILLARI

Alî Muslihiddîn Hazretleri Anadolu'ya ilim öğrenmek için bir talebe olarak geldi. İstanbul daha yeni fethedilmiş, fethin bütün coşkusu bütün İslam aleminde büyük mutluluk ve heyecan oluşturmuş, artık Kostantinepolis, İslambol olmuştu.

Bu fetih Dünyada çok büyük yankılar uyandırmış, tarihin bir çağı kapanmış bir çağı açılmıştı. Devletin merkezi İstanbul'a taşınmış ve orası artık İslam medeniyetinin beşiği olmuştu. İslam dünyasının en iyi âlimleri ve Allah dostu mânevi sultanlar fetihte bulunmuşlar ve oraya yerleşerek taliplisine eğitim vermeye başlamıştı.

Bu hizmetlerin gerçekleşmesi için Fatih Sultan Mehmet Han şehre yaptığı imar çalışmalarının başında öncelikle dünyaca meşhur Fatih Medreselerinin inşasını tamamlamış ve burası İslam aleminin eğitiminin merkezi olmuştu.

FATİH MEDRESESİ'NE YERLEŞMESİ

Feth'in üzerinden yaklaşık altmış yıl geçmiş fa kat fethin rûhû hâlâ tazeliğini koruyor, her yerden herkes oraya ulaşmak için adeta birbirleriyle yarışıyorlardı.

Bundan dolayıdır ki; Muslihiddîn Efendi de o, daha çocuk denecek yaşta ilim ve irfan dolu, hacmi küçük fakat hissiyatı büyük kalbiyle yalnız başına Horasan'dan kalkıp kim bilir ne sıkıntı ve güçlüklerle bu uzun yolu katederek nihayetinde imparatorluğun başkentine ulaşmıştı.

O, arkasında ailesini ve ulu atalarını, arkadaşlarını bırakmıştı. Tabi ki mahzun ve garipti bu diyarda. Horasan nere, İstanbul neresiydi? Onu buralara nasibi sürüklemişti yoksa erenler diyarı Horasan'da çok kıymetli âlimler ve medreseler vardı. Tek bir hedef vardı onun için, eğitimini tamamlamak ve tabîki ilmiyle amel etmekti.

AYASOFYA'DA İLK NAMAZ

İşte o bu duygularla gelir gelmez, koşarcasına doğruca fethin sembolü Ayasofya'ya koştu. Vakit öğleye yaklaşıyordu. Ayasofya'dan içeri girdi, etrafına baktı, daha önce böyle bir mescid görmemişti. Ne muhteşem bir yapı dedi. Fethin en görkemli alâmetiydi. Fethin nasıl olduğu, seyyahlar ve gezgin Alperen dervişler tarafından her yerde anlatılıyordu, ta Horasan'da bile. O da bunları duymuştu, Fethin kahraman askerleri ne güzel askerlerdi, o komutan ne güzel komutandı. Fetih askerlerinin içindeki mânevi sultanlar, onlar ki fetih için devamlı duada bulundular ve gâzi dervişleriyle beraber askerin mâneviyatını yükselttiler.

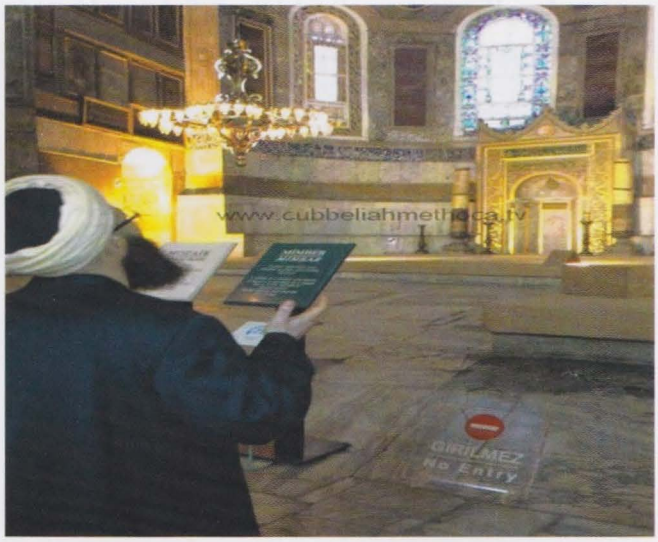

Seyyahların anlatımına göre; yetmiş yedi gönül sultanı da Fatih'in yanında bulunuyordu. İlk cumalarını burada eda ettiler. Mübarek **"ya Vedûd"** sultanı bu mabedin bir direği dibinde bulmuşlardı. İşte bütün bu düşüncelerle Ali Muslihiddîn Hazretleri bir kenara oturdu ve etrafı incele meye başladı etrafta samimi müminler oturmuşlar kimi zikir kimi kıraat ile meşguldüler. Derken öğle ezanı okunmaya başladı camiin içi cemaatle dolmaya başlamıştı.

Öyle güzel bir namaz oldu ki. Sanki bu ulu mabedin altındaki dehlizlerden mana aleminin ırmakları akıyordu. Artık genç Muslihiddîn arzu ettiği bu diyardaydı, namazın ardından oradaki cemaate Fatih medreselerinin yerini sordu ve aldığı tarife göre hızlıca ilerledi.

Ulu hakan Fatih Sultan Mehmet'in kendi namına yaptırıp tüm müminlere hediye ettiği Fatih Camii ve külliyesine gelmişti. Burası yeşilliler içinde yüksekçe bir yerde idi, camii tam ortada ve etrafta külliyesi vardı.

Külliyede neler yoktu ki, medrese kısmı, han, hamam, dükkanlar ve türbe vardı. Genç Muslihiddîn buraları gezdikten sonra doğruca medreseye girdi. Orada bulunan talebelere durumunu anlattıktan sonra onu baş müderrisin odasına götürdüler. Baş müderris onu karşısına oturttu. Söyle bakalım bizlerden isteğin nedir? dedi.

– "Efendim biz ilmi talep ediyoruz başka bir isteğimiz yoktur. İlim Çin'de yani en uzakta olsa bile onu almalıyız, ilim müminin kayıp ettiği eşyası gibidir ve bulduğunda onu almalı ve amelini ona göre yapmalıdır. Onun için çok uzaklardan buralara geldim." diye cevap verdi.

Gencin bu sözleri müderris efendiyi çok memnun etmişti. — "Evladım hoş geldin sefalar getirdin. İsteklisine isteğini vermek gerekir, bizim görevimiz de budur. Ne güzel bu aşkın peşinden ta buralara gelmek. Seni tebrik ederim. Senin gibi buradaki öğrenciler de dört bir yandan buralara geldiler. Umulur ki hepiniz birer ilim adamı olur ve bunları insanlara aktarırsınız"— dedi.

Müderris efendi sözlerini bitirdikten sonra odanın kapısında edeple ve hürmetle bekleyen

talebesine eliyle işaret etti ve dedi ki arkadaşınızı müsait bir odaya yerleştiriniz. "Kapıdaki molla, genç Muslihiddîn'e gel kardeşim dedi, onu yanına aldı ve medresede talebelerin kalması için hazırlanmış bölümüne doğru götürdü. Orasının kapısı ayrıydı. Medresenin köşe tarafıydı, bu kapıdan içeriye uzun bir koridor vardı.

Bu koridorda ilerlediler, sıra sıra oda kapıları vardı. Kapıları yavaş yavaş geçiyorlardı ki, birden bir kapının önünde durdular. Genç molla, kapıyı açtı, içerisi hafif loş ışıklı bir odaydı. Genç molla işte odan burasıdır dedi. Odanın içinde iki adet yer yatağı, duvarda bir raf ve duvarın taşlarının içine koyulmuş bir yağ lambası vardı. Fakat odanın köşesinde çocuk denilebilecek yaşta biri kıbleye doğru dönmüş, yerde oturuyor, önünde bir rahle ve kendisi Kur'an-ı Kerim okuyordu.

ŞEYH ŞÂBÂN-İ VELÎ HAZRETLERİ İLE BULUŞMASI

O kişi onlar içer girince "Sadakallahü-l Azîm" dedi ve Mushafı kapatıp rafa koydu, rahleyi kapadı ve onlara doğru döndü. Sonra şunlar konuşuldu:

Selamün aleyküm molla Şaban, sana bir misafir getirdim bak.

— Aleykümüsselam; hoş geldiniz buyurun.

— Ben gidiyorum mollalar,siz tanışın akşam dersinde görüşürüz.

— Hoş geldin kardeşim bu yalnız odama nihayet bir misafir geldi. Herkes gibi benim de bir karındaşım oldu. Ne mutlu bana gel-gel şöyle otur da tanışalım. Önce sana odamızı tanıtmak istiyorum, burası benim burası senin döşeğin. Fakat istemezsen değişiriz. Hangisini istersin söyle.

— Sağol kardeşim burası iyi yeter de artar. İsmim Muslihiddîn, iki aydır yoldayım, nihayet gelebildim. Kah ağaç altlarında kah köy camilerinde ve tekkelerde, kah hanlarda derken nihayet buraya gelebildim, tek isteğim buraya ulaşmaktı, döşeğin lafı mı olur.

— Ne kadar uzaktan geldin böyle, ben de ken dimi uzaktan gelmiş sanıyordum. Nereden geliyorsun?

— Horasan'dan çıktım yola, geldim Ulu Hakanın medresesine!

— Horasan'mı? Seyyitlerden misin yoksa?

— Ah be kardeşim seyyitlik dedin değil mi. O Fahri kâinât *(Sâllâllahu Aleyhi ve Sellem)* Efendimize layık bir evlat olmadıktan sonra nesep itibariyle bağlı olmanın bizlere bir faydası var mı.

Ne demişti Fahri kâinât *(Sâllâllahu Aleyhi ve Sellem)* kızı muhterem annemiz Fatımatü-z Zehra'ya *(Radıyallahu Anha)* "Kızım sakın babam peygamberdir diye güvenme." Evet nesep itibariyle Cafer-i Sadık Hazretlerinin neslinden gelirim. Senin ismin de Molla Şaban'dı galiba değil mi?

— Evet kardeşim evet, seyyit kardeşim dur sana bir sarılayım, bir öpeyim seni nerelerden geldin böyle, kokun ne güzel gül gibi dedi ve aşkı muhabbetle birbirlerine sarıldılar ağladılar, ağladılar...

Molla Şaban şöyle devam etti:

— Senin gibi fakat senin kadar uzun olmayan bir yoldan geldim. Ben Kastamonu vilayetinin Taşköprü kazasındanım. Anne ve babamı çok küçük yaşlarda kaybettim.

Kimsem kalmadı fakat bana mahalleden komşumuz olan bir ninecik sahip çıktı, o baktı büyüttü beni. Birgün beni karşısına aldı ve: Şaban oğlum ben artık çok yaşlandım, sen de burada iyi kötü bir öğrenim gördün fakat annen ve baban senin çok büyük bir müderris olmanı isterlerdi onların bu vasiyetini yerine getirme zamanı geldi de geçiyor. Şimdi senden istediğim doğruca İslambol'a git ve büyük bir müderris ol. Bu garip nineni de merak etme fakat unutma. Şu hazırladığım emanetleri de al sana lazım olur." dedi. Ah nineciğim ah. İşte bu zat meşhur Kastamonu Şeyhi Şeyh Şaban-ı Velî idi.

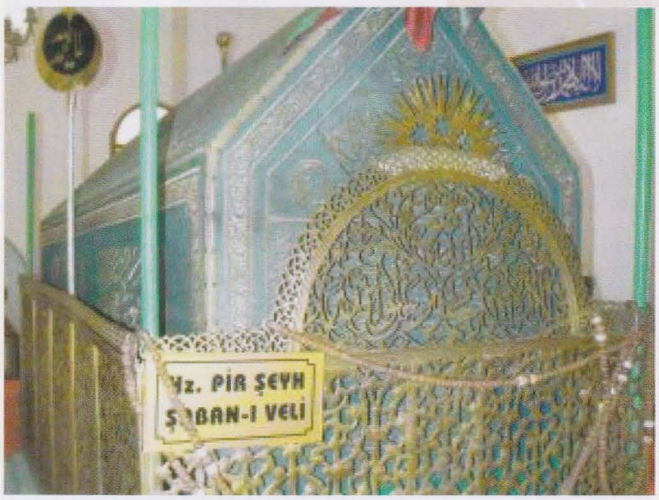

Onlar tanışmışlardı ve birbirlerini çok iyi anlıyordu bu iki küçük garip. Bu arkadaşlıkları uzun yıllar bedenen fakat ebeden manevi olarak ikisinin dost gönüllerinde yaşayacaktı. Onlar uzun yıllar aynı odada kalacaklar, birbirlerinin Şems'i ve Mevlânâ'sı olacaklardı. Onlar ki iki küçük beden fakat büyük yüreklerdi. Onlar en güzel medresede eğitimlerini tamamladılar ve ikisi de birer müderris oldular. İkisi yine beraberlerdi. Birer Şems ve Mevlânâ misali onlar odalarında uzun, uzun sohbetlere dalmışlardı. Onlar içlerindeki aşkı düşünüyorlardı.

O aşk ki onları deli divane yapmıştı. O aşk ile medresede talebe yetiştiriyorlar fakat onlar hâlâ yetiştirilmeyi düşünüyorlardı.

Onların içini manevi duygular kaplamıştı. Onlar o aşka ulaşmalıydılar. Cenabı Hakk'ın aşkullâhına. Onlar bu düşüncelerini sadece birbirlerine bir Şems bir Mevlana misali anlatıyorlar ve içleri cayır-cayır yanıyordu. Onlar bunun için bir manevi sultana ihtiyaçları olduğunu biliyorlardı. Bundan dolayıdır ki kendilerine bir mürşit bulmaları gerekiyordu. İstanbul'da bulunan birçok mürşidin sohbetlerine katıldılar ve kendilerine hallerini aktardılar.

Ancak gerçekte kendilerinin asıl mürşitleri bunlar eğillerdi. Kendilerine mürşit olacak sultana ulaşmak için Cenabı Hak tarafından sevk için bir feyiz ve bereket nasip olmadı.

MÜRŞİD BULMAK İÇİN YOLLARA DÜŞMELERİ

Bir gece odalarındaydılar ve bizlere göre uyku olan fakat onlara göre mânâ âlemi olan bu safhada birden Şaban Efendi yerinden fırladı ve Muslihiddîn Efendiye seslenerek: "Kalk kardeşim kalk, bu kardeşine yol göründü" dedi. Şaban efendi çok büyük bir heyecan ve mânevî coşkunlukla ellerini kaldırmış şükürlerle dolu bir dua içindeydi.

"Muslihiddîn! Bize denildi ki memleketine dön ve çok sıkı tembihlendi. Gitmeliyim dönmeliyim artık" dedi. O bunları söylerken Muslihiddîn efendi hıçkıra hıçkıra ağlıyordu ve:

"Ey benim kardeşim, ey benim can yoldaşım, ey benim hocam ey benim Şems'im size yol göründü, gidiyorsunuz bu fakiri burada yalnız başına bırakıp, ben sizsiz ne yaparım buralarda bu odada, kim yardım eder bu mahzun gönlüme, kim ilaç olur?" diyordu.

Bu sözleri söylerken birbirlerine sarılmış ağlıyorlardı hem ne ağlamak. Derken Şaban Efendi, Muslihiddîn Efendi'nin omzundan tuttu ve:

— "Kardeşim, niye üzülürsün ben seni hiçbir yere bırakmam seni de alır götürürüm. Biz bir değil miyiz? Biz yıllardır aynı odada birlikte şu duvardaki yağ lambası gibi beraber yanmadık mı? Beraber düşünmedik mi, beraber aramadık mı? Mânâ âleminin sultanını, bu işaret ikimizedir.

Yola çıkacağız Cenab-ı Hakk'ın izniyle memleketimize doğru, bakalım aradığımız o sultanı en hakiki dostu nerede bulacağız? Yarın ilk işimiz olsun, vakit kaybetmemek gerekir, tehir etmeyelim Akşemseddin Hazretleriyle Hacı Bayram-ı Veli'nin zinciri misaline dönmesin, medresedeki işleri tamamlayalım, müsaade isteyelim hocalarımızdan ve talebeden, destur alıp yola koyuluruz" dedi.

Bir türlü sabah olmak bilmiyordu. İki genç müderris müderrislikten vazgeçmiş, ol mürşide talebe olmak için yanmışlar ve nihayet aradıklarını bulacaklardı. Sabahı zor yaptılar, gerekli müsaadeyi aldıktan sonra Fatih Sultan Mehmet Han'ın türbesine geldiler. İstanbul uzun yıllardır onların hem okulu, hem evleriydi.

İstanbul onların hayatlarıydı. İstanbul'a veda etmenin en kısa ve güzel yolu Fatih Sultan Mehmet Han'ın yüce maneviyatına ve makamına veda etmekti. Zira o İstanbul demek ti, İstanbul da o.

Bu iki genç müderris, müderrislik kaftanını bırakıp derviş hırkası giymek için yandılar ve artık yola bile çıkmışlardı. Yine yollardaydılar.

Dervişin yolu ve hicreti biter mi? Bitmez bu yolda, onlar artık görünürde yürümeseler de hep gönüllere yürüdüler.

(Hazreti Mevlana)

Her ne istiyorsan kendinde ara!
Senin canının içinde bir can var, o canı ara!
Senin dağının içinde bir hazine var. O hazineyi ara.

Eğer yürüyen dervişi arıyorsan Onu
Senden dışarıda değil Kendi nefsinde ara!

HAYREDDÎN-İ TOKADÎ HAZRETLERİ İLE BULUŞMALARI

Anadolu'ya doğru hareket ettiler. Günler geçiyor onlar yola devam ediyorlardı. Sapanca'yı geçtiler, Kokape'yi de, (şimdiki adı Düzce), düz pazarı da geçtiler. Bolu'ya gelmişlerdi.

Bolu'da bir hana yerleştiler. Vakit akşamı bitirmiş geceye dönmüştü. Orada istirahat edip, yemeklerini yerken, birden çok ulûhiyetli bir ses işittiler, bu ses çok güzeldi, zikir eden dervişlerin sesiydi.

Ne olduğunu sormak için hancıya yöneldiler bir baktılar hancı yerinden kalkmış dışarı çıkıyordu. Hancıya seslendiler. Hey hancı nereye böyle acele acele bekle hele. Bu sesler nereden geliyor böyle?

Hancı: — Karındaşlar yan tarafta Hayreddîn Tokadî dergahı var. Dervişler zikre başladılar, ben de onlara katılmak için gidiyorum, isterseniz sizler de buyurun.

Muslihiddîn Efendi Şaban Efendi'nin kolundan tutmuş hadi biz de gidelim diyordu. Fakat Şaban efendi derin düşüncelere dalmıştı. Hayreddîn Tokadî Hazretleri'ni duymuştu. İstanbul'da Sümbül Sinan Hazretleri'yle beraber Çelebi Halîfe ismiyle meşhur Şeyh Cemal Halveti Hazretleri'nde seyri sulûku tamamlamış, irşad için buraya yani Bolu'ya gönderilmişti.

Sonra: — "Kardeşim bizim gönlümüz de biliyorsun bu yoldadır, fakat onların bu hallerine cezbe, coşkunluk ağır basar. Kalbinde iman nuru ve ALLAh aşkı olan insanlara coşku verirler.

Bunlar cezbeli zatlardır, insanları kendi tarîkatlarına ve silsilelerine çekerler. Sakın gafil olmayalım. Sonra durum müşkil olur" diyerek tembih etti. Fakat onlar dayanamayıp Allah'ın zikrine heves ederek onlara katılmak için dergaha gittiler.

Dervişlerin HAY! HAY! zikri dışarılarda yankılanıyordu. İçeriye girdiler. Burası küçük bir tevhidhaneydi fakat içeride sanki binlerce insan vardı. HAY zikri doruklara ulaşmış dervişler ayakta el ele sola doğru dönerek zikrediyor, ortada ise Hayreddin efendi cübbesinin yakalarını tutmuş, zakir başı en güzel ve mana yüklü ilahiyi terennüm ediyordu.

Bu ilahi coşkunluk onlarda çok büyük etkiler yaptı. Sabah namazından sonraki virtte ve işrak namazında hazır bulundular.

Feraset ehli ve gerçek talip olduklarından, Cenabı Hakk('ın ilhamıyla Hayreddin Efendinin halini ve kadrini bilip bütün dünya fikirlerini terk ederek, Hazreti Ebû Bekr-i Sıddık *(Radıyallahu Anh)* gibi sadaketle kendisine bağlandılar. Aldıkları işaret bu, işaret edilen ise o idi.

Onlar artık müderrislik kaftanını çıkarttılar, derviş hırkası giydiler. Onlar müderrislik tacını çıkarttılar, derviş külahını giydiler. Onlar dünyalarını da orada çıkarttılar, ebedi hayatı giyinmek üzere, kulluk makamına doğru yürüdüler.

Yıllar birbirini kovalıyor onlar da bu zaman içinde halden hale geçiyorlardı.

HAYREDDÎN-İ TOKADÎ HAZRETLERİ'NİN BİR KERÂMETİ

Büyüklerimizin bize aktardığına göre bu talebelikleri zamanında bir olay yaşandı. Bu olay belki insanlara göre tuhaf olabilir, belki düşünceleri zorlayabilir fakat rivayete göre; Hayreddîn Tokadî Hazretleri'nin dergah-ı ve türbesi bilindiği üzere şu an Bolu dağı zirvesine ve Abant kavşağına yakın Düzce yönünden Bolu'ya varmadan Ankara istikametinde yolun sol kısmında bulunmakta ve dervişleri, bölgenin son dönem medarı iftiharlarıyla beraber ebedî istirahat buyurmaktalar.

Çalılıklar içinde kalıp, kaybolmaya yüz tutmuş ruhaniyet dolu bu yer son dönemlerde Muhammed Muhyiddin-i Hak-i Bolevi Hazretleri'nin himmetleriyle Dr. Emin ACAR beyefendinin üstün istek ve gayretli çalışmalarıyla; , imar ve yeniden ihya olundu. Allah hepsinden razı olsun. Anlattığımız bu dönemde dergah burada değil Bolu'nun girişi diyebileceğimiz bir yerde ve yerleşimin içinde İmaret Camiindeydi. Yine günlerden bir gün bir grup halk, Hayrettin Tokadî Hazretleri'nin huzuruna çıktılar.

Dediler ki: — Efendim bizim bir maruzatımız vardır. Bu maruzat sadece bizim değil tüm Bolu halkının maruzatıdır. Kendileri buyurun sizi dinliyorum dediler.

— Efendim; malumunuzdur ki buralarda bizlere, ekinlerimize ve hayvanlarımıza bir canavar mu sallat oldu.

Hayvanlarımızı otlatamaz olduk, dışarı çıkamıyoruz, ne yaptıysak olmadı, ne kapan fayda veriyor ne silah, yardımcı olursanız Allah'ın izniyle sizler olursunuz.

— Peki, ilgileneceğim buyurdular ve hemen orada hazır bulunan dervişlere Muslihiddîn ve Şaban Efendilerin çağrılmasını istediler. Derviş Muslihiddîn ve Derviş Şaban derhal Hayreddin Efendinin huzurlarına geldiler onlara elleriyle oturmalarını işaret ettiler. Onlar da her biri bir dizinin dibine oturarak beklediler.

— Evlatlarım! Halkımızın bir maruzatları vardır onu halletmek de Cenab-ı Hakk'ın izni keremiyle biz garip dervişlere düşmüştür. Şimdi doğruca yanınıza bir kazan süt alarak şu karşıdaki tepeye doğru gidin orada bir mağara bulacaksınız.

O mağarada bir canavar yaşamaktadır ona "Hocamız seni ister" deyin ve alın onu buraya getirin- dedi ve dualarla onları uğurladı. Onlar da bir arabaya bir kazan süt koyarak tarif edilen yere doğru gittiler. Gittikleri yerde denildiği gibi bir mağara buldular ve kapısına yaklaşıp süt kazanını kapının girişine bıraktılar ve o canavara seslendiler;

— Ey Allah'ın yarattığı mahluk; bunu birkaç defa tekrarladıktan sonra mağaranın derinliklerinden korkunç ve uğultulu sesler gelmeye başladı. Ses gittikçe kendilerine doğru yaklaşıyordu onlar ise kapının ağzında her zamanki edepli dervişane duruşlarıyla elleri bağlı boyunları eğik halde gelecek olanı bekliyorlardı.

Ses iyice yaklaşmıştı ve nihayet bu canavar tüm korkunçluğuyla mağara kapısında belirmiş, sağa sola saldırgan hareketler yapıyor fakat yerinden bir adım dahi atamıyordu. Onlar ise hâlâ edep ve huzur içindeydiler hallerinden hiçbir şey kaybetmemişlerdi.

Dediler ki: — Ey Allah-u Teâlâ'nın yarattığı mahlûk, seni hocamız Hayreddin Tokadî *(Kuddise Sirruhu)* çağırmaktadır, "bana gelsin" demişlerdir.

Canavar bu sözler üzerine birden sakinleşti ve biraz ilerleyerek kazandaki sütü sanki bir nefeste içip bitirdi. Onlar onu arabanın arkasına bağladılar ve Bolu'nun yolunu tuttular.

HAYREDDÎN-İ TOKADÎ HAZRETLERİ'NİN BOLU MERKEZDEN HİCRETİ

Bolu'ya geldiklerinde halk bunları görünce dehşete düştü durumdan faydalanmak isteyen fitnekârlar masum halkı galeyana getirmek suretiyle "Bunlar sihirbaz şunlara bakın buraya neyi getirmişler marifet gibi; çıkartalım bu sihirbazları Bolu'dan" diyerek bir grup insanla beraber üstlerine yürüdüler. Bundan çok rahatsız olan ve çok üzülen Hayreddin Efendi Hazretleri de yanına dervişlerini alarak, Bolu dağına doğru yöneldi.

Fakat bu fitneciler onların peşini bırakmıyorlardı, epey bir mesafe ilerledikten sonra çok müteessir olan Hayreddin Efendi, arkasına doğru döndü ve mahzun gözlerle Bolu'ya baktı. İşte o anda bir evin bacasından çıkan bir kıvılcım evlerin çatılarında gezmeye ve onları tutuşturmaya başladı. Fitne sahipleri de hemen evlerinin mallarının derdinden onların peşinden ayrılarak şehre döndüler. Bu çıkış belki manevi bir ilhamla bir küçük hicretti.

Böylece Şeyh Efendi ve mürîdânı şu anki türbe ve dergahın bulunduğu o ulu o güzel tepeye yerleştiler. Halk herne kadar onları geri cağırsalar da burada kalacaklarını beyan ettiler. Zaman su gibi akıp geçiyordu. Zaman bu tükenmeye mecburdu.

ALİ MUSLİHİDDÎN EFENDİ İLE ŞÂBÂN-I VELÎ'YE HALÎFELİK VERİLMESİ

Günler geceler birbirlerini kovaladı. Bu kutlu dergahta bu kutlu ocakta tam on iki yıl geçirdiler. Çeşitli sıkıntılarla, nefis terbiyesi ve çeşitli imtihanlarla geçirilen tam on iki yıl. Bir gün Hayreddîn Tokadî Hazretleri onları yanına çağırdı. Huzura girdiklerinde, Efendi makamında oturuyor ve önünde iki adet tâc-ı halvetî, iki hırka ve iki asâ bulunuyordu. Onları karşılarına oturttu. Onlar ki yeni bir hizmet için çağırıldıklarını sanıyorlardı fakat bu çağrı ve görev bu dergahtaki son vazîfeydi: Şeyh Efendi:

— "Evlatlarım; sizlerle burada uzun zamandan beri beraberiz. Sizler buraya geldiğinizde, bırakacaklarınızı bıraktınız, kendinizden verecek olduğunuz en kıymetli olanı kendiniz verdiniz ve İnşallah-ü Teâlâ alacağınızı aldınız.

Şimdi zaman insanlara karışmak, onlara insanlığı, sevgiyi, dînimizin esaslarını aktarmak, Cenab-ı Hakk'kın bu dosdoğru olan yolunu onlara olanca güzelliği ve netliğiyle aktarmak ve onlara menzile ulaşmaları için en iyi vasıta olma zamanıdır.

Zaman Cenabı Hakk'ın rızasını kazanmak, üzerinize vazife olanı aktarmakla mükellef olduğunuz ilmi aktarma zamanıdır, zaman insanların yüreğine yürüme zamanıdır, zaman irşat zamanıdır" dedi ve ayağa kalktı, onlar da kalktılar.

Gözlerinden yaşlar boşalıyor, hocalarından ve derviş arkadaşlarından ayrılacak olmaları onları için için yakıyordu. Hayreddîn Efendi üstlerindeki derviş kıyafetlerini çıkarttırdı ve yollarının nişanesi ve alâmeti olan tac-ı halveti, hırka ve asâ ile onları şereflendirdikten sonra avuçlarının içlerine icâzetnâmelerini bıraktı, dışarı çıkmalarını istedi. Bu çıkış bir ayrılığın çıkışıydı.

Onlar ayrılıp bir yerlere gideceklerdi fakat edepleri ve bilhassa içinde bulundukları mâneviyat dolu havadan dolayı nerelere gidebilecekleri akıllarının ucundan bile geçmiyordu. Beraberce dışarı çıktılar, bu esnada dışarıdaki dervişler bu muhteşem feyizli ortamdan dolayı bir coşkunluk içinde onları HÛ diye selamladılar.

Dergâhın orta noktasına geldiklerinde, Hayreddin Efendi elinde bulunan asasını havaya kaldırarak, besmele ile onu Kokape yani Düzce istikametine doğru fırlattı ve asâ gözden kayboldu.

Onlar ise hazır bir şekilde bekliyorlardı az sonra gelecek olan talimatı.

O sırada Hayreddîn Efendi: — "Evlatlarım; Hocanızın bu asâsını Kokape'de bulunuz ve sen Muslihiddîn orada ikamet eyle.

Şaban oğlum sen de arkadaşınla beraber oraya git, bir miktar kaldıktan sonra memleketine dön" buyurdu.

Hayreddin Efendi ellerini açtı, nurlu avuçlarının içi gökyüzünü görüyordu. Dergâhın patika yolunu göstererek "haydi buyurun yola selametle" dedi ve onlar da ağır ağır ilerlemeye başladılar. Dervişler ise onları Cenabı Hakk'ın zikriyle uğurluyorlardı "HAY HAY HAY HAY HAY" Bolu dağı da sanki onlarla beraber Cenabı Hakk'ı zikrediyordu, her yer bu ismi şerifle yankılanıyordu.

Bolu dağının tarihi ipek yolunu takip ettiler. Onlar artık hilafetle irşat yoluna çıkmışlardı. Bolu dağının dik ve dolambaçlı yollarından Kokape(Düzce)ye ilerlerken, hüzünlerinden arkalarına dahi bakamıyorlar, aralarında bile konuşamıyorlardı.

ALİ MUSLİHİDDÎN EFENDİ'NİN DÜZCE'DE YERLEŞMESİ

Bu iki can yoldaşı da birbirlerinden ayrılacaklardı, hocaları bunu işaret etmişti. Onlar ulu asayı bulduklarında Muslihiddîn Efendinin yerini bulacaklar, daha sonra Şaban Efendi onu orada İbrâhîm Aleyhisselam, İsmâîi Aleyhisselamı bıraktığı gibi bırakacaktı. Fakat onun yanında Hazret-i Hâcer gibi bir annesi olmayacaktı.

Hayreddin Efendi, onları ayrı ayrı da gönderebilirdi. Fakat bu işin de bir hikmeti olmalıydı ki, aradan çok zaman geçmeden hikmetin izleri kendini yavaş yavaş göstermeye başlamıştı. Yolda büyük bir ağacın altındaki çeşme yanında durakladılar. tam on iki yıl önce de bu yollardan geçmiş, bu çeşme başında durmuşlardı.

Muslihiddîn Efendi dedi ki: — Ben Bolu'ya hocamın yanına dönmek istiyorum. Şaban Efendi de ona tebessüm ederek, niçin dönmek istersin ey benim can yoldaşım dedi.

Muslihiddîn Efendi; — Bana öyle bir hal oldu ki kesinlikle kendimde irşada güç ve hilafete liyakat göremiyorum. Şeyhime varıp tekrar hizmet ede rim, ondan sonra halifeliğe giderim dedi.

O zaman Şaban Efendi; mânâ âlemine yöneldi keramet ve feraset kuvvetiyle Muslihiddîn Efendi'nin durumunu öğrendi ve; "Ey birader! Bu durum, kibir ve gururu terk etmemekten, vücudu mahvetmemekten yani kötü sıfatlardan

hiçbirisi kalmayıp, nefsin terbiyesi, kalbinin safası ve ruhunun cilası tam olmadığından iler gelmektedir. Kendini hilafete lâyık görmemen ise alçak gönüllülüğündendir.

Gerçekte ise bu iyi bir durumdur. Ancak buna kıymet vermek hatâdır. Çünkü böyle düşünmek "Halimi tekmil etmeden, (tamamen olgunlaşmadan) beni halifeliğe gönderdiler" diye kâmil (olgun) mürşide kötü zan beslemek olur.

Hemen yapman gereken şey, emre uyup Şeyhin rûhaniyetinden yardım isteyerek gönderilen yere gitmektir. Hem o asâ senin için fırlatıldı unutma. Kaç mürşid kaç halifesi için asâ fırlatmıştır, ne güzel bir hediye. Oraya gitmeliyiz, o ulu asâyı bulmalıyız." dedi.

Beraber gönderilmelerinin sebepleri teker teker dökülüyordu. Çünkü Muslihiddîn Efendi Hazreti Osman *(Radıyallahu Anh)* meşrepliydi. Ve o O'nun gibi ilim ehli, aklı selim ve yumuşak huylu iken, Şaban Efendi Hazret-i Ali *(Radıyallahu Anh)* gibi ilimle dopdolu olduğundan Allah *(Celle Celaluhu)*un hikmetiyle ona yardım ve katkıda bulunmak için, gideceği yere gidip, yerleşene kadar ona refakatçi kalınmıştı.

Şeyh Şaban-ı Velî Hazretleri'nin bu sözleri Şeyh Aliyyü-l Muslihiddîn Hazretleri'nde tesirli olup, tekrar yola koyulduklarında beka, süreklilik ve uyanıklık meydana geldi, böylece işin gerçeğini düşünüp yine gönderildikleri yöne doğru ilerlediler.

Onlar ulu bir asâya doğru ilerliyor. "Onu bulur muyuz, bulursak çok ararmıyız?" diye düşünmüyorlardı. Çünkü şeyhlerine tam bağlılık ve teslimiyetleri buna izin vermezdi. Onlar buldurulacaklarını biliyorlar, sadece işaret edilen yöne doğru ilerliyorlardı. İpek yolu üzerinden ilerliyorlardı, böylece Kokape(Düzcenin merkez yerleşimini geçtiler.

ULU ASÂYI BULMALARI

Dağların yamacındaki bu yoldan İstanbul istikametine doğru yola devam ediyorlardı. İki dağın yamaçlarının arasında nazlı-nazlı akan şirin mi şirin bir dereyi geçiyorlardı ki birden derenin karşı tarafındaki yamaçta, ağaçlık arasında o ulu dostun ulu asâsını gördüler. Hızlıca ona doğru ilerlediler. Ona ulaşmışlardı.

Asâ onlardan çok önce buralara Cenab-ı Hakk'ın izni ile gelmişti ve onları bekliyordu.

Onlar onu toprağa saplanmış bir şekilde, sanki elleri belinde kıyamda bekleyen bir derviş gibi, Onu bir ELİF harfi gibi, onu bir müminin yüceler yücesine dua etmek için kaldırılmış bir eli gibi buldular. Kuru bir ağaç dalı olan o asâ oraya, orada büyümesi için dikilmiş bir fidan gibiydi ve uç taraflarından yeşermeye başlamıştı bile.

Cenab-ı Hakk'ın bu büyüklüğüyle herşeye güç yetirmesinin ve onlara böyle bir hikmet gösterip onlara bu mânevi hediyeyle ikramda bulunmasının verdiği mânevi coşkunluk ve cezbeyle dillerinden şunlar döküldü; HAY, HAKK! MEDET YÂ KADİR-İ MUTLAK! MEDET YA HÛ, ALLAH-U EKBER LA İLAHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLÜLLAH...

Onlar; nihayetinde ulu mürşidlerinin asâsını bulmuşlardı. Bu demek oluyordu ki Muslihiddîn Efendi'nin irşada memur edildiği yer de burası idi. Burası ormanlık bir alan idi. İpek yolu çok yakından geçiyordu. Etrafta birbirinden güzel ağaçlar vardı heryer yemyeşildi. Burada ahşap olarak yapılmış küçük bir cami vardı. Fakat yakınında yerleşim yoktu. Köy biraz daha ileride idi. Burasını çevre yerleşimler Cuma camisi olarak kullanıyorlardı.

ALİ MUSLİHİDDÎN EFENDİ KARAKÖY'E YERLEŞTİ

Büyük bir ağaç buldular. Bu ağaç çok büyük olmakla beraber yaşlılığından gövdesinin içi boşalmış ve büyük bir kovuk oluşturmuştu. Burada konaklayabiliriz dediler. Bir derviş için ne güzel bir evdi, ne evi belki saray. Mânâ âleminin sarayı. Onlar için en güzel istirahatgah, küçücük bir halvetti. Orada onlar yabani dikenlerin meyveleriyle besleniyorlardı. Çevredeki halk onları görmüş fakat ihçbiri itibar etmemişlerdi. İtibardan maksat hallerini anlayamamışlardı.

Belli bir zaman geçti fakat kendilerine mürid olabilecek bir dost gelmedi. Onlara soru soran bile yoktu, "kimsiniz nereden geldiniz, niye geldiniz" diye. Bu yüzden Şaban Efendi de Muslihiddîn Efendi'yi bırakıp gidememişti.

Şâbân Efendi bir gün Muslihiddin Efendi'ye:" Ey birader; Bu cuma günü kürsüye çıkıp, zâhirî irşad ile onları sağlam bir iple tarikat evine çekip, batınî yönden de onları cezbeyle. Umulur ki, halk bize bu sebepten dost ve mürit ola" dedi.

MUSLİHİDDÎN EFENDİ İTİRAZCILARI KERÂMETİYLE HELAK ETTİ

Nihayetinde cuma günü geldi. Bu köye Karaköy diyorlardı. Bu ismi de burada yaşayan Karabeyler ismiyle meşhur zorba iki kardeşten alıyordu. Cuma vakti gelince, Muslihiddîn Efendi kürsüye çıktı. İlim ve hikmet ehli olduğundan kürsüde insanlara vaaz-ü nasihat edip onları tarîkat evine davet etti işte o zaman, insanlarda onlara karşı sevgi hasıl oldu. Fakat o esnada onu dinleyen Karabeyler ayağa kalktılar ve: "Sen kimsin ey fakir derviş. Orada konuşmak için kimden izin aldım, biz seni oradan indirmeden, in oradan aşağıya" dediler, ve bir sürü hakaretler bitmiyordu, ardı sıra devam etti. Çünkü biliyorlardı ki halk onlara itibar ederse, onların itibarları ve şâşâlı zorba saltanatları yerle bir olacaktı.

Mushiliddin Efendi ise bu durumdan hiç rahatsız olmamıştı, o vakarlı dervişâne duruş ve edebi ile vaaza devam ediyordu, çünkü dervişin hali namazdaki hali gibidir, o sadece onlara bakıyordu, elleri ise kürsünün kenarlarında idi. Onlar hakaret ettikçe sadece bir Allah adamının gözünden düşüyorlardı yoksa bu sözler onların gönlüne tesir edemezdi.

Ne kadar acı bir durum, Allah adamının gözünden düşmek! Nitekim: "Bir Allah dostunun gözünden düşmek yedi kat gökten aşağı düşmek gibidir" buyurulmuştur. Onlar o sözleriyle yedi kat göklerden aşağıya doğru boşlukta düşüşteydiler, fakat hâlâ bunu fark edemiyorlardı.

Nihayet yere çarpma zamanları geldi. Birden Muslihiddîn Efendi cezbe ile ismi Celal'i bir çekti. YA ALLAH *(Celle Celaluhu)* diye nida edince bu ismi celalle birlikte Cenab-ı Hakk'ın kudretiyle cami birden sağa sola, ileriye geriye doğru yatmaya, bir beşik gibi sallanmaya başladı. Deprem oldu, evet sadece camiin içinde. Karabeyler korku içinde feryat ediyorlardı. Aziz'in elleri kürsünün köşesinde idi ve ellerini yavaşça çekti. Böylece o zorbaların saltanatları da kesildi.

Karabeyler ise feryat ile dışarı kaçtılar ve o günden sonra oralarda görünmediler. Çünkü nasihat ile nasiplenmek var iken onlar yere çarpılıp paramparça olmayı tercih ettiler. Orada bulunan halk ise kendi meşrep ve yaratılışlarına uygun olarak her biri bir şekil ve hale girdiler ve tamamı dost oldular.

Aralarından birkaç kişi de dervişliği kabul ettiler. Bu Cuma camiini de tekke ve tevhidhane olarak kullanmaya başladılar. Kendileri ise o ağaç kovuğunu hâlâ bir mesken ve halvethâne olarak kullanıyorlardı.

MUSLİHİDDÎN EFENDİYLE ŞÂBÂN-I VELÎ AYRILDILAR

Nihayetinde ise artık bu iki can yoldaşının ayrılık vakti gelip çatmıştı. Şeyh Şaban-ı Velî Hazretleri ile Muslihiddîn Efendi uzun yıllardır beraber idiler, talebelikte arkadaştılar, sonra pirdaştılar. Onlar artık bedenen birbirlerinden ayrılacaklardı fakat ebeden birbirlerinin dost gönüllerinde yaşayacaklardı. Bir müddet birlikte sohbet ettikten sonra Şeyh Şaban-ı Velî Hazretleri arkadaşını, yılların dostunu orada bırakıp memleketi olan Kastamonu'ya doğru yola çıktı. Yürüyen derviş yalnız başına yürüdü gitti.

MUSLİHİDDÎN EFENDİ'NİN EVLENMESİ ve ÇOCUKLARI

Hilafet yoluyla buralara gelip yerleşen Muslihiddîn Efendi, birkaç talebesiyle de olsa onlara güzel olmanın, kemale ermenin yani insan olmanın yolunu yani tasavvufu anlatıyordu. Artık bu küçük ahşap Cuma camii onların dergâhıydı.

O ise hala o ağaç kavuğunda ikamet ediyor ve hergün ağacın önünde bir bakraçta yoğurt ve ekmek buluyordu. Bunları oraya hergün ilerideki tarlasına giden yaşlı ninecik bırakıyordu. Birgün ninecik onun kızıyla evlenmesini istedi. Onun ise evi sadece bir ağaçtı ne malı vardı ne parası. Nihayetinde evlendi nineciğin kızıyla. Talebeleriyle beraber küçük bir oda inşa ettiler. Bu izdivaçtan Muslihiddîn Efendi'nin iki oğlu dünyaya geldi. İsimleri Hasan ve Ali idi.

GEYİKLER ONA KENDİLERİNİ FEDA ETTİLER

Bir kurban bayramı günü dervişlerin kurbanları yoktu. Adet üzere kurbanı olmayan ailelerin çocukları kurban olan yerlere gider ve o kurbanların etlerinden toplarlardı. Küçük Hasan ve Ali de öyle yaptı. Bir müddet sonra aziz babalarının yanına koşarak gelip boynuna sarılarak hıçkırıklara boğuldular. Aziz babaları onları bağrına bastı, saçlarını okşadı ve en derin şefkatiyle onlara "söyleyin yavrularım ne oldu size" dedi.

Onlar: "Ey bizim babamız; Dolaştık kurban olan evlerimizi, hepsinde boş çevirdiler bizim ellerimizi. Biz bu bayram et yemeyecek miyiz?" dedi. Ne yapsaydı babaları. Kurban edilecek ne bir hayvanları vardı ne de kurbana dönüştürülecek malları. Sadece hacetlerin iletileceği hacet kapısı vardı Rabbimizin ulu dergahı.

Açtı ellerini Muslihiddîn Efendi, açtı da ne açtı sanki gökleri avuçladı ve bastı mahzun gönlüne. Ya Rab! Senden başka kimden isteyebilirim, kime halimi anlatabilirim. Fahr-i Kainat hürmetine *(Sâllâllahu Aleyhi ve Sellem)*, sevdiklerin hürmetine isterim" dedi. O esnada yan taraftaki dik yamaçlardan iki adet geyik iniverdi. Koşarak geldiler. Yatıverdiler önlerine, o iki gözleri buğulu, sırtları kınalı idi. Muslihiddîn Hazretleri, şükürler etti yüce Yaradan'a. Okşadı onların kınalı sırtlarını öptü, buğulu gözlerini. Geyiklerin biri dişi biri erkek idi. Dişi olana kalk ve git dedi. Erkek olanı ise keserek hem çocuklarına, hem de fakirlere yedirdi.Geyiklerin indiği o tepeye geyik yurdu indikleri yola geyik yolu denildi. Hâlâ bu yolda hiçbir bitki yoktur.

Sık ağaçlar arasındaki bu yol sanki onların her adımında taşlaşmış ve bizlere o günün alameti olarak kalmış. Kilometrelerce öteden bile bakıldığında bu yol hâlâ görülmektedir.

KANÛNÎ SULTAN SÜLEYMAN MUSLİHİDDÎN HAZRETLERİ'NE MİSAFİR OLDU

Yine günlerden bir gündü. Güneş kavurucu ışınlarını sanki bu bölgeye çevirmişti. Hararetler en üst seviyedeydi Boğazlar kurumuş dudaklar çatlamıştı. Bu bölgeden geçmekte olan birisi vardı. Ordusuyla birlikte geçmekte olan Muhteşem Sü leyman. O ki Kanuni Sultan Süleyman.

Hararetle yanmış yüreğinin derinliklerinden gelen bir hisle şunlar döküldü dudaklarından. Soğuk bir ayran olsa içilirdi şimdi. O esnada ilerlemekte olan atının yanında biri belirdi. Nereden geldiği belli değildi. Elindeki tası uzattı ve buyurun sultanım dedi. O Süleyman Han ki mübarek ataları gibi anladı işin hikmetini. Derin bakışlarıyla süzdü gelen misafiri. Aldı uzatılan hediyeyi ve kana, kana içti muhabbetle gelen serin ayranı.

Gülümsedi Sultan ve dedi ki:

— Allah razı olsun baba kimlerdensin?

— Buralıyım Sultanım ismim Muslihiddîn.

Sultan atından indi ve bir müddet aralarında sohbet ettiler. Kendilerini İstanbul'a davet ettiler. Sultan kendisinden ve hoş sohbetinden çok hoşlandı. Cenabı Hakk nasip ederse Sultanım dediler.

Bir gün İstanbul'a gitmek istediler. Sultanın davetine icabet gerekliydi. Yürüyen derviş yola çıktı, saraya gidip Sultan Süleyman Han'la görüştüler. Sultan ona hediye olarak bu bölgenin öşrünü dergahlarına vakfeylediler.

Muslihiddîn Efendi'nin ahşap Cuma camisi bu günkü caminin hemen biraz üst tarafındaydı, temelinde kullanılan kayalar hâlâ orada durmaktadır.

Burası bir yerleşim yeri bile değildi. Etraftaki küçük köylerin Cuma günü toplandıkları yerdi. Bu dağ yamacı ormanın içinde gizli bir köşe idi. Hikmet ve nasip ki burası Muslihiddîn Efendiye mesken ve irşat noktası olmuştu.

Rabbimiz hâlâ tasarrufu devam ettiğine inandığımız bu yüce velîye, oğulları Hasan ve Ali Efendilere, ihvân ve mürîdânına rahmetler, feyizler, bereketler ve tecellîler ihsan eylesin, sefaatlerine bizleri nâil eylesin, himmetlerini üzerimizde daim eylesin. Âmîn!

Ali Muslihiddîn Hazretleri'nin Türbesi Düzce'nin Çilimli İlçesi Yukarı Karaköy'ünde bulunmaktadır.

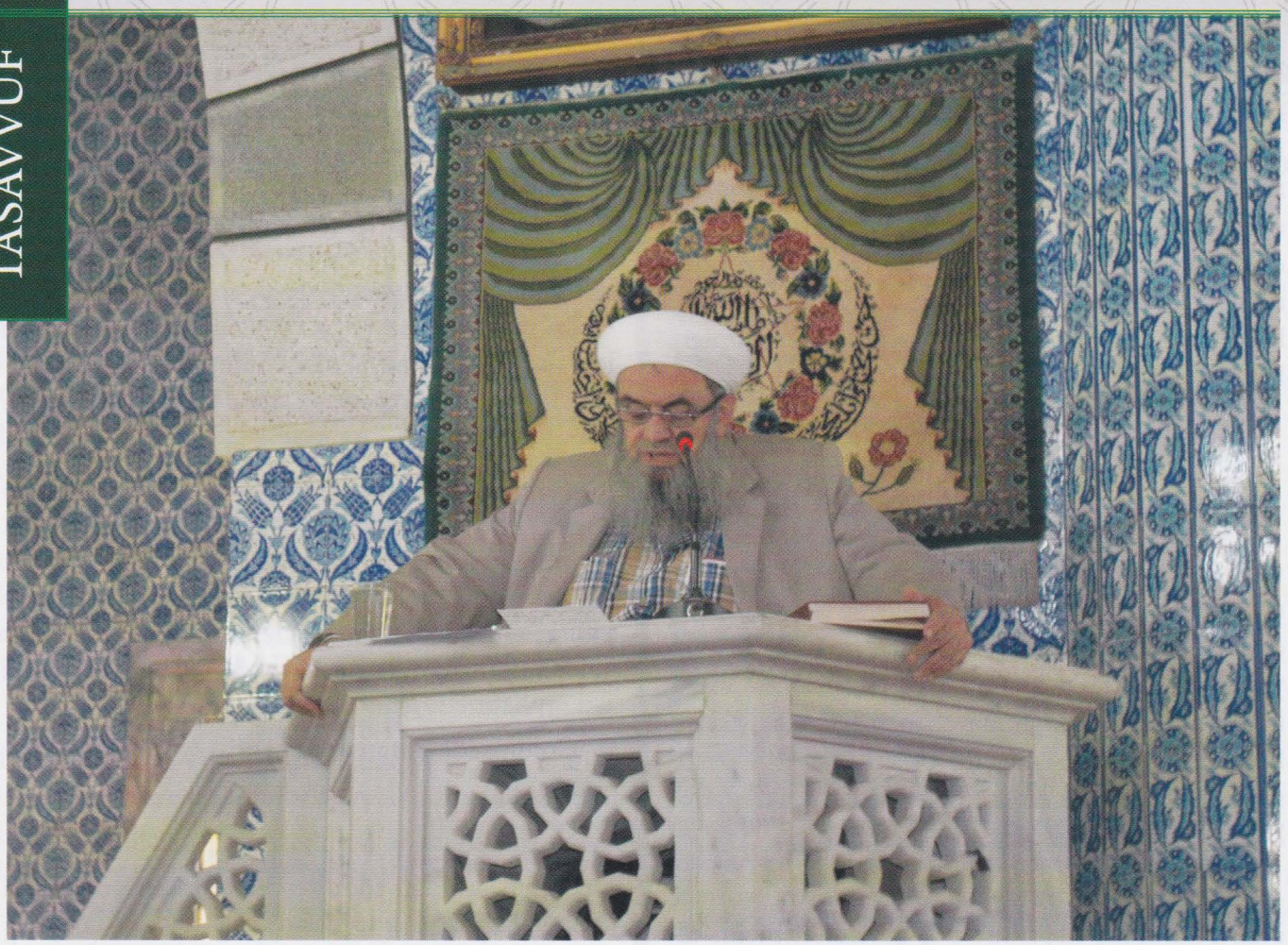

İTİKATTA HADDİNİ AŞAN DİPLOMALI CAHİLLER

RESUL BÖLÜKBAŞ

Bazı kimseler vardır ki, diplomasına, etiketine aldanarak cehaletinin farkında olamıyor. Adeta kendini nerdeyse itikadî ve amelî sahada mütefekkir ve müctehid görebiliyor. Çıkıp televizyonda milyonların huzurunda nezih itikada sahip olan milletimizin itikadını ifsat etme gayreti içinde olduklarını üzülerek müşahade ediyoruz.

Bazıları çıkıyor Kuran-ı Kerim'de varolan ahkam ayetlerine; "bunlar tarihseldir asırlar önceki zamanla mukayyettir" demek suretiyle ahkam ayetlerinin lüzumsuzluğunu, hatta tatbikinin uygun olmayacağını söyleyecek kadar ilâhî olan bu hükümlere karşı çıkabiliyor.

Diğer bazıları ise çıkıp; "Allah geleceği bilmez" hatta daha ileri giderek; "Allah murad ettiği herşeyi yapmaya kadir olamaz" diyecek kadar kendini kaybetmiş kimseleri duymaktayız.

Bunlar sıradan kimseler değil ilahiyatçı, doçent veya profesör ünvanı ile anılan kimselerdir. Biz bunların hangisine cevap verelim ki, bunlar Mekke müşriklerinin bile söylemediklerini söylüyorlar. Zira Mekke müşrikleri Cenab-ı Hakk'a acziyet veya cehalet nispet etmemişlerdi. Onlar yerlerin ve göklerin ve bu ikisinin arasında varolan herşeyin Yaratıcısının Allah olduğunu ve Cenab-ı Hakk'ın kudretinin sonsuz olduğunu kabul ediyorlardı.

Yüce Allah'ı tesbih ve takdis etmeden ve O Yüce Allah'a noksan sıfatlar izafe etmekle Allah'a bu şekilde inanmanın ne manası vardır. 5 vakit namazda iftitah tebirinden sonra okuduğumuz duada ve Rükû' ve Secdede okuduğumuz tesbihatta, Yüce Allah'ın *(Celle Celalühü)* akla gelen bütün noksan sıfatlardan münezzeh ve kemal sıfatlarla muttasıf olduğunu söylemekle "Allah geleceği bilmez" , "Herşeye kadir olamaz" sözleri arasında ne büyük

çekişki olduğu, beş yaşındaki çocukların bile anlayacağı bir hususdur.

Bu nasıl tevhid anlayışı ve bu nasıl tenzih. Aslında bunları muhatap almak bile doğru değildir. Bunların psikiyatri profesörlerine görünmeleri ve tedavi olmaları gerekir. Zira bunlarda bir cinnet eseri olduğunda şüphe edilmez. Ama kendileri bile bunun farkında olmayabilirler. Çünkü mecnun cinnetinin farkında olsa, mecnun olmazdı. Bunlar ilahiyatçı ve araştırmacı değil olsa olsa bunlar karıştırıcıdırlar.

Son zamanda televizyon ekranlarında iki ilahiyatçı çıkıp Kuran'a göre; "Âdem *(Aleyhisselam)* Peygamber değildir" diyebiliyorlar. Ne garip değil mi? Başka işleri kalmamış beşerin babası Allah'ın halifesi ve ilk Peygamber olan Âdem *(Aleyhisselam)* için böyle bir iddiada bulunabiliyorlar. Yazıklar olsun...

Şimdi Âdem *(Aleyhisselam)*'ın hem Kuran'a, hem de sünnete göre şeksiz şüphesiz Peygamber olduğunu delilleri ile beraber arzedelim. Yüce Allah yeryüzünde kendisine bir halife yaratmayı murad ettiğinde bu iradesini Meleklere arzetmesi üzerine, melekler hikmetini öğrenmek istediler. Bunun üzerine yüce Allah kendisine halife olarak Âdem'i yarattıktan sonra, ona yeryüzünde varolan tüm eşyanın isimlerini öğretti. Daha sonra o eşyayı meleklere arzetti. Eşyanın isimlerinin ne olduğunu Meleklere sordu. Melekler ise acziyetlerini beyan ederek Allah'tan özür dilediler.

Daha sonra Yüce Allah Âdem *(Aleyhisselam)*'a yeryüzündeki eşyanın isimlerini meleklere bildirmesini emretti. Âdem *(Aleyhisselam)*'da tüm eşyanın isimlerini Meleklere tek tek saydığında, Yüce Allah *(Celle Celalühü)* Meleklere; "İşte görünüz Âdem *(Aleyhisselam)* sizden daha kıymetli ve halife olmaya layık olduğunu anladınız değil mi?" Dercesine beyanda bulundu. Bu hakikat Bakara Sûresinin 30, 31, 33, 34, 35 Ayetlerini okursak mesele daha anlaşılmış olacaktır;

وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّي جَاعِلٌ فِي الْاَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا اَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ اِنِّي اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ اٰدَمَ الْاَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ اَنْبِئُونِي بِاَسْمَاءِ هٰٓؤُلَاءِ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣١﴾

قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَا اٰدَمُ اَنْبِئْهُمْ بِاَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا اَنْبَاَهُمْ بِاَسْمَائِهِمْ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْ اِنِّي اَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوا اِلَّا اِبْلِيسَ اَبٰى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَا اٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾

"Hani, Rabbin meleklere, "Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım" demişti. Onlar, "Orada bozgunculuk yapacak, kan dökecek birini mi yaratacaksın? Oysa biz sana hamdederek daima seni tesbih ve takdis ediyoruz." demişler, Allah da, "Ben sizin bilmediğinizi bilirim" demişti. (30)

"Allah Adem'e bütün varlıkların isimlerini öğretti. Sonra onları meleklere göstererek, "Eğer doğru söyleyenler iseniz, haydi bana bunların isimlerini bildirin" dedi. (31)

"Allah şöyle dedi: "Ey Adem! Onlara bunların isimlerini söyle." Adem, meleklere onların isimlerini bildirince Allah, "Size, göklerin ve yerin gaybını şüphesiz ki ben bilirim, yine açığa vurduklarınızı da, gizli tuttuklarınızı da ben bilirim demedim mi?" dedi. (33)

"Hani meleklere, "Adem için saygı ile eğilin" demiştik de İblis hariç bütün melekler hemen saygı ile eğilmişler, İblis (bundan) **kaçınmış, büyüklük taslamış ve kâfirlerden olmuştu."** (34)

"Dedik ki: "Ey Adem! Sen ve eşin cennete yerleşin. Orada dilediğiniz gibi bol bol yiyin, ama şu ağaca yaklaşmayın, yoksa zalimlerden olursunuz." (35)

Bu ayetlerden anlıyoruz ki, Cenab-ı Hakk kendisine halife olarak yaratmış olduğu Âdem *(Aleyhisselam)* ile bir iletişim içinde Ona bazı şeyleri emredip bazı şeylerden men ediyor. Cenab-ı Hakk'ın Âdem *(Aleyhisselam)* ile böyle bir iletişim içinde emredip nehyetmesi, ancak O'nun vahye mazhar bir Peygamber olmasıyla mümkündür. Âdem *(Aleyhisselam)* ile Yüce Allah arasındaki bu muhavere ve mükaleme Âdem *(Aleyhisselam)*'ın Peygamber olduğunun açık delilidir.

Ayrıca Âdem *(Aleyhisselam)*'ın Peygamber olmaması demek, Cenab-ı Hakk'ın hikmete aykırı olarak O'nun yaratmış olması demektir. Zira Cenab-ı Hakk Âdem *(Aleyhisselam)*'ı ve onun zürriyetinden gelen insanları kendisine halife yani Allah namına,

Allah'ın ahkamını icra edecek olan varlıklar olarak yaratmış olduğunu yine kendi kelamından öğrenmiş bulunuyoruz.

Âdem *(Aleyhisselam)*'ın Peygamber olmadığını söylemek Allah-u Azimüşşan'ın onu mükellef kılmadığı manasına gelir. Halbuki Allah *(Celle Celalühü)* Âdem *(Aleyhisselam)*'a ve onun zürriyetine bazı şeyleri emretmiş bazı şeyleri yasaklamıştır. Bundan dolayıdır ki Âdem *(Aleyhisselam)*'ın iki oğlundan biri olan Kabil, diğer oğlu Habil'i öldürmesinden dolayı çok elim bir cezaya çarptırılıcağına dair Kuran ayetleri ferman etmektedir.

Şayet Âdem *(Aleyhisselam)* Peygamber değilse Hazreti Âdem, Habil'e; "bu kızla" Kabil'e de; "diğer kızla" evlenmesi gerektiğini ve bunun böyle olmasının uygun olacağını, aksi halde haram işlemiş olacaklarını beyan ediyor. Demek oluyor ki, Âdem *(Aleyhisselam)* bazı şeyleri emretmiş bazı şeyleri de yasak etmiştir. Vahy-i İlâhî olmadan emretmek ve nehyetmek mümkün değildir. Öyleyse Âdem *(Aleyhisselam)*'ın vahye mazhar olduğunda asla şüphe edilemez.

Ayrıca Kabil'in Habil'i öldürmesinden dolayı elim bir azaba düçar olacağına dair deliller ortadadır. Halbuki Allah-u Azimüşşan İsra Sûresi 15. Ayetinde buyuruyor ki;

مَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهٖ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰى وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتّٰى نَبْعَثَ رَسُولاً ﴿١٥﴾

"Kim doğru yolu bulmuşsa, ancak kendisi için bulmuştur; kim de sapıtmışsa kendi aleyhine sapıtmıştır. Hiçbir günahkâr, başka bir günahkârın günah yükünü yüklenmez. Biz, bir peygamber göndermedikçe azap edici değiliz."

Bu ayetten anlaşılıyor ki Peygamber gönderilmeyen fert veya topluma azap edilmez. Eğer Âdem *(Aleyhisselam)* Peygamber değilse ona ve çocuklarına adam öldürmenin haram olduğunu kim bildirmiştir?..

Hulasa-i kelam Yüce Allah Kendisine halife olarak icrayı adalet etmek üzere yaratıp sonra onu başıboş kendi haline terk etsin, bu asla mümkün değil. Nitekim:

اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَنْ يُتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾

"İnsan, kendisinin başıboş bırakılacağını mı zanneder." *(Kıyâme süresi: 36)* buyurmak suretiyle, Yüce Allah yarattığı hiçbir insanı tekliften vareste tutmayacağını beyan ediyor ve aynı zamanda hekim olan Allah, akıl sahibi olan halifesini başıboş kendi halinde yaratması hikmetine aykırıdır ki, Allah hikmet harici iş yapmaktan münezzehtir.

Televizyonda gördüğüm iki ilahiyatçının "Kuran'a göre Âdem *(Aleyhisselam)* peygamber değildir" şeklindeki hezeyan dolu konuşmalarını ciddiye aldığımdan dolayı bu yazıyı yazıyor değilim. Bunlar ciddiye alınmayacak kadar cahil olduklarının delili olarak, yine kendi konuşmalarında geçen ifadeyi arzedeyim.

Bunlardan biri diğerine; "Hocam, Âdem kelimesinin kök manası nedir?" diye sorduğunda diğer ilahiyatçı verdiği cevap cehaletini ispat bakımından yeterli delildir. Verdiği cevap şudur; "Âdem, (YOK) demektir"

Halbuki Âdem kelimesinin manası; "buğday renkli, esmer" manalarına gelmektedir. Adı geçen ilahiyatçı o kadar cahil ki, latin alfabesinin "A" harfini, Arapçanın ع harfi ile karıştırarak onu عَدَمْ yani yok manasına geleceğini anlayacak kadar cahil. Hatta cahil demek eksik kalır ona "Echel" demek daha uygun olur.

Ne olur haddimizi bilelim, boyumuzu aşan işlere burnumuzu sokmayalım. Siz belki cehaletinizi bilmeyecek kadar cahilsiniz. Ama bu memlekette sizin cehaletinizi farkedecek âlimlerin olabileceğini düşünmeniz lazım. İşte cehalet örneğiniz bu ilim ve bu kafayla taa gerilere gidip Âdem *(Aleyhisselam)*'ın peygamberliğini sorgulayacak kadar aşağılıklara düşmeyin. Yüce Allah sizin gibiler için Araf Sûresinin 179. Ayetinde şöyle buyuruyor;

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيراً مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ اَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ اٰذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا اُولٰئِكَ كَالْاَنْعَامِ بَلْ هُمْ اَضَلُّ اُولٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٧٩﴾

"Andolsun Biz, cinler ve insanlardan, kalpleri olup da bunlarla anlamayan, gözleri olup da bunlarla görmeyen, kulakları olup da bunlarla işitmeyen birçoklarını cehennem için var ettik. İşte bunlar hayvanlar gibi, hatta daha da aşağıdadırlar. İşte bunlar gafillerin ta kendileridir." (179)

Bu cahillerden dolayı yazdığım kelimelerden dolayı okuyucularımızdan özür dilerim.

Selam ve Dua ile...

HADÎS-İ ŞERİFLER

Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in Mirac'a çıktığı gece elli vakit namaz farz kılındı. Sonra bu azaltılarak beşe indirildi. Sonra şöyle hitap edildi:

"Ey Muhammed! Artık, Nezdimde (hüküm kesinleşmiştir), **bu söz değiştirilmez. Bu beş vakit,** (Rabbinin bir lüftu olarak on misliyle kabul edilerek) **senin için elli vakit sayılacaktır."** *(Buhari, Bed'ül-Halk 6, Enbiya 22, 43, Menakıbu'l-Ensar 42; Müslim, İman 259, (162); Tirmizi, Salat 1)*

Selmân-ı Fârisî (Radıyallahu anh)'dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Rasulüllah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

"Receb'de bir gün ve bir gece vardır ki, o günü oruçlu geçirip, gecesini ibadette kaim olan kişi, zaman olarak yüz seneyi oruç, yüz seneyi de (gece ibadeti ve) **kıyamla geçirmiş gibi olur. O gün, Receb'in bitmesine üç gün kaladır..."** *(Beyhakî, Fedâilü'l-evkat, No: 11, Sh: 95, 96; Şu'abü'l-iman, No: 3530, 5/345)*

Avf ibni Mâlik (Radıyallahu anh) Resûlüllah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'i şöyle buyururken dinledim, dedi:

"Devlet başkanlarınızın en hayırlısı, sizi seven ve sizin tarafınızdan sevilen, size dua eden ve sizin duanızı alan kimselerdir. Devlet başkanlarınızın en kötüsü de, size buğzeden ve sizin buğzunuza hedef olan, size lânet eden ve lânetinizi alan kimselerdir."

Bunun üzerine:

- Yâ Resûlellah! Onlara karşı tavır takınalım mı? diye sorduk. Bize şu cevabı verdi:

- **Aranızda namaz kıldıkları sürece, hayır. Aranızda namaz kıldıkları sürece hayır!** *(Müslim, İmâre 65, 66)*

İbni Abbas (Radıyallâhü anhüma)'dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuşlardır:

"Miraç gecesinde, meleklerden mürekkeb bir cemaate her uğrayışımda; 'Hacâmat olmaya devam et! Ümmetine de hacâmat olmalarını tavsiye et!' derlerdi." *(Tirmizi, Tıb: 12, 2054; İ. MâceTıb: 3477, 3479)*

Ebu Kebşe el-Enmâri (Radıyallahu anh) anlatıyor:

"Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*, başından ve iki omuzu arasından hacâmat olur ve: **'Kim bu kandan akıtır** (hacamat olur)**sa, herhangi bir hastalık için bir başka ilaçla tedâvi olmasa da zarar görmez!'** buyururdu." *(Ebu Dâvud, Tıb: 4, 3859; İbn Mâce, Tıb:21, 3484)*

Enes ibni Mâlik *(Radıyallahu anh)*'dan rivayet edilen bir hadisi şerifte Resûlüllah *(Sallallahu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

"Şa'bân Benim ayımdır. Kim Şa'bân Ayı'na değer verirse, muhakkak ki o, benim emrime önem vermiş olur.

Benim emrimi büyük tutana ise, Ben kıyamet günü öncü bir kurtarıcı ve iyi bir hazırlık olurum" *(Beyhakî Fedâilü'l-evkat, No: 10, Sh: 94, 95; Şu'abü'l-iman No: 3532, 5/346-347)*

Ebu Hureyre (Radıyallahu anh) anlatıyor:

"Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* buyurdular ki: **"Ümerânız hayırlı olanlarınızdan ise, zenginleriniz sehâvetkâr** (cömert) **kimseler ise, işlerinizi aranızda müşâvere ile hallediyorsanız, bu durumda yerin üstü** (hayat)**, altından** (ölümden) **hayırlıdır.**

Eğer ümerânız şerirlerinizden, zenginleriniz cimri ve işleriniz kadınların elinde ise, yerin altı üstünden (ölmek yaşamaktan) **daha hayırlıdır.** (Çünkü artık dini ikâme imkanı kalmaz)." *(Tirmizi, Fiten 78, (2267)*

TÜRK TARİHİ "BÜLBÜLDERESİ"NDE YATIYOR...

ALİ EREN

Sabetaycılığın ne olduğunu biliyor musunuz? Bilmiyorsanız merak ediyor musunuz?

Sabetaycılık, Yahudiliğe dayanır. İzmir'de, Türkler arasında **Karamenteş** lakabıyla anılan, İspanyalı muhacir bir yahudinin oğlu olan Sabetay Sevi tarafından 1666'da kuruldu.

Sadrazam Köprülüzade Fazıl Ahmet Paşa, İzmir Yahudileri arasında türlü türlü fitne ve kargaşalara sebep olan bu hahamı İstanbul'a getirip hapsetti. Burada da rahat durmayınca, Çanakkale'deki Kumkale'de hapsettirdi.

Kumkale'ye de bu hahamı Avrupa'nın çeşitli yerlerinden ziyaretçiler gelmeye başlayınca, Edirne'ye getirildi.

Sabatay, hakkında ileri sürülen ithamları reddetti. Görünüşte müslüman oldu ve Mehmed Efendi adını aldı.

Ancak, eski kanaatlerinden hiçbir zaman da vazgeçmedi.

Ama rahat da durmadı. Bunun üzerine Arnavutluk'ta Berat şehrine sürüldü. Orada beş sene yaşadığı bu şehirde, -bir rivayete göre- hava değişimi için gittiği Ülkün'de 30 Eylül 1675'te öldü.

Onu mesih kabul eden ve onun attığı aslı yahudiliğe dayanan gizli inancı kabul edenlere Türkiye'de **"dönmeler"** denilir.

17. asırdan itibaren, Müslüman adı ve kıyafetiyle dolaşan, kendilerine göre gizli inanç ve ibâdetleri olan bu kimselere o zamandan beri **"Avdetî / Dönme"** denilegeldiği gibi. **"Sabetaycılar"** da denilir.

Sabetaycılar iki gruptur

Müslüman gibi yaşayan dönmeler, hıristiyan gibi yaşayan dönmeler.

Her iki grup da, gizli mûsevî yani gizli yahudidirler.

Gizliliğe o kadar dikkat ederler ki, müslümanlar arasında yaşayan sahte Müslümanların çocukları bile kendilerini Müslüman zannederler. Çünkü kendi çocuklarına bile sabetaycı bir aile olduklarını ancak onlar evlendikten sonra bildirirler. Genç bir sabetaist bile kendisinin sabetaycı bir aileden geldiğini evlenmeden önce bilemez.

Evliliklerini, düğünlerini aynı topluluk arasında yaparlar.

Sabetaycılar, çocuklarına Türk ve Müslüman ismi koyarlar.

Dünyada sabetaycıların en yoğun yerleştiği şehirler İzmir ve Selanik'tir.

Onun için, Türkiye'de **"Selanik dönmesi"** sözü meşhurdur.

Zamanla sabetaycılar dünya üzerinde o kadar yayılmışlardır ki, Nijeryadan Kanada'ya, Avusturalya'dan, Belçika'ya kadar pek çok yerde gruplaşmışlardır.

Sabetay Sevi'ye inananlar, ona açıkça tapmaya cesaret edemeyerek, asırlardır Müslüman kisvesine bürünmeyi uygun gördüler.

Zaten Sabetay'ın **"18 emrinden" 16.'sında; "göz boyamak için müslüman gibi görünmek"** tavsiye edilmişti.

***

Sabetaycılara / dönmelere ait olan Bülbüderesi' Mezarlığı'ndaki mezar taşlarının çoğunda şu itirafları görürsünüz:

"Sakladım, söylemedim derdimi, gizli tuttum. Uyuttum..!"

İsterseniz, araştırmacı yazar Salim Meriç'in bu konudaki makalesinden istifadeyle Bülbülderesi Mezarlığı'nı daha yakından tanıyalım...

Sabetaycılar, ölülerini ekseriyetle Bülbülderesi Mezarlığı'na gömerler.

Onun için Bülbülderesi Mezarlığı, özellikle dönme mezarlığı, kripto / gizli Yahudi mezarlığı olarak bilinir.

Bülbülderesi, İstanbul Üsküdar'dadır.

Üsküdar'dan Fıstıkağacı'na doğru giderken, yolun yokuşa doğru tırmandığı yerde, sağdaki Fevziye Hatun Cami'sinin arkasındadır.

Câmi avlusundan başlayarak taa Fıstıkağacı'na kadar tırmanan yokuşun sağında özel bir mezarlıktır...

Dönmelerin yedi ceddi bu mezarlıktadır.

Daha doğrusu bu mezarlıkta Türk tarihi yatmaktadır.

Mezarlığa girip mezar taşlarını okuyunca göreceksiniz ki, nice meşhur kimselerin ve geçmişimize yön vermiş nice yöneticilerin mezarları buradadır.

Hiç ummadığınız o isimleri okuyunca hayretler içinde kalacak, **"Vay be! Bizi hep dönmeler mi yönetmiş?"** diyeceksiniz.

Çünkü bilhassa yakın tarihte yüksek makamlarda bulunan nice meşhurların mezarları buradadır.

Yani, türk tarihi Bülbülderesi'nde yatmaktadır.

Buradaki mezar kitâbeleri yani mezar taşlarındaki yazılar bile farklıdır. Diğer mezarlıklarda görmeye alışık olduğumuz mezar başlarındaki **"Ruhuna El- Fâtiha"** yazısı bu mezarlarda yoktur.

Çünkü bu mezarlar, Fâtiha istemeyen, şekli şemaili aynı olmayan, fotoğraflı, simgeli, mânâsı sadece bilenlerce mâlum olan motiflerin işlendiği kripto Yahudilerin/ dönmelerin mezarlarıdır.

Peki, buradaki mezarların hepsi mi böyle?

Hayır.

Bazı mezar taşları İslamî simgeler taşır ve üzerlerinde **Ruhuna el-Fatiha** yazısı bulunur. Ama ne garip ki çoğu kıbleye bakmaz.

Zaten, Sabetaist / dönme mezarlarının müslüman mezarlarından ayıran en önemli özelliği, birçoğunun kıbleye bakmayışıdır.

Bir diğer özellikleri de aynen Yahudi mezarlarında olduğu gibi üzerlerinin kapalı olmasıdır.

Mezarlığın altından yukarı doğru tırmanan yokuşun adı da enteresan: **Selanikliler Sokağı.**

Hatırlayınız, sabetaistlere de Selanik Dönmesi deniliyordu.

***

Sabetaist mezarlığı olarak bilinen Bülbülderesi Mezarlığı hakkında bugüne kadar çok şeyler yazıldı, çok şeyler söylendi. Fakat buradaki mezar taşlarının ne mânâya geldiğini, bu mezar taşlarının üzerindeki işlemelerin ne mânâlar taşıdığını yazan ve söyleyen pek olmadı.

Buradaki mezarların üzerlerindeki mezar taşlarında şiirler, ağıtlar, mânâlı sözler bulunmakta ve bu mezarlar fotoğraflarla süslenmektedir.

Mezarlarda çerçeveli fotoğraflar, Yahudilerce Süleyman Tapınağının iki girişini sembolize eden sütunlar, üç başlıklı mermer sütunlar, mermer kabartmalı yüksek sütunlar, akasya motifleri ve birbiri ile tokalaşan el sembolleri yer almaktadır.

Mezarlık, Selanikliler bölümünde şiirlerle, mânâlı sözlerle, kitâbeler sergisi haline getirilmiş, mermer sütunlu ihtişamlı yapılarla üzerleri kapatılmıştır.

Bu mezarlıkta, müslüman mezarlığında bulunmayan birçok unsur bulunmaktadır.

Mezar taşlarının üzerinde gizli mânâlar taşıyan semboller ve motifler mevcuttur.

Müslüman kabirlerinin baş tarafı batıya, ayak tarafı da doğuya gelmek sûretiyle, cenazenin yüzü kıbleye getirilir.

Bülbülderesi'ndeki **Karakaşlara ve Kapancılara** ait mezarların çoğu Kıbleye'de bakmamaktadır.

Karakaşlar ve Kapancılar ölülerini Bülbülderesi'ne, dönmelerin diğer bir kolu olan Yakubîler ise Maçka mezarlığına gömerler.

Burada, sanat camiasından, bürokrasiden, bilim dünyasından ve siyasetçilerden birçok önemli isme rastlayabilirsiniz.

Buradaki aileler hem birbirleri ile akraba hem de sabetaistler içinde cemaatin en önde gelen aileleridir.

Bülbülderesi Mezarlığı'na gömülme hakkı öncelikle Sabetay Sevi ve yirmi altı halifesinin soyundan gelenler aittir.

Onlardan olmayan diğer sabetaycı aileler, Feriköy, Âşiyan, Zincirlikuyu, Karacaahmet, Edirnekapı, Nakkaştepe gibi mezarlıklarda, cemaate ait adalara ve bölümlere gömülmektedirler.

***

Dönmeler zinhar Türk-Müslüman mezarlığına gömülmek istemezler. Kendi mezarlıkları birinci sırada Bülbülderesi Mezarlığıdır.

Sabetaycıların masonlukla paralelliklerinden birisi de simgelere ve sembollere önem vermeleridir.

Bülbülderesi'ndeki mezar taşlarındaki sembollerin Yahudilikte olduğu gibi Masonlukta da anlamları vardır.

Sabetaistlerin mezar taşlarındaki gizli şifreleri, Bülbülderesi'nin dışındaki Yahudi mezarlıklarında da sıkça görebilirsiniz.

Bülbülderesi'ndeki mezarlarda iki elin tokalaşması sembolü görülür.

Bu iki elin sıkışması işareti, Tanrı ile anlaşmayı sembolize etmektedir. Nitekim Tevrat'ta deniliyor:

"Rab yukarıdan elini uzatıp tuttu, çıkardı beni derin sulardan. Beni zorlu düşmanımdan. Benden nefret edenlerden kurtardı. Çünkü onlar benden daha güçlüydü." (Tevrat – Samuel Bap 22/16,17,18)

Ellerin sağdan ve soldan birbirine sarılarak birleştirilmesi masonlukta masonik kardeşliği ifade eder.

Birbirine kenetlenmiş havada başın üstünde duran iki el işareti ise Tevrat kaynaklı bir semboldür. Genellikle Yahudi hahamları (rabbiler) bu işaretleri şabat / cumartesi günü yaparlar.

Akasya dalı masonlukta ve Kabala'da (Bilinçaltının kapılarını açan ve ruhu saran manevi değerlerin dışarı çıkmasını sağlayan anahtar) manevî bir semboldür.

Akasya masonlukta sonsuzluğu sembolize eder.

Akasya dalı bir anlamda da Masonların ilk üstadı Hiram Usta'yı hatırlatır. Çünkü Hiram'ın gömüldüğü yere Akasya ağacı dikilmiştir.

Böylece akasya, Masonlar için kutsal bir anlam, Üstad derecesinin önemli sembollerinden birisi olarak kabul edilmiştir.

Aşağıdaki vefat ilanı, zamanımızda da Sabetay Sevi'lerin olduğunun bir ispatıdır.

Bir Sabetay Sevi'nin cenaze merasimi 30.3.2003 tarihinde icra olunmuş ama, kimbilir daha kaç tane Sabetay Sevi doğmuştur.

VEFAT

Çok sevgili eşim, babamız, ağabeyimiz, büyükbabamız ve değerli aile büyüğümüz

SABETAY SEVİ'nin

vefat ettiğini derin teessürle bildiririz.
Cenaze merasimi 30.3.2003 Pazar günü (Yarın) saat 11.00'de Büyük Hendek Neve Şalom Sinagogu'nda icra olunacaktır.

Eşi	:	FLOR SEVİ
Kızları	:	KLER ŞALOM
		İVON GÜCEL
Kardeşleri	:	SALAMON - ESTER SEVİ
Yengesi	:	FİFİ SEVİ
Torunları	:	ELİ - YELİZ ŞALOM
		BİANKA ŞALOM
		NEDİM - CENYA GÜCEL
		SUAT GÜCEL

SEVİ, ŞALOM, GÜCEL, HALEGUA, ALÇEH, MENAŞE, ESKENAZİ, TABAH, TOVİ, BARNSTEİN, MEYOHAS, YOHAY, FİNANSER, ODABAŞI Aileleri

MİʼRAC'TAN GELEN HEDİYE; *"NAMAZ"*

MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

Allah-u Teala, farz olan ibadetleri, Cebrail *(Aleyhisselam)* vasıtasıyla Peygamber Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*'e bildirmiştir. Ancak "**Namaz**" Mirac Gecesi, bizzât Cenab-ı Hak tarafından vasıtasız olarak Âlemlerin Efendisi'ne hediye olarak verilmiştir.

Kul, günde beş defa Rabbinin huzuruna çıkarak, arada hiçbir vasıta olmadan her türlü dert ve sıkıntısını O'na arzeder. Böylece Peygamberimizin Miʼrac'da gerçekleşen Allah ile tekellüm buyurması hâdisesi, namaz vesilesiyle sembolik olarak yaşanmış olur.

Rivayet edilir ki:

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Mirac Gecesi, şekilden şemâlden münezzeh, keyfiyetten âri olarak Rabbisiyle görüşüp konuşunca, o makamdan ayrılmak ve geri dönmek istemedi. Zira dostun dosttan ayrılması, aşıkın mâşûkundan, habîbin mahbûbundan ayrılması kolay mı? Ama Din-i Mübini İslam'ın tamamlanması için Mevla Teala, Habîbinin geri dönmesini ve ümmetini davet etmesini emretti. Merhûm Süleyman Çelebi, Mevlîd-i şerifinde bu konuyu şu mısralarla anlatıyor:

Hem dedi ki yâ Muhammed ben seni,
Bilirim görmeğe doymazsın beni.

Lîk (Lakin) dîn emri tamam olmak için,
Ümmetin de bana yol bulmak için.

Avdet edip davet et kullarımı,
Tâ gelûben göreler didârımı.

Sen ki miʼrâc eyleyip ettin niyaz,
Ümmetin miʼrâcını kıldım namâz.

Efendimiz mi'racdan döndüğünde burada o lezzeti bulamadı. Sıkıldı, daraldı ama ne zaman ki namaza durdu, o vakit rahatladı, ferahladı ve o manevi lezzeti aldı. Ve:

"Namaz Mü'minin Mi'râcıdır." buyurdu.

İşte Mi'râc'dan hediye olarak gelen namaz, kendisini kılanları tekrar Mi'râc'a taşır. Mü'min'ler ancak namazla Mi'râc'ın mânevi fazîletlerinden ve rûhânî zevklerinden faydalanırlar. Namaza durunca, maddenin de ötesine geçip Allah-u Teala'nın huzuruna yükselirler.

Namaza başlarken **"İftitah Tekbiri"** alınır. **İftitah;** fethetmek, açmak, başlamak demektir. Dolayısıyla bir kul namaza duracağı zaman İftitah Tekbiri aldığında, ona madde ötesinin, melekût aleminin kapıları açılır ve rûhânî mi'râc böylece başlamış olur.

Allah-u Teala Namazı imana denk tutmuştur.

Namaz, bir müslümanın olmazsa olmazıdır. Mevla Teala Namazı imana denk tutmuş, hatta **"Allah sizin imanınızı zayi edecek değildir."** *(Bakara: 143)* buyurarak, namaza **"iman"** ismini vermiştir. Bu ayeti kerimenin nüzûlü hakkında rivayet edilir ki:

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* bir zaman Mescidi Aksa'ya doğru namaz kıldı. Medine'ye hicretten sonra da bu durum devam etti.

Daha sonra kıblenin tahviliyle alakalı olarak:

"...Namazda yüzünü Mescid-i Harâm tarafına çevir..." *(Bakara: 149)* ayeti gelince, tekrar Beytullah'a doğru namaz kılmaya başladı.

Kıblenin değiştirilmesinden önce ashabı kiramdan bazı kimseler vefat etmişler veya şehit olmuşlardı. Bu ayetin gelmesi üzerine sahabe-i kiram sordular:

- Ya Resûlellah! Beyt-i Makdise doğru namaz kılarken ölenlerin durumu ne olacak?..

(Çünkü onlar, namazlarını Mescid-i Aksa'ya yönelerek kılmışlardı. Şimdi kıble değiştiğine göre, onların namazı ne olacaktı. Acaba boşa mı gitti, zayi mi oldu?)

Bunun üzerine Allah-u Teala şu ayeti kerimeyi inzal buyurdu:

"Allah sizin imanınızı zayi edecek değildir." *(Bakara: 143)*

Mevla Teala ayet-i kerimede: "**Allah namazınızı zayi etmez**" buyurmuyor da, "**imanınızı zayi etmez**" buyuruyor. Böylece namazın imandan olduğunu beyan ediyor.

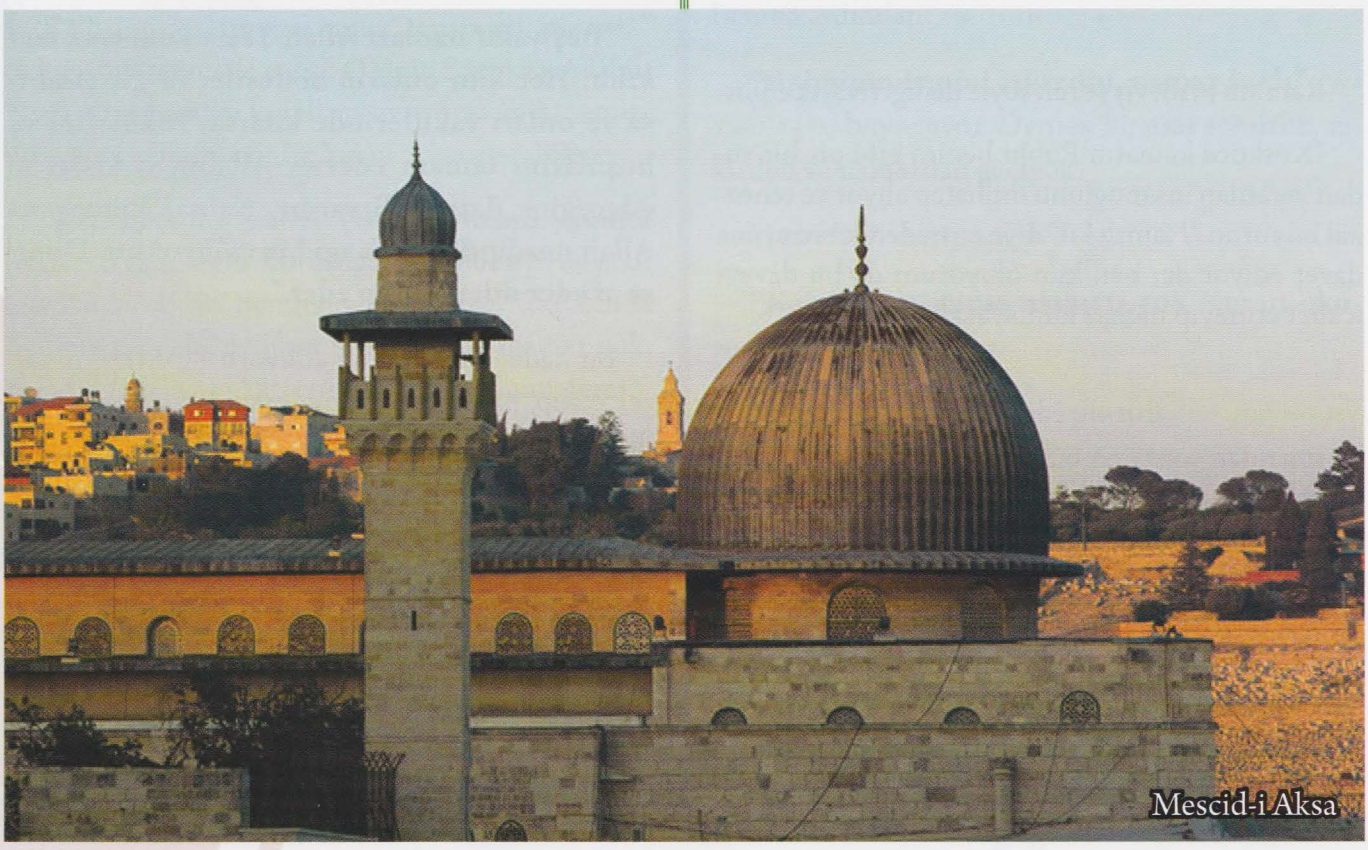

Mescid-i Aksa

"Ne acı şeydir ki Müslüman adama namaz kıl diyoruz."

Allah-u Teala önemine binâen, namazı imana denk tutmuşken, maalesef genelde insanlar namaz konusunda gerektiği kadar hassasiyet göstermiyorlar. Bu konuda bir gevşeklik, tembellik var. Namazın ehemmiyetini bilmemek var. % 99'u Müslüman olduğu söylenen bu memlekette, maalesef namaz kılmayanların sayısı çok fazla...

Efendi Hazretlerimizin bir sözü var, buyuruyor ki:

"Ne acı şeydir ki Müslüman adama 'namaz kıl' diyoruz."

Gerçekten de ne acı bir şey... Hem "müslümanım" diyeceksin, hem de Dinin direği olan namazı kılmayacaksın.

* * *

Biri demiş ki:

- **Otuz senedir namaz kılmıyorum başıma hiç bela gelmedi (!)**

Diğeri cevap vermiş:

- **Bundan büyük bela mı arıyorsun ki, Allah seni otuz senedir bir kere bile huzuruna kabul etmemiş!**

* * *

Râbi'atü'l-Adeviyye'nin şöyle dediği rivayet edilir:

"Koskoca kainatın Rabbi benim gibi pis bir sudan yaratılan insanoğlunu muhatap alıyor ve tenezzül buyurup "Namaz kıl" diye emrederek huzuruna davet ediyor da; ben kim oluyorum da bu davete icabet etmeyip namaz kılmayacağım."

* * *

İmandan sonra en büyük amel namazdır. İslam binasının temelinde önce iman vardır. İmanın hemen ardından namaz gelir. Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* bir hadisi şeriflerinde şöyle buyurmuştur:

"Namaz dinin direğidir Kim namazı terk ederse dinini yıkmış olur."

Namazı ayakta tutan dinini ayakta tutar. Namazı yıkan dinini yıkmış olur. İnsanın evi yıkılsa, işi bozulsa bu kadar önemli değildir.

Zira evi olmayan biri cennete gidebilir ama namazı olmayan bir adamın işi çok zordur. Çünkü namaz kılmayanlar hakkında ağır tehditler vardır. Nitakim Rabbimiz şöyle buyuruyor:

"Günahkârlara: 'Sizi sakara, (cehenneme) **sokan sebep nedir?** (diye sorduklarında) **Derler ki: 'Biz namaz kılanlardan değildik."** *(Müddessir: 42, 43)*

"Sonra bunların ardından öyle bir nesil geldi ki, namazı terkettiler, heva ve heveslerine, nefislerinin azgın arzularına uydular; onlar (Cehennemdeki bir kuyu olan) **Gayy'a kavuşacaklardır."** *(Meryem: 59)*

İşte Namazı terk edenlerin varacağı yer; Cehennemdeki **"Gayya"** vadisi... Ğayya; Cehennemin en alt katında bulunan bir kuyudur. Diğer üst tabakalarda bulunan ve azap çeken günahkârların vücudundan çıkan tüm pislikler, kan ve irinler akıp burada toplanır. Öyle ki, Cehennemin diğer vadileri, oranın dehşetinden korkup Allaha sığınırlar. İşte burası, namazı terk edenlerin varacağı yerdir. Rabbim cümlemizi oraya atılmaktan muhafaza buyursun!

Namazını kılana Allah'ın va'di var

Efendimiz bir hadisi şeriflerinde şöyle buyurdu:

"Beş vakit namazı Allah Teâlâ kullarına farz kıldı. Her kim onların abdestlerini güzel alırsa ve onları vakitlerinde kılarsa, rükûlarını ve huşûlarını tamam ederse, Allahın o kişiyi af edeceğine dair va'di vardır. Namaz kılmayana Allah nezdinde herhangi bir va'd yoktur. Dilerse af eder dilerse azap eder."

Bu hadis-i şeriften ne anlıyoruz? Abdestini güzelce alıp, namazını düzgün kılan bir mü'min kendini kurtarır. Zira bu konuda Allah'ın vadi var. Ama namaz kılmayanlara Allah'ın va'di yok, onların işi çok zor.

Bir başka hadisi şerifte şöyle buyurulmuştur:

"Kulun, Kıyamet gününde ilk hesaba çekileceği şey namazıdır. Eğer namazı tamamsa, diğer amelleri de kabul olunur. Eğer namazında noksanlık varsa, namazı da diğer amelleri de reddedilir."

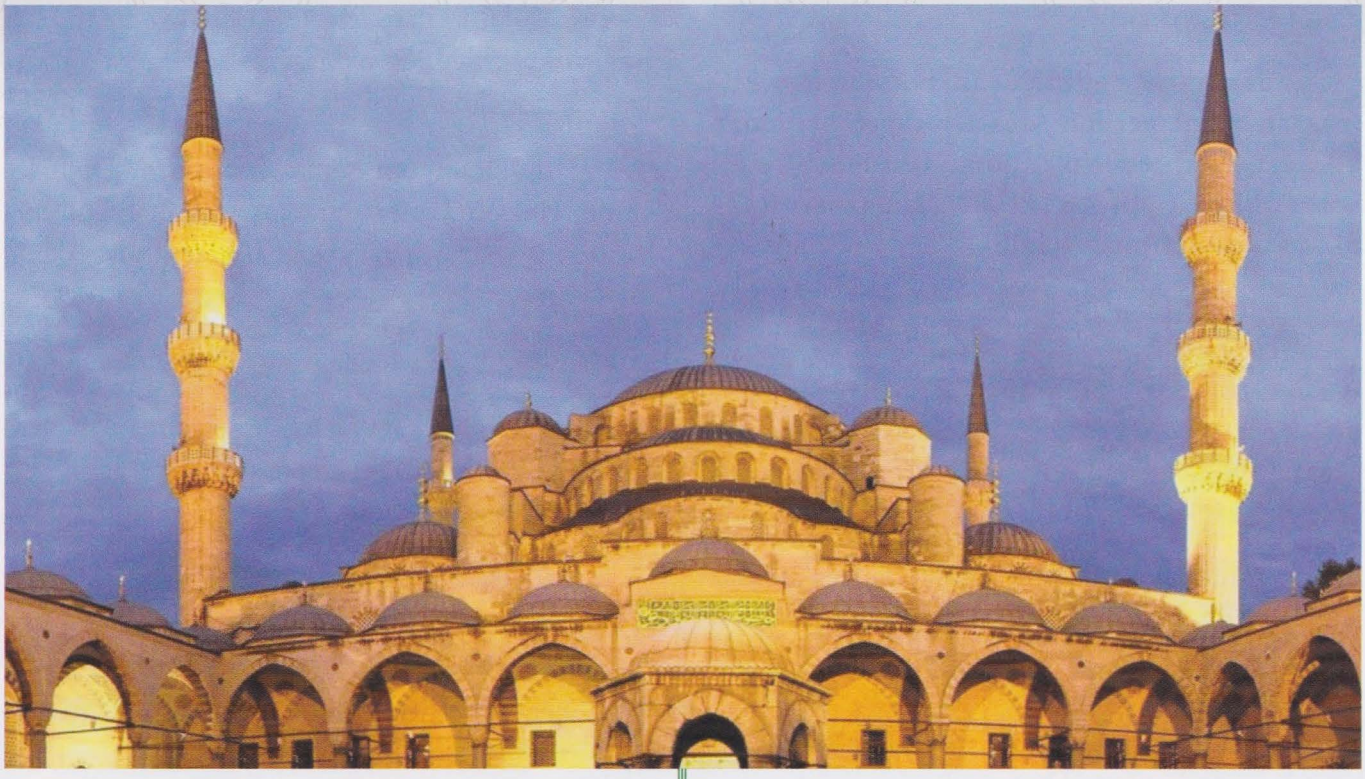

Şimdi ölecek olsak ilk önce sorulacak şey; **namaz**dır. Demek ki, eğer kişinin namazı tamsa diğer amellerdeki eksiklere göz yumulacak, ama namazı eksikse o kişiye hiç bir iltimas yapılmayacaktır.

Namaz kılmıyorum ama kalbim temiz

Bu sözü çok sık duyarız; "Namaz kılmıyorum ama kalbim temiz."

Kalbi kim yaratmışsa onun **"temiz mi, pis mi?"** olduğu hükmünü de ancak O verir. Eğer kişi, Allah-u Teala'nın koyduğu kurallara uyuyorsa kalbi temizdir. Uymuyorsa değildir. Yusuf *(Aleyhisselam)* bile:

"Ben nefsimi temize çıkarmıyorum. Çünkü nefis ziyadesiyle kötülüğü emreder." *(Yusuf: 53)* buyuruyor. Yani "Benim kalbim temiz" iddiasında bulunmuyor da, adamın namazı yok, ibadeti yok, harama-helale dikkat etmez ama "kalbim temiz" diyerek kendini avutur.

Kime sorsan kalbim temiz der, "kalbim pis" diyene rastlamak mümkün değildir. Yani herkes temiz, herkes pîr-u pâk... Madem hereksin kalbi böylesine hijyenik, deterjanla temizlenmişçesine tertemiz; o zaman toplumdaki bu kadar pislik, kirlilik niye?.. Cinayetler, cinsel tacizler, tecavüzler, gasplar... Lafla peynir gemisi yürümez. Dolayısıyla bir **kabın içinde ne varsa dışarıya da o sızar.** Eğer bal varsa o kaptan bal sızar. Sirke varsa sirke sızar.

Şu sözü de çok duyarız: "Namaz kılmıyorum ama çok yardımseverim. Namazım yok ama hayrım çok" Bu söz neye benzer? Kendisine **"ehliyet-ruhsat"** soran trafik memuruna; "ehliyetim yok ama sigorta kartım var" demek gibi bir şeydir.

Mevla Teala, Kur'an-ı kerim'de:

"Temizlenip, arınan kurtuluşa erdi" âyetinin hemen ardından:

"Rabbinin ismini zikredip, namaz kıldı" *(Âlâ Suresi: 14-15)* buyuruyor. Demek ki, esas temizlik, zikirden ve namazdan geçiyor.

Hazreti Osman *(Radıyallahü anh)*:

"Kalp temizliğinin alameti çok Kuran okumaktır" buyurmuştur.

Namaz kılanların kalbi pis mi?

Nice Allah dostları, bu yolun büyükleri hiç namazlarını bırakmamışlar, namazı öyle sevmişler ki, gecelerini yatakta değil kıyamda-rükûda-secdede geçirmişler.

Büyüklerde bir zat diyor ki:

"Hiçbir şey zoruma gitmiyor da, ölünce ben kabirde öyle yatarken millet namaz kılacak. Buna nasıl dayanacağım?"

İbni şirin der ki:

"Bana, cennete gitmekle iki rekat namaz kılmaktan birini tercih et, deseler, iki rekat namaz kılmayı tercih ederim. Çünkü cennete gitmek benim hoşnut olmam içindir. Namaz ise, Rabbimin hoşnut olması içindir."

Bu mübarek zatların hiç biri kalp temizliğini bahane edip namazlarını terk etmemişler. Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* de sabahlara kadar namaz kılardı, hatta namaz kılmaktan mübarek ayakları şişerdi. Onun kalbinden daha temiz, daha berrak, daha saf, daha pâk bir kalp var mı?!

Şayet Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* "Benim kalbim temiz" deyip namazı terk etmediyse, hiç kimse bu bahaneyle namazı terk edemez.

Peygamber Efendimize soruldu:

- En faziletli amel hangisidir?

- **Vaktinde kılınan namazdır"** buyurdu. Bir diğer hadisi şerifte ise:

"En hayırlı ameliniz namazdır." Buyurdu.

Namaz; **e**cir ve sevabı en çok olan ameldir. Zira hemen hemen bütün ibadet çeşitlerini

içine alır. Kıraat, tesbih, tekbir, tehlil. Kıyam, rükû, secde... Bu kadar ibadetin hepsini cem ediyor.

"Namazı terkedenin İslam'dan payı yoktur"

Misver bin Mahreme *(Radıyallahü anh)* şöyle anlatıyor:

Hazreti Ömer bin Hattab *(Radıyallahü anh)* hançerlendiğinde, zaman zaman baygınlık geçiriyordu. Bir keresinde yanına girdiğimde üstüne bir örtü örtmüşler, kendinden geçmiş vaziyette yatıyordu. Yanındakilere:

- Ömer nasıl? diye sordum.

- Gördüğün gibi (baygın) dediler.

- Namaza çağırdınız mı? Eğer yaşıyorsa onu namazdan başka bir şey korkutup uyandıramaz, dedim. Bu ikazım üzerine oradakiler: Kulağına

- Essalah, Essalah! dediler. Hazreti Ömer hemen uyandı ve:

- **Vallahi namazı terkedenin İslam'dan payı yoktur,** dedi. Ve namaz için hazırlanmaya başladı. Yanındakiler:

- Bu halinle mi namaz kılacaksın? Dediklerinde, Hazreti Ömer işaret parmağını Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*'in kabrine uzatarak şöyle dei:

- Şu kabrin sahibi Hazreti Muhammed Mustafa hayatta iken buyurdu ki; **"Bir vakit**

namazı kasten terk edene seksen sene azap var." Ben bunu göze alamam. Ve yarasından kan fışkıra fışkıra namaz kıldı...

İbadetlerin özü hulasası, hikmetin ibadetin başı, dinin direği müminin miracı namaz. Bu namazı kılmamanın çaresi yok. Başka çaresi olsa, onun yerine geçen başka bir amel olsa hocalar onu bulur ve söylerdi. Ama yok...

Namaza önem verelim. Ne yapıp edelim namazı mutlaka kılalım. Her şeyin bir çaresi, onu yerine geçecek bir şey belki bulunabilir ama bu namazı kılmamanın çaresi, telafisi yok... Zaten doğru dürüst amelimiz yok, bari namazımız tam olsun. Allahın huzuruna vardığımızda; "İbadetlerini yaptın mı kulum?" diye sorunca; "Ya Rabbi ibadetlerim de eksikler noksanlar var ama namazlarım tam! Hiçbir şey, beni Sana secde etmekten geri bırakamadı" diyebilelim.

Buyuruldu ki:

"Kabir âhiret duraklarından ilk duraktır. Kim orada hesabını kolay verirse, diğerleri de kolay olur."

Demek ki, kabirde ilk gece nasıl geçerse, diğer günler de ona göre geçecek. Orada ilk gece iyi geçerse her geçen gün daha iyi olacak; eğer kötü geçerse mahşer de, sırat da, hesap da zor olacak.

Peki kabirde ilk ne sorulacak? Namaz'da sorulacak...

Mevla Teala tüm namazlarımızı, son nefesimize kadar vaktinde eda edebilmek nasip eylesin. Namazda miracı yaşayıp o lezzeti tatmayı cümlemize lütfeylesin.

Fi emanillah!

SAĞLIKLI HAYAT

KÖTÜ KOKAN GÜL: SARIMSAK

Sarımsak ilk kültür bitkilerinden biridir ve ekimi Ortadoğu'da binlerce yıl öncesine dayanır. Tarihin ilk çağlarında Sümerler ve Eski Mısırlılar sarımsak yemişler ve ilaç olarak kullanmışlardır. Tarihi kayıtlara göre, sarımsak İsrailoğulları tarafından Mısır'dan Filistin'e getirilmiş, oradan Anadolu ve İyonya'ya yayılmıştır. Sarımsağın çok eskilere dayandığı ayeti kerimeyle de sabittir:

"**Hani siz 'Ey Musa! Bir tek yemekle yetinemeyiz; bizim için Rabbine dua et de yerin bitirdiği şeylerden; sebzesinden, hıyarından, sarımsağından, mercimeğinden, soğanından bize çıkarsın' dediniz. Musa** (Aleyhisselâm) **ise: 'Daha iyiyi daha kötü ile değiştirmek mi istiyorsunuz? O halde Mısır'a inin. Zira istedikleriniz sizin için orada var' dedi...**" (Bakara: 61)

SARIMSAK VİTAMİN DEPOSUDUR

Sarımsağın bileşiminde şekerler, vitaminler (A,B,C), kükürtlü bir uçucu yağ ve içerisinde bol olarak alil sülfür bulunmaktadır. Sarımsağın özel kokusu ve tadı bundan ileri gelir. Sarımsağın ihtiva ettiği yağ olan "Oleum Alicine" 1944 senesinde J Cavallito ve J. Bailey adlı iki bilim adamı tarafından keşfedilmiştir. Bu yağın 1 miligramı, 15 OE penisilinin aktivitesine eşit kıymetli bir devadır.

Uzmanlar, sarımsağın salgın hastalıkların yayılmasını engelleyen en önemli faktörlerden biri olduğunu belirtmektedir. Mikroplarla iç içe yaşayan, kontrolsüz yiyecekleri tüketen, kanalizasyonların yollara aktığı gecekondu mahallelerinde yaşayan insanların salgın hastalıklarla sıklıkla karşılaşmamasının en büyük sebebi, sarımsak kullanmaları olarak gösterilir.

Mikrobik hastalıklardan insanları koruyan sarımsak, Avrupa'da en önemli ölüm sebebi olarak bilinen kanser ve damar hastalıklarına karşı da insanları korumaktadır. Bugün dünyada en fazla sarımsak yenen ülke olan Bulgaristan'da kanser ve damar sertliğinden ölenlerin sayısı, Avrupa'ya nazaran 6-7 kat daha düşüktür.

Ortaçağın büyük hekimlerinden Galientür ve Avrupalıların "Avicenna" adıyla tanıdıkları ünlü Türk hekimi İbni Sina'da pek çok hastalığa karşı, (yapısında manganez, silisyum, iyot, kükürt gibi madensel tuzlar, sülfür bileşikleri, sülfürlü şeker, alil oksid, antibiyotikler, bitkisel yağ gibi kırkı aşkın faydalı madde bulunan) sarımsağı ilaç olarak tavsiye etmiştir.

SARIMSAĞIN FAYDALARI

- Antiseptik etkisi nedeniyle yaraların temizlenmesinde kullanılır.
- Kalbi besleyen damarları genişletir
- Kalp kaslarını kuvvetlendirir
- Kan basıncını ayarlar ve tansiyonu düşürür
- Kanı zehirleyen ve sirkülasyonu bozan maddeleri ortadan kaldırır
- Üst solunum yolları enfeksiyonlarına iyi gelir

• Tüberküloza karşı tedavi edici etkisi ispatlanmıştır.

• Kabızlığa, ishale ve mide bulantısına iyi gelir

• Karaciğer ve safra salgısını arttırır

• Sindirimi düzenler

• İştah açar

• Sinirleri kuvvetlendirir

• Uykusuzluğu giderir

• Sarılığı tedavi eder

• Cinsel kudretsizliği önler

• Bağırsaklardaki parazitleri düşürür

• Sesi güzelleştirir

• Saç dökülmesini yavaşlatır

• Zor iyileşen yaralarda kullanılır

• Nasır, çıban ve siğil tedavisinde kullanılır

• İdrar söktürür ve idrar yollarında taş oluşmasını önler• Bağırsakta kokuşma yapan bakterilerin gelişmesini önler

• Akut veya kronik kalın bağırsak nezlesini tedavi eder

• Boğaz iltihaplanmasında ve boğmaca hastalığında kullanılır

• Böcek sokmaları ve yılan sokmalarında kullanılır

KOKUSUNU ENGELLEMEK İÇİN SARIMSAĞI NASIL YEMELİYİZ

Eski Yunanlıların "Pis Kokulu Gül" adını taktığı sarımsağın kokusu gerçekten de çevredekileri rahatsız eder. Bu nedenle de birçok kişi, çok sevseler bile kendilerini bu değerli besinden yoksun bırakırlar. Oysa kokusundan çekinerek bu mucize besinden yoksun kalmak çok yanlıştır. Sarımsak aşağıdaki şekillerde yendiği takdirde koku olayı da ortadan kalkmış olur:

1 – Sarımsağı çiğnemeden, küçük parçalar halinde yutun,

2 – Yemeklerinize doğramadan bol bol katın

3 – Fırında et yemekleri hazırlarken beş-altı diş sarımsağı yıkayın, kabuğuyla birlikte güvecin ya da tepsinin içine atın pişmiş sarımsak koku yapmaz.

Çiğ Sarımsağın Kokusundan Şöyle Kurtulabilirsiniz:

1 – Sarımsak yedikten sonra birkaç dal maydanoz yiyin.

2 – Bir çay kaşığı kuru kahve çiğneyin,

3 – Karanfil Çiğneyin,

4 - Kekik ya da nane gibi kokulu otlar çiğneyin.

OLASI YAN ETKİLERİ

Sarımsak yemeklerde güvenli bir şekilde kullanılabilmesine rağmen, aşırı tüketimi nefeste ve vücutta oluşan kokuların yanı sıra bazı yan etkilere neden olabilir; Aşırı miktarda sarımsak tüketmek ve aç iken taze sarımsak dişi, yağı veya ekstratı almak sindirim sistemi rahatsızlığına, mide ağrısı, gaz, kusmaya yol açabilir.

Bazı araştırmalarda sarımsağın pıhtılaşmayı engelleyici özellikleri nedeniyle kanama riskini artırabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Bu özelliğinden dolayı hamile kadınlar kullanmaktan kaçınmalıdırlar.

Warfarin (Coumadin) veya aspirin gibi kan sulandırıcı ilaçlar alan kişiler sarımsak takviyelerini bir uzmana sormadan kullanmamalıdırlar.

Sarımsağın birtakım ilaçlarla etkileşime girerek bu ilaçların etkinliğini azaltabilir.

Cilde uygulandığında bazı allerjik reaksiyonların oluşması da mümkündür.

İSLAM'IN GELECEK TASAVVURUNUN İNŞASI

AHMET AÇIKGÖZ

İki asırdır İslam coğrafyasında âlim ve mütefekkirler nezdinde en fazla heyecan uyandıran konu, "Nasıl olmalıyız?" sorusudur. Müstağrib bu soruyu medenî birikimimiz ve tarihi tecrübemizin reddedilmesi için bir fırsat telakki ederken, müstakim mümin ise tekrar İslamî bünyeye dönebilmenin vasıtası olarak görür. Malum soruya cevap sadedinde, farklı usuller üzerine ibtinâ eden pek çok hareket ortaya çıkmıştır. Sahih İslamî tasavvurla farklı şekillerde irtibatı olan ve tarihi süreç içerisinde kısmi değişikliklerle sürekli var olan bu hareketleri "redd-i kadim", "gelenekçilik/taklitçilik" ve "keşf-i kadim" olarak tasnif edebiliriz.

Redd-i Kadim

Redd-i kadimin merkezinde akıl vardır. Ona göre akıl, mücerret olarak güzeli ve çirkini tespit etme istidadına sahiptir. Reddi kadimciler, hükümlerin kaynağı olarak kabul ettikleri aklı, bir fiilin sıfatına ve ondan doğan fayda ve zarara bakarak hüküm vermede yetkili görürler. Bunu yaparken de aklın bir peygamberin rehberliğine muhtaç olmadığını düşünürler. Aklın güzel gördüğünün Allah Teâlâ katında da güzel, çirkin addettiğin O'nun katında da çirkin olduğunu savunan bu anlayış esasında Cenâb-ı Hakk'ın ne söylediğinden ziyade, kendilerinin nassı nasıl anlamaları gerektiği ile meşguldür.[1] İlk olarak Mutezile tarafından temsil edilen redd-i kadimin esas ameliyesi "vaz-ı' cedit"tir. Bu ise en hafif ifadeyle vahyi ideolojik okumaya mahkûm edip murâd-ı ilahiyi murâd-ı beşere tabi kılmaktır.

Redd-i kadim, İslam coğrafyasında hicri II. asrın başlarında aklın öncülüğünde korunmuş bölgeler inşa etti. Bu bölgelerdeki felsefi oluşumları harekete geçirip vahiy karşısında kaybettiği mevzileri geri alabilmek için yoğun bir mücadele içerisine girdi. Bu çerçevede Abbasi Halifesi Me'mun'un, Bağdat'ta kurduğu Beytü'l-Hikme (832) yaptığı çevirilerle felsefi oluşumlara malzeme temin etti. Tercüme faaliyetlerinin hazırladığı ortam Meşşâi felsefesinin doğmasına zemin hazırladı.

Bir anda İslam coğrafyasında Aristoteles ve Eflatun'un âzâd kabul etmez "fikir köleleri" oluştu. Mazrufu olduğu gibi muhafaza edilen Yunan felsefesi hikmet zarfı içerisinde güçlü şakirtler yetiştirdi. İslam'da ilk filozof olarak bilinen el-Kindî (v. 873) bir yönüyle Mu'tezilî kelamcı diğer yönüyle de felsefe şakirdi olarak vaz-ı' ceditte bulundu. İç bünyede faaliyet gösteren kelamî mektepler de aklın yeni konumundan ziyadesiyle etkilendi.

Aklın vahiyle giriştiği iktidar kavgasında Fârâbî (v. 950) ve İbn Sina (v. 1037) felsefi metinleri esas alarak istidlalde bulundu.[2] Tercüme eserler o derece saygınlık kazandı ki, felsefî metin hafızları oluştu. Nitekim Aristoteles'e ait bir metni 50 defa okuyan Farabi metnin kenarına "ve ene muhtâcün ila muâvedetihî/tekrar okuma ihtiyacı hissediyorum." notunu düşmüştür. Benzer tekrarlar İbn Sina için de rivayet edilmektedir.

Meşşâilerin entelektüel donanımları ve mefâhim merkezli bir yazı dili kullanmaları hem anlaşılmazlıklarını hem de buna bağlı olarak itibarlarını artırdı. Zamanla vaz-ı ceditçilere uyan elit bir mukallit topluluk oluştu. Onlar da hocalarından aldıkları her meseleyi, reddettikleri İslamî bir hakikatin yerine koydular. Aklın büyük kurmaylarını taklit süreci, taraftarlarını sürekli artırdı. Bu durum İmam Gazzalî'nin (rahimehullah) "Mekâsidü'l-l-Felâsife" adlı eserinde Meşşâilerin neler söylediklerini anlaşılır bir dile aktarıp şifrelerini çözmesi, ardından da "Tehâfütü'l-Felâsife"yi yazıp üç meselede ümmetin tamamına muhalefet ederek küfre girdiklerini, on yedi meselede de bidat işlediklerini belirtmesine kadar devam etti.[3]

Ümmetin ilmî birikimi ve tarihi tecrübesini "modası geçmiş bir dünya görüşü" olarak gören muasır redd-i kadim ise Meşşâiler'de kısmen görülen terkip ve tahlilden uzak, mahzâ taklit ve reddediş içerisindedir. Nitekim Batı medeniyetine ait disiplinlerin temel ilkelerini alıp olduğu gibi İslamî ilimler üzerine tatbik etmiştir.

Tabii olarak bu süreç beraberinde türâs-ı İslam'ın rükünlerini reddedişi getirmiştir. Fıkıh usûlünün Kur'an ve Sünnet-i belli kaideler çerçevesinde anlamayı icbar etmesi ve bütün yorumlar için meşruiyet belirleyen bir kıstas olması onu, öncelikle reddedilmesi gereken disiplinler arasına dâhil etmiştir. Zira usûl kitapları ictihâdın nasıl yapılacağını belirttiği gibi bir ictihadın hangi şartları taşıması durumunda meşru addedileceğini de ifade etmektedir. Bu durum modernitenin buyurgan aklını rahatsız etti ve kendi düşüncesine meşruiyet alanı temin edebilmek için bir taraftan usûlü tenkit etti diğer taraftan da tarihselciliği ve hermenotiği alıp fıkıh usulünün yerine bina etti. Yeni anlam bilim esas alınarak dinin sabiteleri yeniden yorumlandı ve böylece pek çok harama helal fetvası verildi.

Muasır redd-i kadim, İslam coğrafyasını kuşatan sorunların medreselerde okutulan muhalled eserlerden ve onlardan hareketle oluşan kabullerden neşet ettiğini iddia etmiş ve bu iddiaya bağlı olarak ders sistemini bütünüyle değiştirmiştir. Bu değişimin en kapsamlı yaşandığı müessese olan ilahiyat fakülteleri, bir asra yaklaşan mazisiyle bir öğrenciye Arapça'nın ve ona bağlı olarak temel İslami ilimlerin nasıl öğretilemeyeceğini göstermesi bakımından ayrıca bir önemi haizdir. Redd-i kadim, ümmetin siyaseten ve iktisaden en zor zamanları yaşadığı son yüz elli yılda kendisini İslam coğrafyasının buyurgan zihniyeti olarak görmesine rağmen, başarısızlığı planlayan ve uygulayan konumunda olan zihniyetine değil de, şu kadar zamandır okutulmayan muhalled eserlere mal etme gayreti içerisindedir. Bu yanlış tespitten dolayıdır ki redd-i kadimin doğru olarak ilan ettiği her yeni, bir yanlışın üzerine ibtina etmekte ve çözüm üretmek yerine çözümsüzlükler getirmektedir.

Gelenekçilik

Gelenekçilik, belli bir yolu takip etmek, belli bir çerçevede hareket etmek ya da toplumda yaygınlık kazanan şeylerin sonraki kuşaklar tarafından devam ettirilmesi, şeklinde tarif edilen "gelenek"in anlaşılmadan sahiplenilmesidir. Gelenekçilik, kadimi anlamadan da olsa takip etmeyi ve korumayı amaçlar.

Gelenekçilik "kadimi" hayatın içine dâhil ederek, ondan hareketle ona bağlı yeni çözümler üretecek iradeden ve istidattan mahrumdur. Fıkıh kitaplarında yer alan tasavvurları olduğu gibi aktarıp muhalled eserlerin adeta anlaşılmamasını intâc eder. Kudemâ tarafından sorun çözmek için telif edilen "Mutûn-u mübâreke" onun nazarında ibare çözme aracıdır.

Yakın döneme kadar büyük "ifade" hocaları çıkaran muhalled ders usûlü gelenekçilerin elinde terkip ve tahlil cehdinden mahrum ibare hocaları yetiştirmektedir. Hayatın içerisinde sorunlara çözüm üreten fakihlerin yerinde "fıkhu'l-evrâk" ile meşgul olan fıkıh tarihçileri vardır. Bu durum muhalled eserlere şüpheyle bakılması gerektiğini belirten Muhammed Reşid Rıza gibi yenilikçilere malzeme vermiş ve "Muhâverâtü'l-Muslih ve'l-Mukallid" gibi en uç örneklerin (hatta hayali tasavvurların) yer aldığı eserlerin telifine zemin hazırlamıştır.

Bizde gelenekçilik Cumhuriyet ile başlamıştır. Bunun arka planında ise Devlet-i Âliyye ile birlikte medreselerin ilga edilmesi, akabinde de âlimlerin icbârî olarak tedrisattan men edilmeleri ya da çeşitli yollarla etkisiz hale getirilmeleri vardır. Baskılara rağmen ders okutmaya devam edenler ise milletin acil hoca ihtiyacını dikkate alarak müfredatı ihtisar edip uygulamış, İmam Kevserî'nin (rahimehullah) ifadesiyle yıkılan ilim sarayının enkazından gecekondular kurmuşlardır. Gerçekte acil olarak ihtiyaç gidermeye matuf olan bu durum zamanla asli hal olarak addedilmiştir. Tehlikenin kısmen kalktığı zamanlarda da bu hal devam ettirilmiştir.

Hadisenin bu boyutunu göremeyenler gelenekçiliğin Osmanlı medreselerin genlerinde olduğunu dolayısıyla bugüne dünden tevarüs ettiğini iddia etmektedir. Hakikatte ise medrese, büyük ihanete uğramadan hemen önce Ali Haydar Efendi, İmam Kevserî, Ahmed Naim gibi büyük ilim adamları yetiştirmiştir.

Nitekim Osmanlı'nın son dönem ilim hayatının en önemli tanıklarından olan Mustafa Sabrî Efendi medreseyi Ezher'le mukayese eder ve kendisinin de görev aldığı Fatih Medresesi'nin ahir ömründe dahi Ezher'den üstün bir konumda olduğunu söyler.[4] O halde sorun medresede değil yanlış tahlilde bulunan ve bu yüzden sürekli hata yapan anlayıştadır.

Halin bu noktaya gelmesinin müessirleri arasında yer alan Cemal Gürsel merhum Ali Fuat Başgil'e ilim adamı yetişmemesinden şikâyet edince, merhum, Gürsel'e cevap verirken gelenekçiliğin başlamasının asıl sebebini de sarahaten belirtir: "Paşam, mühendis ve mimar teknik üniversiteden; hukukçu ve doktor, hukuk ve tıp fakültelerinden yetiştiği gibi, din adamı da dini tahsil müesseselerinden yetişir. Biz de ise bu müesseseler senelerce evvel kapatılmış, yerlerine yenileri de açılmamış ve din öğretimi yasak edilmiştir.

Bu vaziyette beklediğimiz bilgili din adamı nereden yetişirdi? ... Son devirde kurulan bir medresetü'l-mutahassisîn vardı ki; bugün benzerini kuramayız. Çünkü bugün burada okutacak hoca bulamayız."[5]

İlmi bünyemizde gelenekçi damarın oluşmasının biri özde buyurgan ve dayatmacı olan harici, diğeri ise kadimi koruyabilmek için bir refleks olarak gelişen dâhili amili vardır. İkinci şekliyle gelenekçilik iyi niyete dayalı bir ameliye olduğundan masumdur. Kendisini yenilikçi ve sorun çözücü olarak tanıtan hakikatte ise Batı aklını taklit eden çağdaş gelenekçilik ise çeşitli hileler ihtiva eden harici argümanlara ve şüphelere dayanmaktadır.

İkinci boyutu temsil eden ve asıl meselenin ibare çözmek olduğunu zanneden gelenekçilik İslam ümmeti içerisinde küçük bir gruba tekabül ederken, Batıya ait anlam bilimini olduğu gibi alıp Kur'an'a ve sünnete uygulayan çağdaş gelenekçilik ya da taklitçilik önemli bir yekûnu temsil etmektedir. Gelenekçilik müessir çözümler üretememe dışında bir mahzur taşımazken, çağdaş gelenekçilik akide ve amel cephesinde önemli sapmalar içermektedir. Ayrıca taklitçilikteki gelenek bağlılığı kronik bir hal almıştır.

Nitekim içerisinden Farabi ve İbn Sina gibi önemli isimler çıkaran Meşşâilik (yürüyenler), hareketin adına varıncaya kadar (peripatisme) Yunan felsefesini taklit etmiştir.[6] Aynı durum Fazlurrahman, Hasan Hanefi ve Nasr Hamid Ebû Zeyd gibi tarihselciler için de geçerlidir.[7]

Keşf-i Kadîm

Hazreti Âdem'e kadar uzan kadim vahyi remz eder. Ona ulaşmak, ulaşınca da sabit kalabilmek ancak beşerî bir yöneliş ve Rahmanî bir irade ile mümkün olur. Kur'an-ı Kerim'in kadimi keşfetme talimatına göre mümin önce, "Bizi doğru yola, kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet"[8] diye niyazda bulunur, gökler de bu yakarışa, "Allah size hükümlerini açıklamak ve size sizden öncekilerin yollarını göstermek ve tövbelerinizi kabul etmek ister."[9]diyerek karşılık verir. Buna göre keşf-i kadim "öncekilerin" yani peygamberlerin, salih insanların yolunda yürümek, ferdi ve ictimâî var oluşu ya da toplumsal mutabakat zeminini onların mirasında aramaktır.

Keşf-i kadîmde failler ve hadiseler değişir fakat sorunların çözümü için başvurulan usul ve müracaat edilen kaynak değer hep aynı kalır. Bu yüzden ulemanın hallettiği her müşkil mesele, sonuçları itibariyle tarihtekiyle ayniyet arz eder.

Farklı dönemlerde telif edilen eserler arasında ifade ve gaye birlikteliği olması ulemanın aynı usûl kaidelerini kullanmasının tabii bir sonucudur. Bu, iddia edildiği gibi taklidin değil eserlerin rasgelelikten uzak olduğunun göstergesidir.

Âlim metinleri öğrenci ile kendisi arasında ilmin anlaşılarak aktarılmasına yarayan bir bağ olarak görür ve o bağı asıl kabul ederek şerhleri onun çevresinde örgüleştirir. Gelenekçilikteki "fıkhu'l-evrak"ın yerinde keşf-i kadimde "fıkhu'l-vakî" vardır.

Keşf-i kadimde esas olan sürekliliktir. Bu da şerh, haşiye, talik gibi tamamlayıcı ve izah edici çalışmalarla ya da müstakil teliflerle mümkün olur. Mesela Hidâye ya da Beydâvî gibi medrese müfredatında yer alan üst düzey fıkıh ve tefsir metinleri üzerine her dönemde çok sayıda şerh ve haşiye yazılarak muhalled metinlerin güncel sorunlara çözüm üretmeleri temin edilmiştir. Böylece metin, kendi kaide ve gayeleri çerçevesinde muasır sorunlara cevap veren bir eser olma konumunu muhafaza eder. Bu açıdan bakıldığında bazı haşiyeler müstakil telif gibidir. İbn Abidin'in "Dürrü'l-Muhtâr" üzerine yazdığı "Reddü'l-Muhtâr" adlı haşiyesi o asırda fıkhın ilgi alanına giren hemen her konuda çözümler ihtiva etmektedir.

Mevcut şerh ya da metin çalışmaları yazıldığı dönemin şartları göz önünde tutularak okunduğunda yukarıdaki ifadenin doğruluğu kati bir şekilde anlaşılacaktır. Nitekim İmam Gazzâli, Fahreddîn Râzî, İmam Rabbanî (rahimehumullah) gibi âlimlerin şöhret ve itibarının arkasında dönemlerinin sorunlarına cevap mahiyetindeki eserleri vardır. İnsaf sahibi her araştırmacı farklı İslami disiplinlere ait eserleri bugünden düne ya da dünden bugüne doğru incelediğinde bunu açıkça görecektir.

Muhalled eserler iddia edildiği gibi tekelci değil çoğulcu, dışlayan değil kucaklayan bir yapıya sahiptir. Onların müellifleri, "icmayı hüccet, ihtilafı ise rahmet" olarak addetmişlerdir. Her bir ihtilafın ümmet için bir genişlik, bir rahatlık olduğunu söylemişlerdir. Nitekim Süfyân-ı Sevrî'ye ait şu ifade ulemaya isnat edilen her olumsuz kanaati nefyedecek mahiyettedir: "İhtilaf edilen bir hususta birisinin düşüncene ve kabulüne aykırı davrandığını görsen -doğru olabileceğini dikkate alarak- onu bundan vazgeçirme!"[10]

Muhalled eserler ancak müelliflerini var eden unsurlar ve onların düşünce dünyasını şekillendirilen amiller dikkate alınarak anlaşılabilir. Binaenaleyh Kur'an-ı Kerim'e abdestsiz tutmanın gereklilik olduğunu savunan bir anlayış, abdestsiz yere basmayı

edebe aykırı gören ya da kapısında "ilimden önce edebi öğren" yazan bir medresedeki öğrenci hakkında isabetli yorumlar yapamaz. Yani cümle kapısından, sınıfta oturma düzenine kadar üniversiteden farklı olan medrese, birkaç akademisyenin yaptığı üç-beş araştırma ile anlaşılacak kadar basit değildir. Ya da medrese, sütunları seyredilerek keşfedilen bir yapı olmanın çok ötesinde manaları hamildir.

Ayrıca bu tür araştırmalar tanınmayan bir dünyaya yöneltilen soruların cevaplarını ihtiva ettiğinden güvenilir de değildir. Ne var ki muhalled sistemi değerlendiren makale ya da tebliğlerin önemli bir bölümü, güvenilirliği tartışma konusu olan bu tür verilere dayanmaktadır.

Muhalled eserlerin "sıra kitapları" olarak müfredata dâhil edilmesi, İslamî tasavvurun yeniden inşasının ilk şartıdır. Müfredatı mevcut haliyle koruyup, öğrenciyi onların tercümelerini okumaya teşvik etmek de fayda sağlamayacaktır. Zira ders kitabı olarak telif edilen bu eserlerin önemli bir bölümü ancak bir hocayla anlaşılabilir.

Çünkü bunlar telif edilirken öğrencinin metinde yazılandan daha çok şey bilmesi gerektiği göz önünde tutulmuştur. Bu yüzden öğrenci, her biri takip edilen ders sisteminin belli merhalesine tekâbül eden bu metinleri okurken hocadan müstağni olamayacağını anlar. O merhaleler de ancak bir hocanın nezaretinde kat edilebilir. Mesela üst düzey furu' kitabı olan İmam Merğinanî'nin Hidâye'sini okuyacak bir öğrencinin önceden sarf nahiv başta olmak üzere, fıkıh usûlü, fetva usûlü, mekâsidü'ş-şerîa ve orta düzey furu' metinlerini okuması gerekir.

Ulemanın yazmadığı, yapmadığı ve kastetmediği ile mahkûm edildiği günümüzde bütün eğrileri doğru hale getirecek bir başlangıç noktası vardır ki o da şudur: Vahiy semadan gelir, fıkıh ise yeryüzünde oluşur. Fıkıh, vahiy kıstasıyla fertten cemiyete, evden sokağa bütün bir hayatın sorunlarını çözmeye talip olmaktır. Bunu da fakih yapar.

Bu yüzden Allah Teâlâ'ya ya da Rasülullah Efendimiz'e fakih denemez.[11] Müctehid sahâbilerden günümüze kadar vahyi idrak edip hayata tatbik etme ameliyesi bu şekilde tahakkuk etmiştir. Leknevî, Keşmîrî, Kandahlevî, Mustafa Sabri Efendi, Kevserî (rahimehumullah) ve muhterem Mehmet Savaş gibi ulu hocaların telakkileri bu minvaldedir. Yani ders halkalarını ve telif edilecek eserleri, nusûs-i İslâmiyyeyi ve mütûn-u mübârekeyi müesses kaideler çerçevesinde anlayacak ve bu güne aktaracak bir yapıda yeniden inşa etmek kaçınılmazdır.

Bunun başarılmasıyla redd-i kadim ve gelenekçilik, târihî birer vâkıa haline dönüşecek ve keşf-i kadimin yolu açılmış olacaktır. Tarih bunun örnekleriyle doludur. Devlet-i Âliyye'nin ahir ömründe kaleme alınan Mecelle sorunların mahza keşf-i kadimle çözülebileceğinin en müşahhas misalidir. Nitekim Fransız Medeni Kanunu'nun aynen alınıp tercüme edilmesini savunan Âli ve Kabûlî Paşalara karşı keşf-i kadimi savunan Ahmet Cevdet ve Şirvanizade Rüştü Paşalar hukuki müşkilâtın tek bir mezhebin usûl ve furûu esas alınarak çözülebileceğini söylemiş ve bunu da bütün engellemelere rağmen başarmışlardır.

Ayrıca münsif her ilim adamı muhalled eserlerin ve onların okutulmasına dayalı sistemin vazgeçilmez olduğunu söz ya da uygulamalarıyla itiraf etmektedirler. Nitekim Suriye uleması Devlet-i Âliyye'nin siyaseten sona ermesine ve devletlerinin ona karşı olmasına rağmen Osmanlı'nın inşa ettiği eğitim sistemini uygulamaya devam etmiştir. Selefîliğin mutedil kanadını temsil eden Şüayb Arnavut da bir söyleşisinde Osmanlı medreselerinde tatbik edilen keşf-i kadim merkezli usûle göre yetiştiğini iftiharla anlatmaktadır.[12]

Dipnotlar:

[1] bk. Ebû Hamid Muhammed Gazzâlî, el-Müstesfâ, Cidde, ty., I, 178; Muhammed el-İzmirî,Hâşiyet-u Mir'âti'l-Usûl, İstanbul, 1309, I, 277 vd.

[2] Meşşâiliğin inşa ve gelişim devrini de kapsayan IX. ve XII. yüzyıllar akılla vahiy mücadelesinin en yoğun yaşandığı yıllardır.

[3] Meşşâiler haşrin cismani olmadığını, Allah Teâlâ'nın cüziyyâtı bilemeyeceğini, âlemin kadim olduğunu söyleyerek İslam ümmetinin tamamına muhalefet etmişlerdir. Gazzalî, el-Müngız-u mine'd-Dalâl, (Mecmûâtü'r-Resâil içerisinde) Dâru'l-Kütübi'l-İlmiye, Beyrut, 1997, VII, 43

[4] Mustafa Sabri Efendi, Mevkıfü'l-Akl-i ve'l-İlm-i ve'l-Âlem min Rabbi'l-Âlemîn, Dâr-u İhyâi't-Türâsî'l-Arabî, Beyrut, 1981, I, 1.

[5] Ali Fuad Başgil, Yakın Maziden Hatıra Kırıntıları, Yağmur Yayınları, İstanbul, 2007, 33; Bkz. Sebil Dergisi, 16 Nisan 1976- 1 Ekim 1976 tarihleri arasında neşredilen "'İnkılab Mezâlimi' Türk milletinden geleceğin tarihçisini raporlar" başlıklı dizi yazı.

[6] Peripatisme, Aristoteles'in Atina'da kurduğu okulun bahçesinde derslerini dolaşarak akdetmesini ifade eder. İsmail Fennî, Lügatçe-i Felsefe, İstanbul, 1341, 504.

[7] Bk. İhsan Şenocak, Tarihselcilik ya da Katolisizmi olmayan Kur'an-ı Mübîn'in Protestanca Okunuşu, İnkişaf, sy. Kasım-Ocak 2005, 16 vd.

[8] Fâtiha(1): 6-7.

[9] Nisâ(4): 26.

[10] el-Hatib el-Bağdadî, el-Fakîh ve'l-Mütefakkih, Mektebetü't-Tev'iyeti'l-İslâmiyye, Mısır, II, 69.

[11] Abdülkerim Zeydan, el-Vecîz fî Usûli'l-Fıkh, Müessesetü'r-Risâle, Beyrut, 2003, 10.

[12] Süleyman Haraş, el-Hivâr mea' Fadîleti'ş-Şeyh Şüayb el-Arnavud,http://www.alssunnah.com/main/articles.aspx?article_no=2313&menu_id=1677, 27.05.11

HAZRETİ EBÛ UBEYDE İBN-İ CERRÂH (2)

(*Radıyallahu Teâlâ Anh*)

TÜRKİYE GAZETESİ YAYINLARI
İSLAM ALİMLERİ ANSİKLOPEDİSİ GİBİ BAZI
MUTEBER ESERLERDEN ALINTIDIR.

Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* sahil tarafına bir sefer düzenleyip, Ebû Ubeyde bin Cerrah *(Radıyallahü anh)*'ı da başlarına emir tayin etti. Bu sefere, ashabı kiramdan üç yüz kişi katılmıştı. Hazreti Cabir *(Radıyallahü anh)* der ki:

"Biz yola çıktık. Yolun bir kısmında bulunduğumuz sırada azığımız tükendi. Bunun üzerine Ebû Ubeyde *(Radıyallahü anh)* mücâhidlere; "yanlarında ne kadar erzak varsa getirmelerini" emretti. Getirilen erzakı bir araya topladı ki, bu toplanan erzak iki dağarcık hurmadan ibaretti.

Bu hurma ile Ebû Ubeyde *(Radıyallahü anh)* hergün azar azar vererek bizi geçindiriyordu. Nihayet bu da sona ermişti. Bir derecede ki, herkesin payına günde birer hurma ancak düşüyordu.

Sonra bu hurma da tükenince, o hurmanın yokluğunun acısını tattık. Sonra deniz sahiline vardık, bir de ne görelim? Sahilde kocaman bir balık bulunuyordu. (Denizin dalgaları bu balığı sahile atmıştı) Ebû Ubeyde *(Radıyallahü anh)* bize:

- Bu deniz muhlûkunun etinden yiyin, dedi. Biz de yedik Medine'ye dönüp Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*'in yanına geldiğimizde bu olayı Kendisine arz ettik. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz şöyle buyurdular:

- Aziz Mücâhidler, yiyiniz! Allah-ü teâlâ onu denizden rızıklanmanız için çıkarmıştır. Yanınızda varsa bize de yediriniz!

Efendimiz böyle buyurunca, askerlerden bazıları o balık etinin pastırmasından bir parça getirdi. Peygamber Efendimiz de ondan yedi.

Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* Bahreyn ile sulh yaptığında, onlardan cizye'yi almak üzere Ebû Ubeyde *(Radıyallahü anh)*'ı vazifelendirdi. O da Efendimizden aldığı emir üzere gitmiş, vazifesini çok güzel yapmış ve dönüşünde hazineyi altınla doldurmuştu.

Bahreyn'den Medine'ye geldiği işitilince halk Onu karşılamaya çıktılar. Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* ashâbını bu halde görünce tebessüm ederek, onlara:

- **Öyle sanıyorum ki siz, Ebû Ubeyde'nin hayli dünyalık malla geldiğini duydunuz, Onu sevinçle karşılıyorsunuz!** buyurdu. Onlar da:

- Evet ya Resûlellah! diye tasdik ettiler. Bunun üzerine Efendimiz şöyle buyurdu:

- **Şad olunuz ve sizi sevindirecek nimetleri** (bundan böyle her zaman) **umunuz!**

Vallahi (bundan sonra) **sizin fakir olacağınızdan korkmam. Fakat sizin için korktuğum bir şey varsa, o da sizden önce gelip geçen ümmetlerin önüne dünyâ nimetlerinin yayıldığı gibi sizin önünüze de yayılarak, onların birbirlerine haset ettikleri ve nefsaniyet güttükleri gibi, sizin de birbirlerinize düşmeniz ve onların helâk oldukları gibi sizin de mahvolup gitmenizdir.**

İlk Halife Seçimindeki Tavrı

Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* vefat edip Yüce Dosta kavuştuğunda, Ashâb-ı kirâm, çok üzülüp gözyaşı döktüler. Adeta üzüntüden bir hançer, hepsinin böğrüne saplanmıştı.

Çoğunun dili tutulup bir müddet konuşamadılar. Bütün ashâb-ı kirâm kan ağlıyor ve devasız derdi çekiyordu. Ebû Ubeyde *(Radıyallahü anh)* da gözyaşlarını tutamıyor için için ağlıyordu.

İçerde cenaze hazırlıkları yapılırken kapı vuruldu:

- Ebû Bekir ve Ömer burada mı? diye dışarıdan sorulunca:

- Evet buradayız, dediler. Bunun üzerine o kişi konuşmaya devam etti:

- Medineliler Benî Saide konağında toplandılar ve kimin halife olacağını konuşuyorlar. Belli bir kimseyi daha seçemediler.

Herkes kendi kabilesinin reisini halife olarak seçmek istiyor. Böylesine hassas bir dönemde karışıklık çıkabilir. Onun için acele gidip bu işi hallediniz!

Bu gerçekten de çok ciddi bir durumdu. Müslümanlar arasında büyük bir ayrılık baş göstermek üzere idi. Hiç vakit kaybetmeden bu meselenin bir an önce mutlaka halledilmesi gerekiyordu.

Hazreti Ebûbekir *(Radıyallahü anh)*, hemen yanına Hazreti Ömer ve Hazreti Ebû Ubeyde b. Cerrah *(Radıyallahü anhüma)*'yı alarak Beni Saide Sakifesi'ne gitti. İşte böylesine sıkıntılı ve tehlikeli bir anda bu üç kıymetli zat, derhal oraya giderek henüz karar verilme zamanından önce toplantıya iştirak ettiler ve adeta Hızır gibi yetiştiler.

O anda Ensar-ı kiram'dan bir zat kalkmış ve:

- Bizler Resûlullah'a malımızla canımızla yardım ettik. Muhacirler kendi yurtlarını terk edip bize sığındılar, biz de onlara kucak açtık. Halife bizden olmalıdır, diyordu.

Halbuki Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* her zaman ve her yerde, sağ yanına Hazreti Ebû Bekir'i, sol yanına Hazreti Ömer'i alırdı. Hazreti Ebû Ubeyde için ise; **"Bu ümmetin eminidir"** buyurmuştu. İşte bu üç güzide şahsiyet birdenbire Benî Saide konağına gitmeleri, orada toplanan Ensar üzerinde büyük bir tesir yaptı. Sanki Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* hayat bulup ayağa kalkmış da, oraya gelmiş gibi manevi bir atmosfer oluştu.

Herkes sustu ve onların ne söyleyeceğini beklemeye başladı. Hazreti Ebû Bekir *(Radıyallahü anh)* uzun ve bir konuşma yaptı. Onun bu tesirli konuşması çok etkili olmuş ve Ensar-ı kiram düşünceye dalmıştı...

Sonra Hazreti Ömer *(Radıyallahü anh)* konuştu, ardından da Hazreti Ebû Ubeyde b. Cerrah *(Radıyallahü anh)* söz aldı:

- **Ey Ensâr! Başlangıçta bu dine hizmet eden sizlerdiniz. Sakın işi önce bozanda sizler olmayasınız**, diye onları kardeşçe uyardı.

Sonra Hazreti Ebû Bekir, Hazreti Ömer ile Hazreti Ebû Ubeyde bin Cerrah'ın ellerini tutarak:

- Size şu iki zâtı aday yaptım, birini seçip ona biat ediniz! Dedi. Ama her ikisi de hilafet konusunda aday olmaktan çekindiler. Hazreti Ömer *(Radıyallahü anh)*:

- İçinde Ebûbekir gibi bir zat bulunan bir ümmetin başına geçmeyi kesinlikle kabul edemem, dedi. Hazreti Ebû Ubeyde b. Cerrah *(Radıyallahü anh)*'da:

- Aranızda ikinin ikincisi varken benim yanıma mı geliyorsunuz. Rasûlullah'ın bize imam tayin ettiği bir kimsenin önüne kim geçebilir? dedi.

Ebu Ubeyde b. Cerrah *(Radıyallahü anh)* bu sözlerle, Hazreti Ebûbekir *(Radıyallahü anh)*'ın ayeti kerimeyle beyan edilen üstünlüğünü hatırlatıyordu. Nitekim ayeti kerimede şöyle buyurulmuştur:

"...**Hani Mekke kâfirleri Onu Mekke'den çıkardıklarında, ikinin ikincisi olarak** (Ebu Bekir'le birlikte) **mağaradaydılar.**

O vakit Peygamber, arkadaşı (Ebû Bekir Sıddık'a) **şöyle diyordu: 'Mahzun olma, muhakkak ki Allah'ın yardımı bizimle beraberdir...'** *(Tövbe: 40)*

Tekrar Hazreti Ömer söz aldı ve Hazreti Ebûbekir'e:

- Allah'ın Rasûlü seni, dinin en büyük rüknü olan namazda kendisine halife yaptı.

Hepimize imam etti. Elini uzat ben sana biat ediyorum, dedi. Biat etmek için elini uzatırken ondan önce davranan Ensar-ı kiram'dan Beşir bin Sad *(Radıyallahü anh)*, herkesten önce Hazreti Ebûbekir'in elini tuttu ve biat etti.

Hazreti Ömer, Hazreti Ebû Ubeyde ve diğer Ashâb-ı kirâm *(Aleyhimürrıdvan)* hazerâtı, ittifakla Hazreti Ebû Bekir *(Radıyallahü anh)*'ı halife seçtiler ve hepsi biat ettiler.

Eğer bu üç güzide sahabi; Hazreti Ebû Bekir, Hazreti Ömer ve Hazreti Ebû Ubeyde *(Radıyallahü anhüm)*, Benî Saide konağındaki toplantıya zamanında yetişmeselerdi, müslümanlar arasında önü alınamayacak bir tefrika baş gösterecek ve belki de parçalanmalar vuku bulacaktı.

İşte onların bu ferâseti, tavrı ve olaya vaktinde müdahale etmeleri, Müslümanların çarçabuk toparlanmalarına, birlik ve beraberlik içinde hareket ederek kısa zamanda güçlenmelerine zemin hazırladı.

Hazreti Ebûbekir'in İslâm idaresini, Peygamber Efendimiz zamanında olduğu gibi yoluna koymasında, Ebû Ubeyde b. Cerrah'ın çok büyük yardımları oldu.

Hazreti Ebûbekir halife olunca Beytülmâl'in idaresini yani devletin hazine işlerini, ümmetin emini olan Hazreti Ebû Ubeyde *(Radıyallahü anh)*'a emanet etti.

Hazreti Ebûbekir *(Radıyallahü anh)* onun hakkında şöyle demiştir:

"Ey Ebû Ubeyde! Senin siman ne mübarektir. Yüzünde hayır ve bereket nasıl bellidir. Rasulullah'ın yanında gıbta edilecek bir derecen vardı. Kalabalık bir topluluk arasında Rasulullah senin hakkında; **'Ebû Ubeyde bu ümmetin eminidir** 'buyurmuştu.

Cenabı Hak kaç defa seninle İslâmiyeti aziz etti ve ona gelen kötülüğü defetti. Sen daima Müslümanlara bir sığınak, mü'minlere ruh ve kardeşlerine yardımcı olagelmişsindir."

Abdullah b. Ömer *(Radıyallahü anhüma)* der ki:

"Kureyş halkının içinde üç kişi vardır ki, yüzleri en güzel yüz; akılları en selim akıl; kalpleri ise en metin kalptir.

Ağızlarından doğrudan başka söz çıkmaz. Kendilerine bir şey söylenince de, karşılarındakini yalanlamazlar. Bu üç kişi, Hazreti Ebûbekir, Hazreti Osman ve Hazreti Ebû Ubeyde bin Cerrah *(Radıyallahü anhüm)*'dür."

Hikmetli Sözler

"Bütün dostları gezdim, dili muhafaza etmekten daha iyi dost görmedim. Bütün elbiseleri gördüm, iffet ve sakınmaktan daha iyi elbise görmedim. Bütün malları gördüm, kanaatten daha iyi mal görmedim. Bütün iyilikleri gördüm, nasihatten iyisini görmedim. Bütün yemekleri görüp tattım, sabırdan lezzetlisini görmedim."

Hazretleri Ömer (Radıyallahu Anh)

Hak için yaptığın her şey ihlastır.
Halk için yaptığın her şey riyadır.

Hasanü'l-Harkânî (Kuddise Sirruhu)

"Edebi küçümseyen, sünnetlerden mahrum kalmakla cezalandırılır. Sünnetleri küçümseyen tevhidden mahrum kalmakla cezalandırılır."

Abdullah b. Mübârek (Rahmetullahi Aleyh)

Örümcek ağını ördü, Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'i korudu.
Ey Müslüman! Sen de ağını ör de Ehl-i Sünnet'i koru!

Mahmud Efendi Hazretleri (Kuddise Sirruhu)

"Ne etrafınızı kıracak kadar sert, ne de karşınızdakilere cesaret verecek kadar yumuşak olunuz."

Sâdi Şirâzî (Rahmetullahi Aleyh)

"Ülkeler kılıçla alınır ancak adaletle korunur"

Timurlenk

"Bazı insanlar alçak gönüllüdür, bazıları da alçak olmaya gönüllüdür."

Necip Fazıl Kısakürek

ŞİİRLERDEN SEÇMELER

SORUYORUMACABA İSTİLA MI OLMUŞUZ?

Mikdat BAL

Soruyorum acaba istila mı olmuşuz?
Ne yana dönsem çirkin yüzleri görüyorum
Topyekûn bu dönemde iptila mı olmuşuz?
Camekân'dan sadece yozları görüyorum

Her yerde her tarafta ahlâk bozucu şeyler
İhanetlerin bini boşanan boşanana,
Özellikle zumlanır bütün üzücü şeyler
Şaşılacak kalmadı yaşanan yaşanana

Uzaydan mı geldiler hangi millettir bunlar
Kimi temsil ediyor kimdir şu konuşanlar
Utanma yok haya yok sanki illettir bunlar
Evlenmeye kalkıyor ayakta tanışanlar

Gece gündüz yedi gün, yedi gece haftada
Bize yabancı olan melanetler işlenir
Tıntın, ahmak, genç, moruk, hacı, alim softa da
Paragözlü müstamel biri ile eşlenir

Bir yerin fethi için artık gerekmez savaş
Su uyur lakin düşman uyumaz biliyoruz
Kültüründen çıkıyor bu millet yavaş yavaş
Bütün kalıntıları yok edip siliyoruz

Yüreklere biriken onca hınç onca gazap
Bir kıvılcım bekliyor patlıyor patlayacak
Fıttırmamak mümkün mü çekilmiyor bu azap
Bu milletim ne zaman kendini toplayacak

Mikdati bir uyanıp anlasak gerçekleri
Bozguncu yayıları dinlemeyelim derim
Pireyi fil gösterir büyütür mercekleri
Kanarak yalanlara inlemeyelim derim

AFFET ALLAH'IM

Mehmet ŞAHAN

Boşuna inandım, boşuna kandım,
Dünyada her işi başardım sandım.
Başka insanlarda kusur ararken,
Bedenim çürümüş çok geç anladım.
Günahkâr kulunu affet Allah'ım.

Gördüğüm kusurun hepsini sildim,
İnsana hizmeti hep kutsal bildim.
Alıcı olmadım, her zaman verdim,
Her şeyim tükenmiş çok geç anladım.
Günahkâr kulunu affet Allah'ım.

Yıllarca boş yere övündüm durdum,
Dünyanın doğrusu benim diyordum.
Aynaya bakınca bir daha sordum,
Görünen ben miyim, çok geç anladım.
Günahkâr kulunu affet Allah'ım.

Çok şeyi görmedim, belki de kördüm,
Fark etsem de bile içime gömdüm.
Ellerin gözünde çöpleri gördüm,
Bendeki mertekmiş çok geç anladım.
Günahkâr kulunu affet Allah'ım.

İnsanlık adına ışıklar saçmış,
Kendi bedeninde yaralar açmış,
Geçip gitmiş yıllar, fırsatım kaçmış,
Başa dönülmüyor çok geç anladım.
Günahkâr kulunu affet Allah'ım.

Hayırda sendedir, sende musibet,
Mürüvvette Sen'de Sen'de hidayet.
Ne olur Allah'ım bana yardım et,
Dönüşler hep sana çok geç anladım.
Günahkâr kulunu affet Allah'ım.

Mağfiret de sende, sendedir ferman,
Nefsime dost oldum, ruhuma düşman,
Affet beni Ya Rab pişmanım, pişman
Affına sığındım, çok geç anladım.
Günahkâr kulunu affet Allah'ım.

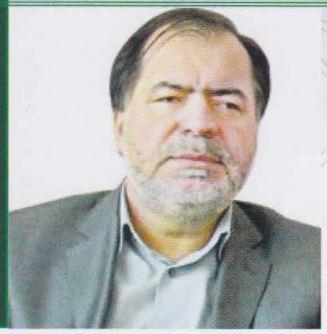

PERS-YAHUDİ KARAKTERİ

MUSTAFA ÖZCAN

VAHDET GAZETESİNDEN ALINTIDIR
9 NİSAN

Bağdat'ın Kerh semtinde Şalciye mezarlığı bulunuyor. Burada tanınmış sufi mezarları ve kabirleri yer almaktadır. Bunların en meşhurlarından birisi siyyidü't taife olarak iştihar eden sufilerin efendisi ve önderi Cüneyd-i Bağdadi'nin kabridir. Aslen Nihavend'li olan Cüneyd Bağdadi Bağdat'a intikal ederek baba mesleğini devam ettirmiştir. Camcılıkla iştigal etmiştir. Amerikalılar sayesinde Irak Şii hakimiyetine girdikten sonra Şiilerin göz diktikleri gözde mekanlardan birisi Şalciye mezarlığı olmuştur. Burasını ele geçirerek; Şiileştirmektedirler. Sünni karakterli ne varsa Şiiliğe tahvil ediyorlar.

Mezar siyaseti uyguluyorlar. Vehhabiler mezar yıkıcıları ise bunlar da Siyonistlerle birlikte mezar emperyalistleridir. Şam-ı Şerif'i Esat Hanedanlığı sayesinde böyle yaptılar. Seyyidetü Zeynep semti bir köy iken Esed hanedanlığı sayesinde orasını bir Şii havzasına dönüştürdüler. Küçük bir Şii şehri haline getirdiler. Yine Emevi Camii'nin çevresindeki Rükiyye mezarlığını adeta bir havzaya çevirdiler. Bilal-i Habeşi'nin bulunduğu mezarlık 80 öncesi benim gibi bazı zevatın ölümü ve onun ötesinde sahabeleri hatırlamak için ziyaret ettiği ender mekanlardan birisiydi.

Humeyni devriminden sonra sistematik bir biçimde burasını Şii mezarlığı haline getirdiler. Adeta İranlı ziyaretçilerin akınına uğradı. Bu grupların akınlarından dolayı başkalarının giremeyecekleri yerler haline geldiler. Sahabeden Cafer-i Tayyar da aynı yerde medfundur. Bundan dolayı Şii ziyaretçilerden ve bilhassa kadınlardan yer bulup bu mekanları ziyaret etmek adeta imkansız hale gelmiştir. Esed rejimi buraları İran'a peşkeş çekmiştir.

Şimdi sıra Bağdat'a ve Şalciye mezarlığına gelmiştir. Şii Vakfının işgüzarlığı ve Sami Mesudi gibi yetkililerinin de uyanıklığı sayesinde buraların manevi mülkiyeti Şiilere geçiyor. Bu baptan olmak üzere Şii Vakfı son marifeti olarak, büyük sufi meşayıhından olan Şeyh Hamid el Bağdadi Camii ve kabrini Şii havzası haline dönüştürme planını yürürlüğe sokmuştur. Keza aynı bölgedeki Sünnilere ait olan Yuşa Peygamber makamı da yine Şii istilacılar tarafından yutulmuştur. Bizim dini ve seküler modernistlerimiz Sunnilerin hurafeleriyle uğraşırken hurafeciliğin merkez üssü olan İran dur durak bilmiyor ve sınır tanımıyor.

Hurafeciliği siyasi malzeme ve kazanç kapısı haline getirmiştir. Maalesef Sünni kesimin ne duyanı ne de sahibi var. Kutsal mekanlar veya mezar politikalarında Yahudi ile Pers karakteri birbirine benziyor hatta tamamlıyor. Sözgelimi 20'inci yüzyılın başlarında Yahudiler Ağlama Duvarı diye dini bir mekan bilmiyorlardı.

Lakin Süleyman Tapınağının kalıntılarını bulma merakı nedeniyle oldu bitti ile burasını kutsal bir mekan haline getirdiler Ağlama Duvarı yaptılar. Yahudilerin Ağlama Duvarında Ağlama Nöbetlerine benzer şekilde Seyyidetü Zeyneb veya seyyidetü Rükiyye gibi mekanlarda Şiilerin de benzeri nöbetlerine şahit olabilirsiniz. Bunlar kurallardan yoksun tamamen folklorik ritüellerden ibaret. Hurafe deyip gülüp geçebilirsiniz lakin bu boyuta takılıp kalırsanız gerçeği fevt etmiş olursunuz. Bunlar yayılmacılığın işaret taşlarından başka bir şey değil.

Suriye'deki Nuseyri rejimin yardımlarıyla birlikte İran Şiiliği neredeyse Camii-i Emevi'nin bir kısmını Hüseyniye haline getirecek. Buna dair provalar yapılıyor. Yahudiler de Mescid-i Aksa ve Halil'de İbrahim Camiinde aynısını yaptılar ve yapıyorlar. Yahudi ile Pers karakteri birbirine çok benziyor. Tatminsiz, kaypak, yatışmaz yapıları var. Nitekim Lozan görüşmelerine katılan Alman Dışişleri Bakanı Frank-Walter Steinmeier İranlı mevkidaşıyla yürüttükleri müzakerenin mahiyetini

şöyle tasvir etmiştir: İranlılarla müzakere etmek Alp dağlarına tırmanmak kadar zor. Bu karakter bir yerlerden tanıdık! Nereden? Bu karakteri tahlil ettiğimizde karşımıza Yahudi karakteri çıkıyor. Zira Yahudiler de Kur'an'da anlatıldığı gibi kendilerinden bir buzağı kurban etmeleri istendiğinde bin bir dereden su getirmişlerdi. Elbette Yahudileri ve Pers karakterini tamim ediyor değiliz.

Bununla birlikte İhsan İlahi Zahir iki karakter arasında yol olduğunu söylemiştir. Yahudilerin salih nesilleri tükendiğinde yerlerini kötü bir halefler almış ve takip etmiştir. İranlılar da 8 yüzyıl boyunca Sünni kaldıktan sonra Şiileşmişlerdir. Pers asıllı olmasına rağmen Ebu Hanife, Cüneyd-i Bağdadi, Abdulkadir Geylani, Gazali İslam aleminin büyüklerindendir. Başımızın tacıdırlar. Ali Hamaney ise Azeri olmasına rağmen onlardandır.

Biz Persçi olmadığımız gibi anti Persçi de değiliz Kan ve nesep bağından ziyade değer bağına bakıyoruz. Yahudi karakteri zamanla bozulmuş ve aslı karakterini yani fıtratını kaybetmiştir. Pers karakteri için de bir benzerini söylemek mümkündür. İslam alemi bugün her ikisinin ateşiyle dağlanıyor. Obama da tuzu biberi!

GÜNCELLENMİŞ OSMANLI-SAFEVİ ÇEKİŞMESİ - 10 NİSAN

Arap Doğusu (el Maşrık el Arabi) denilen bölgede yani İslam dünyasının merkezinde Şah İsmali'in zuhurundan beri ilk defa bu kadar keskin yeni bir 'iç' kutuplaşma ve çekişme yaşanıyor. Çekişmenin zirve noktasına tırmandığı sırada Lozan'da Batılılar ve onların zımninde İsrail İran'ın elini kolunu serbest bıraktı. Mısır'da Sisi ile birlikte İran'daki rejim İsrail tehdidini bir yana bırakarak Amerikan pazarlaması doğrultusunda kendilerine yeni bir tehdit algısı ürettiler.

Afakta ve gerçekte olmayan bu uyduruk tehdit algısını kendileri ürettiler. İsrail'in yerine Sünni veya 'İslami terörü' ikame ettiler. Halbuki Irak'ta Halk Yığınağı adı verilen Şii milisler Suriye'de rejim ve ona eşlik eden Şii milisler ve Yemen'de Husiler IŞİD'in yaptığını yapıyorlar. Hatta denildiği gibi IŞİD Suriye rejiminin İslami yüzüdür. IŞİD'in Şii türü bizzat İran ve temsil ettiği değerler ve bölgedeki vekilleridir.

Türkiye'de Hasan Ruhani'nin danışmanlarından Ali Yunusi'nin imparatorluk hayallerine eşlik eden yeni tehdit değerlendirmesi fazla dikkat çekmedi. Halbuki Ali Yunusi İslami aşırılık, ateizm ve yeni Osmanlıcılığı yeni tehdit unsurları olarak belirlemiştir (El Hayat gazetesi 10 Mart 2015). Safeviliğin karşısına Osmanlıcılığı dikmiştir. Doğrusu da budur. Onlar miraslarına geri dönerken biz niye reddi mirasta bulunuyoruz? Yunusi, Aynı konuşmasında imparatorluk hayallerini gündeme getirmiştir. Öyle görüyor ki imparatorluk hayali kurmak ve onun dışında icra etmek İran'a serbest lakin bölge ülkelerine Osmanlı hayali kurmak bile yasak. Hatemi de Taliban'ı İslami aşırılık olarak takdim etmiş ve onu yıkmak için Amerikalılarla el ele vermiştir . Aşırılara karşı büyük şeytanla işbirliği! Bunlar şeytanla sadece işbirliği yapmazlar icabında şeytanın bile yerine geçerler.

Safevilerin bölgeyi ele geçirme planları ve çabaları doğrultusunda tavan yapan gerginlik atmosferinde Erdoğan İran'a gitti. Oradaki muhataplarını ikna edebildi mi? İran kaypaklık ustasıdır ve bundan dolayı hiçbir sözünü itibar edilmez. Sözü senet olamaz. Alttan alta kalleşliklerini icraya devam ederler. Sözgelimi Erdoğan'ı Tahran'da karşılayan atlı birliklerinin ellerindeki flamalar gizli mesajlar taşımaktaydı. Sözkonusu flamalarda 'Ya Hüseyin!' yazıyordu. Adamlar kuraklık olunca Hüseyin'den medet umuyorlar! Hicaz'da Haremeyn'de telbiye getirirken 'Lebbeyk ya Hüseyin' diyorlar.

Biz lebbeyk Allahümme lebyeyk diyoruz onlar Lebbeyk ya Hüseyin diyorlar. Zaten bunu diyenler Kerbela'da Hazreti Hüseyin'i yarı yolda bırakmışlardı. Erdoğan'ın Tahran'daki mesajlarından birisi 'mezhep meselesini bir tarafa bırakarak; Suriye'deki kanı durduralım ve mezalimi son verelim" şeklindeydi. Kös dinlediklerinden ve yeni hileler kurguladıklarından eminim. Bu hatırlatmalar iyi güzel de adamlar orada ve oralı değiller!

Batılılara göre Müslümanların kanının hiçbir değeri yok. Dökülen kanlar hederdir. Şiiler için de sünnilerin kanı öyledir. Yoksa 1979 yılından itibaren Irak ve Suriye ve bölgede milyonların kanını hiç uğruna dökerler miydi? Yavuz'u anlamadan ve izinden gitmeden İran'ı anlamak ve durdurmak mümkün değildir.

Onların sözden anlayacak halleri yok. Aksine Putin gibilerinin de bölgeye burunlarını sokmalarına vesile oluyorlar. İran devrimi olmasaydı Batı neyi kaşıyacaktı ve malzeme olarak kullanacaktı?

Erdoğan'ı neden Hüseyin flamalarıyla karşıladılar? Nazarlarında Yezid midir? Esasında onlar Yezid'i temsil ediyorlar. Onların Hüseyin'leri de gerçek olamayacak kadar hayalidir. Hayallerindeki 12 imamdan biri olan Hüseyin'i seviyorlar. Bediüzzaman'ın biraderine dediği gibidir, ' sen hayalindeki Ahmet Ziyaüüddin'i seversin. Ben ise hakiki Ahmet Ziyaüddin'i severim, onunla ülfet halindeyim ve dostum. Benim muhabbetim gerçeklerden etkilenmez ama seninki etkilenir. Zira hayal üzerine kuruludur." Hüseyin hayali peşinden binlerce tomurcuk gibi fidan gibi Hüseyin'i toprağa veriyorlar! Hüseyin'i öldürüyorlar. Taassuplarına kurban ediyorlar.

Bununla birlikte Kararlılık Fırtınası operasyonuna destek veren Erdoğan geç de olsa gerçekleri fark etmiştir. Geç diyorum zira Bahreyn'de Kerbela'dan bahsetmişti. Kerbela Bahreyn'de değil Suriye'de Irak'ta ve Yemen'de Şiiler tarafından Sünnilere yaşatılmaktadır. Yine de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın geldiği nokta isabetli bir noktadır. Belki bunlar yaşanmasaydı İran'ın maskesi düşmeyecek ve gerçeği anlaşılamayacaktı. Ama şimdi sıkı durma sırası ve İran'ı bölgeden silkeleme zamanıdır. Hadisenin gerektirdiği seviye ve olgunlukta olmalıyız. Kolaycılıkla bu işin üstesinden gelinemez. Hakikati ve zorluğu kuşanma vaktindeyiz. Allah yar ve yardımcımız olsun

Gerçekler karşısında batıl eriyip gidecek ve kül olacaktır. Denildiği gibi 'lilbatili cevle ve hilhakkı devle'. Batılın bir turu varsa hakkın bin turu var. Batılın bir turu varsa hakkın devleti var.

İRAN'IN VATİKAN'I KUM!

Fransız akademisyenler dostu düşmanı tanımada bizden daha çalışkan. Nüfusumuz Fransa'ya geçkin olmasına rağmen akademik çalışmalar açısından yaya sayılırız. Şahsiyet ve gayret eksikliği olduğunu söyleyebiliriz. İran'a veya Şiiliğe yönelik araştırmalarda da yeteri kadar donanımlı değiliz.

Elbette peşinen Batılıların vardıkları tüm sonuçların doğru olduğunu söylemiyoruz. Lakin bizden daha çalışkan ve disiplinli oldukları söylenebilir. Bu da onları bize faik kılıyor. Bu meyanda iki Fransız akademisyenden söz etmek istiyorum. Bunlardan birisi Mısır asıllı Marksist bir babanın oğlu ve aynı zamanda Yahudi olan Fransız Le Monde Diplomatique'in Yayın Yönetmeni Alain Gresh. El Ahram gazetesi ile yaptığı bir konuşmada Şarkın en seküler ve laik toplumunun İran olduğunu ifade etmektedir (1).

Çok çarpıcı bir tespit değil mi? Türkiye'de bunu söylemek önce mesleki gayret ve ardından cesaret ister. 2014 yılı Kasım ayında The Econonmist dergisi 'The revolution is over/Devrim Buraya Kadar' başlıklı kapak çalışmasında İtalya'nın Katolik olmasının dindar olduğunu göstermediği gibi İran'ın Şii olmasının da dindarlığını göstermeyeceğini ifade etmektedir. Ne kadar veciz bir ifade! Hatta aynı sayısında dergi ortalama bir İranlının camilerden uzak durduğunu da kaydetmektedir. Tahran'da sabah namazında camilerin yüzde 70'inin kapalı olduğu kendi kayıtlarıyla sabittir. Bunun derin nedenleri var. Bu nedenlerin başında din adamlarına olan güvenin kalkmasıdır. Bugün dindar olmayan İran 'bir dini rejim' tarafından yönetilmektedir. Bu dini rejim İslami bir rejim olmaktan ziyade Ali Şeriati'nin de ifadesiyle aslında Batı'dan mülhem ve Hıristiyanlığı kopya eden bir anlayışının uzantısıdır.

Burada ikinci Fransız yazarı devreye sokmanın tam zamanı. Pierre-Jean Luizard adlı Fransız yazar çelişkili bir biçimde Şarkın en seküler toplumunun dini daha doğrusu ruhban bir idare tarafından yönetildiğini ifade etmektedir. Şii Ruhbanlığın Siyasi Tarihçesi (Shia Clergy) adlı çalışmasında Şiiliğin bir nevi kilise ve din adamlarının da ruhban/clergy olduğunu ifade etmektedir. Bu tarafsız bir gözlemcinin tutarlı ve gerçekçi bir tespitidir.

Humeyni devrimiyle birlikte Şii ruhban sınıfı (clergy)sosyal otorite olmaktan öte siyasi bir otorite haline gelmiş ve yeni İran rejimi Vatikan'ı aşan bir güce erişmiştir. Sadece ruhbanları yönetmekle kalmamış aynı zamanda sivilleri/laymenleri de yöneten bir güce erişmiştir. Velayet-i fakih doktrininin uygulanmaya konulmasından sonra bu dini hiyerarşi veya ruhbanlar devleti daha organize hale gelmiştir.

Tam teşekküllü bir kurum haline gelmiştir. Ruhbanlar devleti şeklinde örgütlenmiştir. Bununla birlikte The Economist dergisinin beyan ettiği gibi yönettiği halk dine soğuk ve camiler bomboştur. Şah'ın devrilmesinden itibaren halk camilere ve dine rağbet etmemektedir, dine yabancılaşmıştır. Zira daha önce dinle bağını ulema/clergy üzerinden kurmuştur. Devrimle birlikte bu aracı halka kopmuştur.

Şii ulemanın tamamen nev-i şahsına münhasır bir teokrasi veya ruhbanlık sistemi haline gelmesinden sonra halk ulema üzerinden dine olan güvenini yitirmiştir. İran uleması gerçek ulema değil Batılı anlamda bir clergy yani din adamları sınıfıdır. Bunu nereden biliyoruz? Müslüman Sünni ulema Bediüzzaman'ın dediği gibi bürhana tabidir. "Hâsıl-ı kelâm, biz Kur'ân şakirtleri olan Müslümanlar, bürhana tâbi oluyoruz, akıl ve fikir ve kalbimizle hakaik-ı imaniyeye giriyoruz. Başka dinlerin tâbileri gibi ruhbanı taklit için bürhanı bırakmıyoruz. Onun için akıl ve ilim ve fen hükmettiği istikbalde, elbette bürhan-ı aklîye istinat eden ve bütün hükümlerini akla tespit ettiren Kur'ân hükmedecek (2)." Kısaca ruhbana değil bürhana tabiyiz.

Bürhan da Kur'an ve Sünnettir. Elbette onu anlama da alimler yardımcı pozisyondadır. Yoksa Kur'an ve Sünnet yerine kaim değillerdir. İslam'da ulema bürhanı kavramakta, bilmekte merciidir ama bürhanın kendisi değildir. Batılı din adamlarında ve papazlarda ise din adamları bürhanın kendisidir. Din adına halk onlara tabidir. İran'da da böyledir. Bu açıdan Kilise ricali ile İranlı mollalar madalyonun iki yüzünü temsil ediyorlar. İranlı mollalar Batılı clergy yani din adamları sınıfı uygulamasından etkilenmiş ve bu sistemi kopya etmişlerdir.

İran'da bu ruhban sınıfı mollokrasi/clergy eskiden sadece cemiyete hakim idi. Onların dini öğrenme kaynağı idi. Humeyni devrimiyle birlikte siyaset kurumunu da ele geçirdi. Eskiden din ile halk arasında perde idi. Ardından devletin bütün mafsallarını ele geçirdi. 'Mutlak güç mutlak bozar' anlayışı gereği bu kurum denetimsiz kaldı ve mutlak olarak çizgiden taştı. Elbette bal tutan parmağını da yaladı. Bundan dolayı dini kurum gözden düştü. Halk ulema sınıfı üzerinden dine yabancılaştı. Camilere ve dine yabancılaşmıştır. Bunun nedeni ise ulema kurumunun/clergy din üzerinden dünyaya yağmalama faaliyetleridir. Dünyanın en zengin din adamları sınıfını oluşturan mollalar vaktiyle Musaddık'tan hiç hoşlanmadılar. Zira toprak reformu yapmak ve mollaların çarkını bozmak istedi. Mollaların kesesine dokunmayacaksın. 'Para isteme benden buz gibi soğurum senden' misali. Niye hoşlanmadıkları da devrimden sonra ortaya çıktı. Şah'ın zenginlerinin yerini onlar aldı. Şah'ın 187 kişilik milyoner veya milyarderi yerine 300-400 kişilik devrim zenginleri türedi.

Bu gerçeği Ahmedinejad da itiraf etmiştir. Zahid veliyi emir Ali Hamaney İran ekonomisini ve iktisadına hükmediyor. Ali Hamaney'ni serveti 95 milyar dolar olarak tahmin ediliyordu. İran zenginlerinin diğer halkalarını da bu ruhban sınıfı temsil ediyor. Rafsancani gibi ilmiye/ruhbanlık sınıfından gelen isimlerin servetleri dudak uçuklatıyor. Mollaların zenginlik hikayeleri Forbes dergisinin satırlarını süslüyor.

Mollalar sınıfından olan Ayetullah Tahiri bile bu kadarına dayanamayarak İsfehan Cuma hatipliğinden istifa etmiştir(3)! Batılı ruhbanlar kilise vergisi alırken Şii clergy yani ruhban sınıfı ise humus alıyor. Şii ruhban sınıfın mali kaynaklarını humus teşkil ediyor. Sakın, Şii mollalarla Mehmet Ali Paşa'nın veya Nasır'ın Ezher'i mali istiklaliyetinden mahrum bırakmak için vakıfları müsadere etmesini mukayese etmeyin. İstiklaliyet veya özerklikle tahakküm birbirlerinden son derece farklıdır.

'Başka dinlerin tâbileri gibi ruhbanı taklit için bürhanı bırakmıyoruz' sözünden yola çıkacak olursak ikinci Fransız müellif Pierre-Jean Luizard'a uzanmamız gerekecek. Şii Ruhban Sınıfının Siyasi Tarihi başlıklı çalışması veya eseri İran özelinde ve Şii genelinde teokratik bir sistemin cari olduğunu nazara vermektedir. İran'da ruhbanlık sınıfı köklerini İslam'dan değil Batı dini kurumlarından ve kiliseden almaktadır. Ali Şeriati bunu Ali Şiası ve Safevi Şiası adlı kitabında ispat etmiştir.

İran'da Farsça asıllı olmayan bazı dini kavramların Kiliseden ve Batı'dan geçtiği tespitine varmaktadır. Pierre-Jean Luizard Şiiliğin bir nevi kilise olduğunu ve İran devrimiyle birlikte bir de devlete sahip olduklarını ifade etmektedir. Kum ve çıkarmış olduğu sistem dört başı mamur yerli bir Vatikan'dır. Vatikan'daki gibi bir ruhbanlık / clergy hiyerarşisi bulunmaktadır.

Huccetü'l İslam, Ayetullah, Ayetullah uzma bunlardan bazılarıdır. Bu payelerle birlikte halk ile dinin arasını perdeliyorlar. Halkın kendi başına dini öğrenmesi mümkün değil. Ölünceye kadar bir merc-i taklide tabi olması gerekmektedir. Şimdi bir adım daha ileri giderek siyaseten de veliyi müslimine tabi olmak zorundadır. Bu ruhban sınıfına veya yaşayan müçtehitlere bağımlılık dolayısıyla Haşim Agacari gibiler bürhana tabi olmama meselesini maymunluk olarak ifade etmiştir. İran'da mollalar sınıfının halkı mukallit maymunlar seviyesini indirdiğini ifade ediyorlar.

Molla sisteminin çarpıklığına işaret etmesinden dolayı önce idam cezasıyla yargılanan sonra cezasında indirime gidilen Haşim Ağacari şunları söylemişti: "Yıllardır genç insanlar Kuran'ı açmaya korkar oldular. Onlar dediler ki: "Kuran'ın ne söylediğini Mollalar'a gidip sormalıyız." Sonra Şeriati geldi ve gençlere, bu fikirlerin iflas ettiğini söyledi. [O dedi ki] "Siz, kendi metotlarınızı kullanarak Kuran'ı anlamalısınız." Haşim Ağacari konuşmasını şöyle nihayete erdirdi: " Bugün, her zamankinden daha fazla, Şeriati'nin müdafaa ettiği 'İslami Hümanizm' ve 'İslami Yenilenme'ye ihtiyacımız var. Şeriati, [Mollalar] ve halk arasındaki ilişkinin -lider ve takipçileri, put ve tapıcıları arasındaki ilişki gibi değil- öğretmen ve talebe arasındaki ilişki gibi olmasını söylerdi. İnsanlar, sırf taklit eden maymunlar değildirler (4)." İran'da maymunlar uyanmaya başladı ama işin kötüsü mollalara tepki olarak dinin alanını da terk ediyorlar. İranlı mollalar serveti ve otoriteyi ellerinde tutmak için halkı maymunlar derekesine indirmişlerdir.

Haşim Ağacari ve Ali Şeriati ve Abdulkerim Suruş gibiler bunu görse de istikameti tutturamıyorlar. Kalıplarından kopamıyorlar. Şiilik onların tarihi zindanı haline gelmiştir. Aklen Şiilikten kurtulsalar da duygu ve tutku olarak kurtulamıyorlar. Bir uçtan diğer uca savruluyorlar. Abdulkerim Suruş Şiilikten istifa ederek Mutezile mezhebine geçmiştir. Mollaları taklitten kurtulayım derken itizal mesleğine savrulmuştur. Zaten teşeyyü ile itizal bir kombinasyon ürünüdür. Zeydilik ve İsna Aşerilik mezhepleri bir nevi Mutezile ile geçişlidir. İkisi de bidat sarmalıdır.

Türkiye'de Mustafa Öztürk gibi bazı ilahiyatçılar hakkında oryantalist tabiri nasıl uygun düşüyorsa Şii alimler için de ilmiye veya ulema tabiri yerine ruhbanlık tabiri kullanmak yerindedir. Yerli oryantalistler yerli ruhbanlar Hıristiyan ve Yahudilerin çığırını izliyorlar.

Pierre-Jean Luizard Şii Ruhban Sınıfı ve Siyasi Tarihi adlı çalışmasında Osmanlıların Şiilere statü vermediklerine dikkat çekiyor. Onları millet sistemi içine dercetmemişlerdir (5). Ehl-i bidat olarak bir statüleri yoktur. Günümüzde Aleviler de statüsüzlük kapsamından cem evleri meselesiyle birlikte bir statüye ulaşmak istiyorlar. Bununla birlikte İslam içinde onlara bir statü bulmak kolay olmayacaktır.

Bir vakıa olsalar da bir statü değildirler. Pierre-Jean Luizard, Şii Ruhban Sınıfı ve Siyasi Tarih adlı eserinde 19 ve 20'inci yüzyılda Basra ve güneydeki Sünni aşiretlerin Şiileşmesinde ilginç bir detay aktarıyor. Bu da Vehhabi akınlarıdır. Bu akınlardan kurtulmak isteyen yerel aşiretler Şiilere sığınıyorlar, biat ediyorlar. Şiilerin asabiyet ve şevketi üzerinden Vehhabi akınlarından kurtulmak istiyorlar. Bu da gösteriyor ki uçlar birbirlerini besliyorlar. Bu kumkumadan çıkmanın yolu itidal ve vasatiyet çizgisini yeniden tahkim etmekten geçiyor. Bunun için de yerel oryantalizm ile ruhbanlık kıskaçları arasında orta yolu temsil eden ilmiye geleneğini yeniden ihya etmeli ve ruhbani değil rabbani alimler yetiştirmeliyiz. İslam dünyasının kurtuluş reçetesi budur.

İRAN'IN VATİKAN'I KUM! -16 NİSAN-

Cumhurbaşkanı Erdoğan zaman zaman mezhep meselesine temas ediyor. Mezhep yerine dini öncelemenin daha hayırlı ve doğru olacağını vurguluyor. Meselenin bam teli de burası ya! Bunu nasıl ayırt edeceğiz, sağlamasına nasıl varacağız? Mezhep ile dinin alanını nasıl ayıracağız? Mezhep dinin dışında bir alan mıdır? Dinle kesiştiği ve ayrıldığı noktalar nelerdir? Bunlara ciddi cevaplar verilmelidir.

Ben kendimce bir cevap denemesinde bulunayım. Peygamber ve peygamberler varken dinin sahibi vardı.

Peygamberlerin irtihalinden sonra birinci derecede dinin sahibi olan kimse kalmamıştır. Tali sahipleri varis düzeyindedir. Gazali'nin ifadesiyle masum imam tektir ve o Hazreti Muhammed'dir. Üst kimliğin tek temsilcisi peygamberdir. Peygamberlerin irtihalinden sonra yapılan din yorumları ise mezhep düzeyindedir ve alt kimliktir. Mezhepçiliğe en karşı olanlar ise selefilerdir. Akaitte tevile karşı çıkarlar.

Ameli konularda da mezhep ayrımına muhaliftirler. En azından bilinen yöntemleri budur. Dolayısıyla mezhepçilik meselesine en fazla karşı çıkanlar selefiler olmalarına rağmen İslam dünyasında Şia ile birlikte en şedit mezhepçi grup olarak tanınırlar. Yanlış mıdır? Ayinesi iştir kişinin lafına bakılmaz. Peygamberin dini anlayışı veya uygulaması dindir. Peygamber sahib-i dindir. Onun dışındakilerin dini anlayışı ise mezheptir. Asaleten dini peygamberlerden başkası temsil edemez. Bütün peygamberlerin ortak dini aslında İslam'dır. Hazreti Peygamberin dışında kimse kamilen dini temsil edemez ve uygulamaları din yerine geçemez.

Cumhurbaşkanı ise bütün kabahati mezheplerde görüyor. Bu hususta şunları söylüyor : "Mezhepçilik şu anda İslam dünyasını, ümmeti paramparça etti. Bunu bizzat yaşadık. Şu anda bunun Irak'ta, Suriye'de, Filistin'de, Yemen'de görüyoruz. Acımasızca Müslüman Müslüman'ı öldürüyor. Bu sadece mezhebi farklılık nedeniyle. Bu kadar açık ve net. Bunları bizzat siyasetçi olarak biz de yaşıyoruz. Kendileriyle bunu konuşuyoruz.

Açık ve net, bizim Sünnilik diye bir dinimiz yoktur. Bizim Şia diye bir dinimiz yoktur. Bizim tek dinimiz İslam'dır. Bunu böyle bilmemiz lazım. Ne yazık ki mezhebini din edinmiş olanlarla başımız dertte. Sıkıntı burada..." İstenmese de mezhep ve din kavgalarının olması tabiidir. Tefrika yadırganır ama yine de hayatın bir kanunudur. Elbette ideal olan birlik ve bütünlüktür. Lakin dünya imtihan yeri olduğundan dolayı tefrikaya sahnedir. Allah dünyayı bunun için yaratmıştır. Müçtehitlerin yerinde yaşayan peygamberler olsa mezhep yerine din olgusundan bahsederdik. O takdirde din vahiyle müeyyet ve ismetle mücehhez kalacaktı. Mezhepleşme olmayacaktı.

Din kusursuz olmakla birlikte onun anlayışını yansıtan mezhep hata ve sevaba açıktır. Kimse mezhepleri eşitleme konumunda değildir. En azından bizler fırka olarak Ehl-i Sünneti en isabetli mezhep veya İslami anlayış olarak değerlendirmekteyiz. Bundan feragat da etmeyiz. Mezhep dinin muradını ortaya çıkarmaya ve künhüne varmaya çalışır. Lakin bu sonuçta içtihat düzeyidir ve hata doğruluk payı vardır.

Din ve mezheplerin yapıcı olması genel bir kuraldır. Bu mesele öne çıkarılabilir. İmanın şubeleri bahsinde yapıcılık veya müspet hareket bahsi de vardır. Burada din ve manevi değerler, menfi çığırlara alet edilmemeli bilakis yapıcı davranış ve müspet çığırlar için merci yapılmalıdır. Din ve mezhep müspet yani yapıcı atmosferde ele alınmalıdır. Yapıcı olmayan zaten şaibelidir. Din ve mezhepler siyasi yayılmacılığın aleti haline getirilmemelidir. Şiiler ise Sünnileri muhalifler yani ötekiler olarak konumlandırmaktadır.

Bundan dolayı güce erişince tarihi kin birikimini tedavüle sokmuştur. Şiiler futuhatı gayri Müslim dünyaya değil aksine Sünni dünyanın merkezine doğru yapmak ister. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu konudaki hassasiyetine katılmakla birlikte yaklaşım ve tarzını benimsemekte zorlanıyoruz. Taassup düzeyinde değil de hakkı arama düzeyinde mezhebi çizgiyi benimseme fazilettir. Din ve mezhep nüfuz kapma yarışına alet edilmemelidir. Bunu dile getirmek bir tespit olsa da çözüm değildir. Çözüm teorilere göre değil genelde fiiliyata göre şekilleniyor.

Hasan el Benna ve Bediüzzaman doğru İslamiyet tabirini kullanır, Buna mukabil Muhammed Gazali (es Saka) mağşuş yani sahte dindarlıktan bahseder. Dini siyasete alet eden anlayışlar doğru İslamiyeti değil yanlış İslamiyeti temsil ediyorlar. Buna mukabil siyaseti dine alet edenler yani dini siyaset için değil de siyaseti din için yapanlar doğru İslamiyet dairesine girmiş olurlar. Mezhep kavgaları istemiyoruz ama bunun yolu mezhepleri inkardan geçmez. Mezhepler tarihi bir birikim ve bir vakıadır. Üzerinden atlanılamaz. Elbette mezhep tali, din esastır.

Bununla birlikte mezhep de esastan kaynaklanmaktadır. Arada bir telazum /beraberlik var.

FETİH VE SONRASI

ALİ ULVİ UZUNLAR

إِذَا جَآءَ نَصْرُ ٱللَّهِ وَٱلْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ ٱلنَّاسَ يَدْخُلُونَ فِى دِينِ ٱللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَٱسْتَغْفِرْهُ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ تَوَّابًۢا ﴿٣﴾

FATİHİN TORUNLARI

Tarihin altın sayfalarında önemli hadiselerden birisi de İstanbul'un Fethi HADİSESİDİR.

Her haberi doğru olan Sevgili Peygamberimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*, nübüvvet nuru ile yüzyıllar sonra meydana gelecek tarihi olaylara ışık tutmuş ve İstanbul'un fethedileceğini haber vererek şöyle buyurmuştur:

"İstanbul (Kostantiniyye) **elbettte feth olunacaktır. O'nu fetheden komutan ne güzel komutan ve onun askeri de ne güzel askerdir."**

Sevgili Peygamberimizin inanan kalpleri fetih aşkıyla yakan bu ilahi çağrısına nail olmak isteyen pek çok komutan, İstanbul'u fethetmek için seferler düzenlemiştir. İslâm dininin hayat nizamı ve adalet ilkesi üzerinde kurulan Osmanlı Devleti'nin, yüce peygamberimizin izinde yetiştirilmiş 21 yaşındaki II. Mehmed, Peygamberimizin "O ne güzel komutandır" müjdesine nail olarak, kendini "Fatih", Kostantiniyye'yi de bundan 549 yıl önce 29 Mayıs 1453 tarihinde "İstanbul" yapmıştır.

İstanbul'un Fethi, iman ile küfür mücadelesinde, imanın küfre mutlak bir galibiyetidir. İstanbul'un Fethi, bütün yıkıcılık ve bozgunculukların kaynağı olan şirk ve küfür cephesinin de tarihte eşine rastlanmayan bir hezimetidir. Bu fetih, canını, mübarek dinin ve vatanın emrine amade kılmış, malını İslâm'ın zaferi için feda edenlerin bizlere büyük bir hediyesidir.

Molla Gürânî, Molla Hüsrev ve Akşemseddin gibi ulemadan feyz alan ve böylece kalbi imanla ve azimle dolan, tarihin pek az gördüğü bu genç hükümdar; çağ açıp kapayacak olan dev toplar döktürmüş, Bizans'a boğazdan gelecek yardımı önlemek için Rumeli Hisarı'nı yaptırmış, gemileri Dolmabahçe sırtlarından kızaklarla yürüterek Haliç'e indirmiş, surların altına tüneller açtırmış ve yine surların dibine tekerlekli kuleler yaptırmıştı.

Artık zaman 6 Nisan 1453 Cuma gününü gösteriyordu. Cuma namazı kılındı ve İstanbul, karadan ve denizden kuşatıldı. 53 günlük bir kuşatmadan sonra 29 Mayıs 1453 Salı sabahı tan yeri ağarırken Ezan-ı Muhammedi okundu. Sabah namazı kılındı. Namazdan sonra okunan Fetih suresi huşu içinde dinlendi. Fatih Sultan Mehmed: "Ya Rabbi! Sana lâyık olmaya çalışıyorum" diye niyazda bulunuyor, ordunun ön saflarında yer alarak askerin maneviyatını kuvvetlendiriyor, nur yüzlü büyük âlim Akşemseddin Hazretleri de, başı açık bir şekilde secdeye varmış dua ediyordu.

Henüz güneş doğmamıştı ki, Allah Allah sedaları, tevhid, tekbir sesleriyle hücum başladı. Bizans sallanıyordu. Surlar çatırdıyordu. Fatih'in yaptırdığı **Şahi** adı verilen topların açtığı gedikten Türk erlerinden, gönlü Allah için çarpan Ulubatlı Hasan, sancağı surların üstüne dikti, arkasından gelen 30 neferle birlikte tekbir sesleri getirerek şehit oldular. Fakat sancağı yere düşürmediler.

Artık İstanbul alınmış, güneş bir başka doğmuştu. Açılan gediklerden, mehter sesinin verdiği huzur ve heyecanla ordu, surların içine dalıyor, kale burçlarında artık Türk sancakları dalgalanıyordu. Yanık sesli hafızlar ezan sesleriyle gökyüzünü çınlatıyordu. Bu güzel manzarayı gören Fatih, atından yere atlayıp şükür secdesine vardı.

29 Mayıs 1453 tarihinde İstanbul'un fethedilmesiyle, orta çağ kapanmış ve yeni bir çağ açılmıştır. Türk tarihinin en müstesna olayı olarak kabul edilerek de, Feth-i Mübin denilmiştir. İstanbul'un fethi, siyasi yönden ve neticeleri bakımından dünya tarihine kesin ve silinmez damgasını vurmuş bir zaferdir.

Bu vesile ile, İstanbul'u bize bahşeden büyük Türk hakanı Fatih Sultan Mehmed'i ve onun kahraman ordusunu minnetle anıyor, bu güzel vatan için canlarını feda eden bütün şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi de şükranla yâd ediyoruz.

KISSADAN HİSSELER

DERDİ OLAN NEYLESİN?

Yavuz Sultan Selim Han, Mısır'ı fethettiğinde bir süre orada kalır. Bu sırada kaldığı otağda görevli Mısırlı bir cariye vardır ki, Sultan Selim Han sabah çadırından çıkınca gelir, akşama kadar çadırı temizleyip yemekleri hazırlayıp gider...

Bu güzel cariye sultanı görür görmez âşık olmuştur. Lâkin platonik bir aşktır bu!.. Zira bir tarafta koskoca Cihan Padişahı Halife-i Rûy-i Zemin, diğer tarafta sıradan bir cariye...

Cariyenin aşkı her geçen gün büyür ve dayanılmaz bir hal alır. Aşk acısından ne yapacağını bilemez bir hale gelince, sultana derdini açmaya niyet eder. Fakat, bir kendi durumunu bir de sultanın mevkiîni düşününce, aradaki o büyük uçurum sebebiyle koca sultanın karşısına çıkma cesaretini kendinde bulamaz.

Fakat içini yakan kavuran aşk ateşi dinecek gibi değildir. Ne yapıp etmeli, bu durumdan sultanı bir şekilde haberdar etmelidir. Düşünür, taşınır ve; "ne olacaksa olsun" diyerek, küçük bir not yazarak ilk adımı atmaya karar verir.

Yazdığı bu notu, Sultan Selim Han'ın çadırındaki yatağının hemen kenarına iliştirir. Bıraktığı notta sadece üç kelime yazılıdır:

"Derdi olan neylesin?"

Sultan Selim Han akşam çadırına gelince, yatağın kenarına iliştirilen notu görür. Bunun, çadırın temizliğine bakan cariyeye ait olduğunu anlar. Notun arkasına şöyle yazar:

"Derdi neyse söylesin."

Ve kâğıdı aynı yere bırakır. Sabah olunca çadırından ayrılır... Cariye temizlik için çadıra geldiğinde, heyecanla o notu eline alır. Bir de ne görsün, sultan kendisine bir cevap yazmıştır... Kalbi sevinçten yerinden fırlayacak gibi olur.

Tabi bu cevap onu cesaretlendirir ve önceki notunun altına şu kısa cümleyi ekler:

"Korkuyorsa neylesin?"

Akşam olunca sultan çadıra döner. O kâğıdı alıp okur ve tekrar bir cevap yazar:

"Hiç korkmasın söylesin!"

Cariye, ertesi gün tekrar temizlik için çadıra girdiğinde bu cevabı okuyunca, artık kesin olarak kararını verir. Sultana olan o dayanılmaz aşkını, tutulduğu kara sevdayı o akşam kendisine söyleyecektir.

Ve o gün iğneden ipliğe çadırı bir güzel temizler. İşi bitmesine rağmen gitmeyip beklemeye başlar...

Yavuz Sultan Selim Han akşam olunca döner ve çadıra doğru yürümeye başlar. Cariye sultanın yolu üzerinde durmuş, tam önünden geçerken derdini arzedecektir. Cariye bütün cesaretini toplamaya çalışır ama heyecandan elleri sıtmaya tutulmuş gibi titremektedir, dizlerinin ise dermanı kesilmiş ayakları adeta vücudunu taşıyamaz haldedir. Nefes alış verişleri hızlanmış, neredeyse kalbi yerinden fırlayacak gibidir.

Sultan ağır ağır, tüm heybetiyle yaklaşmaktadır. Tam önünden geçiyorken, cariye titrek ve mahcup bir sesle:

"Efendim... Cariyeniz... Size..." der ve cümlesini tamamlayamadan bir anda yere yığılır. Sultan Selim'in aşkıyla çarpan saf yüreği, sultanla karşı karşıya gelmeyi kaldıramayıp birden durur. Ve kalbine sığmayan aşkını söyleyemeden, hemen oracıkta rûhunu teslim eder.

Sultan Selim Han bu durum karşısında tesirlenir, cariyenin bu tertemiz aşkı karşısında gözyaşlarına mani olamaz ve etrafındakilere şöyle der:

"Gerçek aşkı bu cariyeden öğrenin. Zira âşık, mâşukunun yolunda olur ve o yolda ölür"

İCTİMÂİ TAHLİL

MEVLÂNÂ'DAN ESİNTİLER SÛRETLER ve MÂNÂ

MESNEVİHAN MURAT SOYDAN

MESNEVİ SEVENLER

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

گر شدی عطشان بحر معنوی

فرجه یی کن در جزیرهٔ مثنوی

Ger şodî atşân-i bahr-i mânevî

Furce kon der cezîrey Mesnevi

(Ey hakîkati arayan kişi) **eğer sen mânâ denizine susamışsan Mesnevi adasından o denize bir kanal aç**

فرجه کن چندان که اندر هر نفس

مثنوی را معنوی بینی و بس

Furce kon çendân ki ender her nefes

Mesnevî râ mânevî bîniy-o bes

Öyle bir kanal olsun ki her an

Mesnevîyi bir mânâ denizi olarak görebilesin

(Mesnevi; 6/67-68)

İnsan yaratılış bakımından sûret ve mânâdan ibâret mükerrem bir varlıktır. Hadîs-i kudsî de şöyle buyuruluyor;

اَلْاِنْسَانُ سِرِّي وَ اَنَا سِرُّهُ

"İnsan Benim sırrımdır, Ben de onun sırrıyım"

Âlemde asıl olan mânâdır ve tüm âlem mânâya âşıktır. Meselâ, "Bu adam akıllı ve iyi huyludur" denilerek övülür veya "Bu adam akılsız, kötü huyludur" diye ondan kaçılır. Bütün âlemin bakışı mânâ üzerinedir.

Sûretlerin evi olan dünyanın güzelliği de çirkinliği de geçicidir. Geçicilik, devamsızlık bu sûret âleminin özelliğidir. Sûretler fânidir, cemâdât (cansız-donuk varlıklar) hükmündedir ve bekâ kâbiliyetleri yoktur. İşte sûret âlemi şu dünyada yaşayan insan, sâdece sûreti görür ve görüntülere takılırsa, mânâya yol bulamayarak, mânevî lezzetlerin ve nîmetlerin keyfine varamaz, hakîkatten gâfil ve cemâd hükmünde kalır.

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ

"Kitaplara âit sayfanın dürülmesi gibi, göğü düreceğimiz günü (hatırla)**! İlk yaratırken** (îcâd işine kolayca) **başladığımız gibi, onu**(; o Bizden başka kimsenin yapamayacağı yaratma işini yine hiçbir güçlükle karşılaşmadan) **tekrar yapacağız. Şüphesiz Biz** (engellenmeksizin her istediğimizi) **dâima yapanlar olduk!"** (Enbiyâ Sûresi, 104)

Allâh-u Te'âlâ bu âyet-i kerîme ile; "Bir gün gelir ki o günde, sen kâğıdı nasıl dürer, açar ve tekrar dürersen biz de gökleri öyle açar ve düreriz" demekte. Bunun mânâsı şudur: Esâsen ilk önce gökler yoktu. **Allâh**'ın kudreti ile var oldu.

Allâh, "Evvelce açtığımız gibi dürdük, büktük" buyuruyor. İşte gökler evvelâ yok idi. O halde onları dürmek ve bükmekten maksat, yok etmek, demektir. Çünkü aslında yokdu.

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ

"O'nun Zât›ı dışında her şey helâk olucudur"(KasasSûresi, 88)

âyeti gereğince bütün eşyâ yok olur. **Allâh**'dan başka her şey fenâ bulur. Bu cihetten sûrî varlığı olan şeye meyl etmemek, gönül bağlamamak lâzımdır! Zîrâ onun sonu yok olmaktır. Yok olmak muhakkaktır. O sûrî varlık arada iğreti ve ölümlüdür.

"**Her şey aslına döner**" buyurulmuştur. Varlığın aslı yokluk idi. İşte bunun için varlık, yine yokluğa döner. Evvelâ var olduğu gibi, sonunda yine yok olur. Bu yüzden var görünen sûretlere aldatıcıdır, yokluğa göz açmalıdır. Varlığın yokluk bağından bir dal ve yokluk denizinden bir köpük olduğu bilinmelidir.

Aşk ile bu varlık köprüsünden geçip, kendi ihtiyârın ve aşk vâsıtası ile yokluk deryâsına, kendi aslına kavuşmaya çalışmalıdır.

Eğer henüz fırsat elde iken ömrünü değerlendirip vaktiyle bunu kendi tercih ve arzun ile yaparsan ne âlâ! Aksi taktirde, gönlün bu sûrî âleme ve dünyanın renkli, süslü ve kandırıcı şeylerine bağlı halde gaflette iken, yokluk denizi ölüm veya kıyâmetsûretiyle dalgalanıp, seni zorla alır, götürür.

Eğer bu mânâ ve hakîkate "Bana ne" der ve hâlâ sûretlere takılır kalır, Îlâhî sevgi için yaratılmış olan bu kalbi sûretlerin aşkına verirsen, yokluk denizi kahredici bir şekilde seni helâk eder.Yok olup gider ve gerçek dirilikten ebediyyen yoksun kalırsın. Cenâb-ı **Allâh** bizleri muhâfaza buyursun!

از آنها کاندرین صورت به معنی نیستشان الفت
چو بیند موج دریاشان یقین دانم که در مانند

Ezan hâk enderîn sûret be mâni nîstişân ülfet
Ço bîned mevc-i deryâşân yakîn dânem ki der mânend

Bu sûreti bırakıp mânâ ile ülfet etmeyenler
Yokluk denizinin dalgaları karşısında çâresiz kalırlar

Sûret bir kâse gibidir, mânâ da onun içindeki yemektir. Kâseden maksad, içindeki yemektir, kâse değildir.

Kâsenin red ve kabûlü içindeki yiyecek yüzündendir. Eğer yemek güzelse kâse de makbûldür, kötü ise makbûl değildir.

اِنَّ اللّٰهَ لاَ يَنْظُرُ اِلَى صُوَرِكُمْ وَ لاَ اِلَى اَعْمَالِكُمْ وَ لكِنْ يَنْظُرُ اِلَى قُلُوبِكُمْ وَ نِيَّاتِكُمْ

"Allâh sizin sûretlerinize ve amellerinize bakmaz, ancak kalplerinize ve niyetlerinize bakar"

چند صورت آخر ای صورت پرست
جان بی معنیت از صورت نرست

Ey sûret-perest (sûrete tapan)**, bu sûretlere dalışın daha ne kadar devam edecek?**
Mânâdan gâfil canın sûretlerden kurtulamamış (şimdiye dek)**!**

گر به صورت آدمی انسان بدی
احمد و بو جهل خود یکسان بدی

Ger be sûret âdemî insan budî
Ahmed-o bu cehl hod yeksan budî

İnsan eğer sûret ile insan olsa idi
Hazret-i Peygamber ile Ebû Cehil bir olurdu
(Mesnevi; 1/1018-1019)

Eylesen tûtîye (papağana) **tâlim-i edây-i kelimât**
Sözü insan olur amma özü insan olmaz

Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in **Tebûk Gazvesi**nden dönerken,

رَجَعْنَا مِنَ الْجِهَادِ الْاَصْغَرِ اِلَى الْجِهَادِ الْاَكْبَرِ

"Küçük cihaddan büyük cihada döndük"

buyurmaları şudur; yânî; 'Sûretlerin cenginde idik, sûrî düşmanlar ile ceng ediyor idik. Şimdi iyi havâtırın (düşünce, fikir ve niyetlerin) kötü havâtırımağlûb etmesi ve beden vilâyetinden çıkarmaları için, havâtır askerleriyle ceng edelim.'

İnsan hayvânî ve insânî kuvvetlerin birleşmesinden meydana gelmiş bir varlık olduğundan her iki tarafının ihtiyaç ve istekleri farklıdır. Tenin (bedenin) murâdı nefsi besler ve insanı hayvânî kuvvetlerinin esîri yapar. Bu nefis düşmanını dâimâ zindan içinde mücâhedede tutmalıdır. Nefis sıkıntı ve belâ içinde bulundukça, ihlâs ve samîmiyet zâhir olup güçlenir.

آدمی زاده طرفه معجونیست

کز فرشته سرشته و از حیوان

گر بدین میل می کند کم ازین

ور بدان میل می کند به ازان

Âdemî zâde turfe mâcûnîst

Kez firişte sirişte vez heyvan

Ger bedîn meyl mi koned kem ezin

Ver bedan meyl mi koned bih ezan

Şu insanoğlu(nun hamuru) **ne acâib yoğrulmuş** (bir karışımdır),

Hem (ulvî) **melekten, hem** (suflî) **hayvandan yoğrulmuş.**

Eğer hayvan tarafına meylederse, ondan daha aşağı olur,

Eğer melek tarafına meylederse ondan daha üstün olur.

İşte yere ve göğe âit iki vasıf taşıyan insanda, bu sıfatlardan hangisi ona gâlip gelir, o hangi tarafa meylederse, o sıfatla çağırılır. Onda bulunan diğer mağlûp unsûr, zayıf ve az olduğundan, ona bir kıymet verilmez ve hesâba katılmaz.

Meselâ gümüşün içinde birazcık bakır karıştığı zaman ona yine gümüş derler, kalp, geçersiz saymazlar. Bakır fazla olduğu zaman ise ona gümüş demezler, değersiz sayarlar.

Bir ceylanla, bir kurt evlenmişler ve bir çocukları olmuş. Müftüye: "Bunu kurt mu sayalım, yoksa ceylan mı? Eğer onu kurt olarak kabul etsek, eti haram ve murdâr olur, ceylan dersek helâl olur. Peki acaba bunu hangisinden sayalım, adını ne koyalım?" diye sormuşlar.

Mahâretli müftü de şöyle fetvâ vermiş: "Bunun hükmü mutlak değil, mufassaldır. Bu yavrunun önüne bir demet ot ve biraz kemik koyunuz. Eğer kemiğe meylederse kurttur ve eti haram olur. Yok eğer ota meylederse ceylandır ve onun eti ceylan eti gibi helaldir."

İşte yüce Allâh, ulvî âlemi suflî âlem ile, yeri gök ile karıştırmış ve birleştirmiştir. Biz bu her ikisinin çocuklarıyız, uyanık olalım! Eğer ilme, irfâna ve mânâya meyleder ve kuvvetimiz ilim, hikmet ve mârifet olursa göksel ve helâl oluruz.

Eğer yemeğe, içmeğe, eğlenmeye ve fâni dünyânın zevk ve nîmetlerine meyleder, dalarsak hayvânî ve yere âit oluruz. Makâmımız âlây-i ılliyyîn değil, esfel-i sâfilîn olur. Hafızanallâh!

Sadece sûreti gören ve sûret için yaşayan olmamak, posta değil dosta, güle değil küll'e yönelmek ve mânâyı güzelleştirmek gerekir, vesselâm.

Bu yolda Yüce Rabbimiz bizlere gayret ve inâyet ihsân buyursun..

İrhemnâ Ya Rabbenâ!

DUALAR VE ZİKİRLER

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

RECEB-İ ŞERÎF AYININ MÜHİM ZİKİRLERİ

Receb-i şerîfte ikinci onun her günü (30 nisan-9 mayıs arası) **yüz kere:** «سُبْحَانَ اللهِ الْأَحَدِ الصَّمَدِ.» "**Ehad ve Samed** (tek ve ulu) **olan Allâh-u Te'âlâ'yı tesbih ederim.**" **Üçüncü onun her gününde de** (10-18 mayıs arası) **yüz kere:** «سُبْحَانَ اللهِ الرَّؤُوفِ.» "**Raûf** (yaratıklarını çokça esirgeyici) **olan Allâh-u Te'âlâ'yı tesbih ederim**" zikirlerini ihmâl etmeyelim. *(Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/138)*

NÂFİLE NAMAZLAR

RECEB-İ ŞERÎF AYININ NAMAZLARI

Recep Ayının Başında, Ortasında ve Sonunda Kılınacak Bir Namaz: Hadîs-i şerifte: "Recep ayında otuz rekat namaz kılan kişiye cehennemden beraat verileceği, cennetin vâcip kılınacağı, Sırat'tan geçiş sağlanacağı ve münafıklıktan beraat verileceği, zira münafık olanların bu namazı kılmaya muvâfak kılınamayacağı" gibi daha bir çok müjde zikredilmiştir.

Bu namazın hangi günlerde nasıl kılınacağını ve her on rekat sonunda hangi zikirlerin okunacağını öğrenmek için mutlaka ***"Receb-i Şerîf Risâlesi"***nin 220-228. (yeni baskının 242-250.) sayfalarını gözden geçiriniz. Sizden ricam mutlaka bu namazı ihmal etmeyiniz. Zira İslam'da münafıklıktan beraat almaktan daha mühim hiçbir şey olamaz.

Receb-i Şerîf'in 13., 14. ve 15. (2, 3 ve 4 mayıs cumartesi, pazar ve pazartesi) **Günlerinde, 23., 24. ve 25.** (12, 13 ve 14 mayıs salı, çarşamba ve perşembe) **Günlerinde Kılınacak Hâcet Namazını İhmâl Etmeyelim.**

Bu namazın tarifi için ***"Receb-i Şerîf Risâlesi"***nin 228-229. sayfasına mutlaka bakınız.

Receb-i Şerîf'in Onuncu (29 Nisan) **Günü Hayırlı Kaza ve Kader İçin Okunacak Dua:** Tâbi'înin ulularından olan ve muhaddisler nezdinde sika (güvenilir) kabul edilen **Kays ibni Ubâd** *(Radıyallâhu Anh)*: "**Allâh-u Te'âlâ**'nın dilediğini silip, dilediğini sâbit bırakacağı(nı açıkladığı Ra'd Sûresi'nin 39. âyet-i kerîmesinin tecellî edeceği yani senelik kaza ve kaderlerinden silinecek ve kalacak şeylerin belirleneceği) gün recebin onuncu günüdür." demiştir.

(Mer'î ibni Yûsuf el-Makdisî, İthâfu zevi'l-elbâb, sh:58; Taberî, Câmi'u'l-beyân, 13/170; Sa'lebî, el-Keşfü ve'l-beyân, 5/299; İbnü Atiyye, el-Muharraru'l-vecîz, 3/317; Ebû Hayyân, el-Bahru'l-muhît, 5/388; Kurtubî, el-Câmi'u li ahkâmi'l-Kur'ân, 9/332; Süyûtî, ed-Dürrü'l-mensûr, 4/661)

Dolayısıyla bu günde hayırlı kazâ ve kaderler için çok dua etmek, hâcet namazı kılmak, duanın kabulü için de işrak, kuşluk vakitleri, ezan saatleri, farz namazların peşindeki anları kollamak ve o kabul saatlerinde ihlas ile **Allâh-u Te'âlâ**'ya yalvarmak lazımdır.

Berâat gecesinde ve bu günde şu duanın tekrar tekrar okunması fazîletli görülmüştür:

«اَللّٰهُمَّ إِنْ كَتَبْتَنِي شَقِيًّا فَاكْتُبْ سَعِيدًا، وَامْحُ اسْمِي عَنْ دِيوَانِ الْأَشْقِيَاءِ وَسَمِّنِي تَقِيًّا وَارْزُقْنِي آيَةَ الْأَنْبِيَاءِ وَانْصُرْنِي عَلٰى جَمِيعِ الْأَعْدَاءِ وَاحْشُرْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي زُمْرَةِ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَأَعِذْنِي مِنْ دَرْكِ الْأَشْقِيَاءِ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ!»

"Ey Allah! Eğer beni bedbaht (sonu kötü) **yazdıysan bahtiyar yaz, adımı kötülerin dosyasından sil ve beni takva sahibi biri olarak kayda geçir. Sen bana Enbiyâ** (Sûresi)**nin** (101.) **ayetin** (de, haklarında güzel karar geçtiğini bildirdiğin kulların arasına girmey)**i nasib et, bütün düşmanlarıma karşı bana yardım et, kıyamet günü beni peygamberler-aleyhimüsselam-zümresinde haşret, kötülerin derekesin**(e düşmek) **den beni muhafaza et. Şüphesiz duaları hakkıyla işiten ancak Sensin. Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle** (duamı kabul et)**!**

Bu duayı Berâat Gecesi 300 kere okuyanın her istediğini **Allâh-u Te'âlâ**'nın yerine getireceği nakledilmiştir. *(Veliyüddîn er-Rahâvî el-Mahmûdî, sh:195, Süleymaniye Kütüphanesi, Reşid Efendi Kısmı, no:156)*

Receb-i Şerîfin On Beşinci Gece (3 mayıs pazarı 4 mayıs pazartesiye bağlayan gece) **Namazı:**

1) **Enes** *(Radıyallâhu Anh)*dan merfû'an rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

"Her kim recebin yarı (on beşinci) **gecesinde on dört rekat kılar; her rekatta, bir Fâtiha, yirmi İhlâs, üçer kere de Felak ve Nâs sûrelerini okur, namazını bitirince bana on kere salât okur sonra da otuzar kere tesbih, hamd, tekbir ve tehlilde bulunursa, yani:**

«سُبْحَانَ اللهِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ اَللّٰهُ أَكْبَرُ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ.»

'Allâh'ı noksanlıklardan tenzîh ederiz. Bütün hamdler Allâh'a mahsustur. Allâh en büyüktür. Allâh'tan başka ilâh yoktur' derse, Allâh-u Te'âlâ o kişinin sevaplarını yazmak ve Firdevs (cennetin)**de kendisi için ağaçlar dikmek üzere ona bin melek yollar.**

O geceye kadar yaptığı bütün günahları siler, bir dahaki seneye kadar da onun üzerine hiçbir günah yazmaz. Bu namazda okuduğu her harfe karşılık kendisine yedi yüz hasene yazar, her rukû ve secdesine karşılık cennette ona yeşil zebercedden on kasr (köşk) **bina eder. Her rekata mukābil cennette ona kırmızı yâkuttan on şehir verir.**

Bir melek gelip, elini omuzları arasına koyarak: 'Geçmiş günahların muhakkak bağışlandı, ameline yeniden başla' der." *(Cûzekānî, Süyûtî, el-Le'âlî, 2/57)*

2) Recebin yarı (on beşinci) gecesi, bir Fâtiha, on İhlâs ile yüz rekat kılınıp, peşine bin kere istiğfarda bulunmak, teşvik edilen amellerdendir. *(Muhammed en-Nâzilî, Hazînetü'l esrâr, sh:67)*

3) **Muhammed ibni Hatîriddîn Hazretleri**'nin nakline göre; recebin on beşinci gecesi beş selamla on rekat kılınır, her rekatta Fâtiha'dan sonra otuz kere İhlâs Sûresi okunur, namaz bitince yüz kere: "Estağfirullâh" denilerek **Allâh-u Te'âlâ**'dan mağfiret talep edilir. *(Muhammed ibni Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:57)*

Receb-i Şerîfin On Beşinci Günü (4 mayıs pazartesi) **Namazı:**

1) Muhammed ibni Hatîriddîn *(Rahimehullâh)*ın nakline göre; recebin on beşinci günü işraktan sonra yirmi beş selamla elli rekat kılınır, her rekatta Fâtiha'dan sonra birer kere İhlas ve Mu'avvizeteyn (Felak-Nas) sûreleri okunur, daha sonra secdeye varılarak şu dua okunur:

«اَللّٰهُمَّ لَكَ صَلَّيْتُ وَلَكَ سَجَدْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، فَارْحَمْ ذُلِّي وَكَبْوَتِي لِوَجْهِي وَانْفِرَادِي وَخُشُوعِي وَخُضُوعِي وَتَضَرُّعِي وَتَحَيُّرِي وَفَقْرِي وَفَاقَتِي وَاجْعَلْ لِي فَرَجًا وَمَخْرَجًا مِنْ هَمِّي بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.»

"Ey Allâh! Yalnız Senin için namaz kıldım, ancak Sana secde yaptım. Sadece Sana iman ettim, bir tek Sana tevekkül ettim. O halde Sen benim Senin huzurunda alçalmama, yüz üstü kapanmama, yalnız kalmama, boyun kırmama, yalvarıp yakarmama, şaşkınlığıma, ihtiyaç ve zaruretime acı da bana dertlerimden bir çıkış ve kurtuluş nasip et. Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle (duamı) **kabul eyle!"** *(Muhammed ibni Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:57)*

2) Receb-i Şerîf ayının on beşinci gününde bir Fâtiha ve bir İhlas ile elli rekat kılmak da teşvik edilen amellerdendir. Bu rivayette Felak-Nâs sûreleri ilave edilmemiştir. Gücü az olanlar bununla amel edebilir. *(Muhammed en-Nâzilî, Hazînetü'l esrâr, sh:67)*

MİʻRÂC GECESİ VE GÜNÜNÜN FAZÎLETİ
(15 mayıs cuma gecesi ve 16 mayıs cumartesi günü)

Selmân-ı Fârisî *(Radıyallâhu Anh)*ın rivayet ettiği bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

"Receb(-i Şerîf) **ayında bir gün ve bir gece vardır ki, o günü oruçlu geçirip, gecesini ibadette kāim olan kişi, zaman olarak yüz seneyi oruç, yüz seneyi de** (gece ibadetinde) **kıyamla geçirmiş gibi olur. O gün, recebin bitmesine üç** (gün ve gece) **kaladır. Muhammed** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **de o gün** (peygamber olarak) **gönderilmiştir."**

(Beyhakî, Fedâilü'l-evkāt, no:11, sh:95-96; Şu'abu'l-îmân, no:3530, 5/345; İbni Asâkir, el-Emâlî, Fadlu Receb, sh:6; Geylânî, el-Ğunye, 1/332; İbni Hacer, Tebyînü'l-aceb, sh:58; Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, no:4381, 3/142)

Enes *(Radıyallâhu Anh)*ın rivayet ettiği bir hadîs-i şerifte de **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur: **"Recebde bir gece vardır ki onda amel edene yüz senelik haseneler yazılır. O, recebin bitmesine üç** (gece) **kaladır."** *(Beyhakî, Fedâilü'l-evkāt, no:12, sh:97; Şu'abu'l-îmân, no:3531, 5/346; Ebu'l-Kāsım ibni Asâkir, el-Emâlî, Fadlu Receb, sh:6)*

Receb-i Şerîf'in Yirmi Yedinci (Miʻrâc) **Gecesi** (15 mayıs cumayı 16 mayıs cumartesiye bağlayan gece) **Namazları:**

1) Enes ibni Mâlik *(Radıyallâhu Anh)*ın rivayet ettiği bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

"Recebde bir gece vardır ki onda amel edene, yüz senelik haseneler yazılır. O, recebin bitmesine üç (gece) **kaladır. Her kim o gecede on iki rekat kılar, her rekatta bir Fâtiha ve Kur'ân'dan bir sûre okur, her iki rekatta** (oturup) **teşehhüt okur ve sonlarında selam verirse, sonra yüz kere:**

«سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ.»

'Allâh-u Te'âlâ'yı tesbih eder ve O'na hamdederim. Allâh-u Te'âlâ'dan başka hiçbir ilâh yoktur. Allâh-u Te'âlâ her şeyden büyüktür' deyip, yüz kere de istiğfarda bulunur, sonra da Nebî *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)***e yüz defa salât okursa;**

Sonra bu kişi dünyadan yahut âhiretten dilediği herhangi bir hususta kendisi hakkında duada bulunursa, bir de sabah oruca niyet ederse, bir masiyet (günah) **ile alakalı dua yapmış olmadıkça, gerçekten Allâh-u Te'âlâ onun bütün dualarını kabul eder."** *(Beyhakî, Fedâilü'l-evkāt, no:12, sh:97-98; Şu'abü'l-îmân, no:3531, 5/346; İbnü Asâkir, Fadlu receb, sh:6)*

2) Merfû' bir haberde şöyle gelmiştir: **"Her kim, recebin yirmi yedinci gecesi iki rekat kılıp her bir rekatta bir Fâtiha ve yirmi kere İhlâs sûrelerini okur, namazı bitirince, Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)***e on kere salâvat getirdikten sonra:**

«اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمُشَاهَدَةِ أَسْرَارِ الْمُحِبِّينَ وَبِالْخَلْوَةِ الَّتِي خَصَّصْتَ بِهَا سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ حِينَ أَسْرَيْتَ بِهِ لَيْلَةَ السَّابِعِ وَالْعِشْرِينَ أَنْ تَرْحَمَ قَلْبِيَ الْحَزِينَ وَتُجِيبَ دَعْوَتِي يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ.»

'Ey Allâh! Ey keremlilerin en keremlisi olan Allâh! Şüphesiz ben Senden, âşıkların sırlarının müşâhedesi bereketine ve yirmi yedinci gece kendisini mi'râca çıkardığında, gönderilenlerin Efendisi'ne tahsis ettiğin halvet (teke tek beraberlik) **hürmetine, benim kederli kalbime merhamet etmeni ve duama icâbet etmeni isterim' derse, muhakkak Allâh-u Te'âlâ onun duasını kabul eder. Şânını yüceltir, yalvarışına acır ve kalplerin öldüğü günde onun kalbini diri tutar** (rûhunu öldürmez, îmân nûrunu söndürmez)**."** *(Safûrî, Nüzhetü'l mecâlis, 1/141, 2/90)*

3) Muhammed ibni Hatîriddîn Hazretleri'nin nakline göre ise; receb-i şerîfin yirmi yedinci gecesi yatsıdan sonra üç selamla on iki rekat kılınır. Yani dört rekatta bir selam verilir, kıraat olarak Kur'ân-ı Kerîm'den kolaya gelen okunabilir. Namaz bitiminde yüz kere:

«سُبْحَانَ اللهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

"Allâh-u Te'âlâ noksan sıfatlardan münezzehtir, bütün hamdler Allâh-u Te'âlâ'ya mahsustur. Allâh-u Te'âlâ'dan başka hiçbir ilâh yoktur ve Allâh-u Te'âlâ en büyüktür. O yüce ve büyük olan Allâh-u Te'âlâ'nın yardımı olmadan hiçbir günahtan dönüş, hiçbir ibadete de kuvvet yoktur" zikri okunur. Yüz kere de: «أَسْتَغْفِرُ الله» **"Allâh-u Te'âlâ'dan mağfiret talep ediyorum"** diye istiğfar edilir. Yüz kere de salevât-ı şerîfe sığalarından her hangi biri okunur.

Her kim bunu yapar da ardından secdeye kapanarak **Allâh-u Te'âlâ**'dan bir hâcetini isterse **Allâh-u Te'âlâ** onun hâcetini görür. *(Muhammed ibni Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:57)*

Receb-i Şerîfin 27. (Mi'râc) **Günü** (16 mayıs) **Namazı:**

Tâbi'înin ulularından olan **Hasen el-Basrî** *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır: **"Recebin yirmi yedinci günü olunca, Abdullâh ibni Abbâs** *(Radıyallâhu Anhümâ)* **sabahleyin itikâfa girip öğlen vakti**(nden önceki kerâhat saati)**ne kadar namaza devam ederdi.**

Öğleni kılınca kısa bir nâfile (öğlenin son sünnetini) **kıldıktan sonra dört rekât kılar ve her rekâtta bir Fâtiha, birer tane Mu'avvizeteyn** (Felak ve Nas sûreleri)**, üç Kadir Sûresi ve elli İhlâs Sûresi okurdu. Daha sonra ikindi vaktine kadar duaya devam eder ve: 'Bu gün Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **böyle yapardı' derdi."** *(Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye 1/332)*

Receb-i Şerîfin Cuma Gecesinde Yapılacak Bir İstiğfâr:

Ulemânın beyânı vechile; her kim Recebin bir cuma gecesinde bin kere:

«أَسْتَغْفِرُ اللهَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ مِنْ جَمِيعِ الذُّنُوبِ وَالْآثَامِ.»

"Bütün günah ve isyanlarımdan dolayı, celâl ve ikram sahibi olan **Allah-u Te'âlâ**'dan mağfiret talep ederim" derse, hiç şüphesiz o kişinin denizlerin köpükleri kadar günahı olsa da affedilir. *(Eyyûb ibni Abdillâh, Kitâbu fezâili'ş-şühûr, sh:18, Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmut Efendi Kısmı, no:2038)*

ŞA'BÂN AYININ NAMAZLARI

Şa'bân Ayının İlk Gece (18 mayıs pazartesiyi 19 mayıs salıya bağlayan gece) **Namazı:**

1) Rasûlüllâh *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)*in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir.

"Her kim şa'bânın ilk gecesinde, birinci rekatlarında bir Fatihâ ve beş İhlâs okumak sûretiyle on iki rekat kılarsa Allâh-u Te'âlâ ona on iki bin şehit sevabı verir.

Kendisine on iki senelik ibadet sevabı yazılır. Anasının doğurdu gündeki gibi hatalarından sıyrılır ve seksen güne kadar, üzerine hiçbir hata yazılmaz." *(Nesefî, Sâfûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/142)*

2) Muhammed ibni Hatîruddîn Hazretleri'nin nakline göre; şa'bân-ı şerîf ayının ilk gecesi on iki rekat kılınır, her rekatta Fâtiha'dan sonra on beş kere İhlas Sûresi okunur. Her kim bunu yaparsa onun amel defterine on bin hasene (sevap) yazılır, on bin günahı (olsa da) silinir. *(Muhammed ibni Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:58)*

Şa'bân Ayının İlk Gün (19 mayıs salı günü) **Namazı: Enes** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edildiğine göre: "Şâ'ban ayının ilk günü iki rekat kılıp, her rekatında bir Fâtiha, on Âyete'l-Kürsî ve:

﴿شَهِدَ اللهُ أَنَّهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ
لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

"Allâh, şüphesiz Kendisinden başka adâleti (icrâ ve) **ikâme etmekte olan hiçbir ilâh bulunmadığı gerçeğine şâhitlikte bulunmuştur.**

(O'nun büyük kudretini gören) **melekler ve ilim sahipleri de** (aynı şâhitliği ikrar etmiştir)**. O** (hiç yenilmeyip dâima gâlip gelen ve her işi yerli yerinde olan) **Azîz ve Hakîm olan Zât'tan başka hiçbir ilâh yoktur"** *(Âli 'Imrân Sûresi:18)* âyet-i kerîmesini okuyana **Allâh-u Te'âlâ** birçok mükâfatlar ihsan eder.

Cennette hiçbir göz görmedik, hiçbir kulak duymadık, hiçbir beşerin de kalbinden geçmedik nimetler verir. Kendisini dünyanın istenmedik şeylerinden korur. Rızkını genişletir. En büyük (mahşer) korku(sun)dan emin kılınır." *(Muhammed Hakkî en-Nâzilî, Hazînetü'l-esrâr, sh:68)*

OKUDUĞU GÜN VEYA GECEDE YAHUT AYDA ÖLENİN BAĞIŞLANMIŞ OLARAK ÖLMESİNE VESÎLE OLACAK BİR ZİKİR

Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* parmaklarıyla beş (tevhîd kelimesini) sayarak şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ يَرْفَعُ الْحَدِيثَ إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ قَالَ: لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ، وَاللهُ أَكْبَرُ، لاَ إِلٰهَ اللهُ وَحْدَهُ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ لاَ حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ، يَعْقِدُهُنَّ خَمْسًا بِأَصَابِعِهِ، مَنْ قَالَهُنَّ فِي يَوْمٍ أَوْ لَيْلَةٍ أَوْ شَهْرٍ ثُمَّ مَاتَ مِنْ ذٰلِكَ الْيَوْمِ، أَوْ تِلْكَ اللَّيْلَةِ، أَوْ ذٰلِكَ الشَّهْرِ، غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ.»

"Her kim: 'Bir olan Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur, Allâh her şeyden büyüktür. Bir olan Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur.

Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur, O'nun hiçbir ortağı yoktur. Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur, mülk O'na aittir, hamd O'na mahsustur.

Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur, Allâh'ın yardımı olmadan hiçbir günahtan dönüş ve hiçbir ibadete kuvvet yoktur' derse, işte her kim bunları bir gün içinde yahut bir gece içerisinde veya bir ay içinde söyler de sonra o gün içinde yahut o gecede veya o ay içerisinde ölürse, kendisi için günahları bağışlanır (günahsız olarak Allâh-u Te'âlâ'ya kavuşur)."

(Hatîb, Târîhu Bağdâd, no:597, 2/181; Nesâî, es-Sünenü'l-kübrâ, no:9773, 6/12; Şemsüddîn Muhammed ibnü'l-Cezerî, el-Hısnü'l-hasîn, sh:38, -Hazînetü'l-esrâr hâmişi-)

Bu Beş Tevhîd Zikrinin Okunuşu:

«لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ، وَاللهُ أَكْبَرُ، لاَ إِلٰهَ اللهُ وَحْدَهُ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ لاَ حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ.»

Ebû Hureyre ve **Ebû Sa'îd** *(Radıyallâhu Anhümâ)* **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in şöyle buyurduğuna şahitlik etmişlerdir:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ وَأَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا أَنَّهُمَا شَهِدَا عَلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِذَا قَالَ الْعَبْدُ: لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ، وَاللهُ أَكْبَرُ، يَقُولُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ: صَدَقَ عَبْدِي، لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنَا، وَأَنَا أَكْبَرُ، وَإِذَا قَالَ الْعَبْدُ: لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ، قَالَ: صَدَقَ عَبْدِي، لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنَا وَحْدِي، وَإِذَا قَالَ: لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، قَالَ: صَدَقَ عَبْدِي، لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنَا، وَلَا شَرِيكَ لِي، وَإِذَا قَالَ: لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، قَالَ: صَدَقَ عَبْدِي، لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنَا، لِي الْمُلْكُ وَلِيَ الْحَمْدُ، وَإِذَا قَالَ: لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ، قَالَ: صَدَقَ عَبْدِي، لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنَا وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِي»، فَقَالَ الرَّاوِي: «مَنْ رُزِقَهُنَّ عِنْدَ مَوْتِهِ، لَمْ تَمَسَّهُ النَّارُ.»

"Kul: 'Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur, Allâh her şeyden büyüktür' dediği zaman, Allâh-u Azze ve Celle: 'Kulum doğru söyledi, Benden başka hiçbir ilâh yoktur, her şeyden büyük olan Benim' buyurur.

Kul: 'Bir olan Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur' dediği zaman, (Allâh-u Te'âlâ)**: 'Kulum doğru söyledi, bir olan Benden başka hiçbir ilâh yoktur' buyurur.**

Kul: 'Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur ve O'nun hiçbir ortağı yoktur' dediği zaman (Allâh-u Te'âlâ)**: 'Kulum doğru söyledi, Benden başka hiçbir ilâh yoktur ve Benim hiçbir ortağım yoktur' buyurur.**

Kul: 'Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur, mülk O'na aittir, hamd O'na mahsustur' dediği zaman, (Allâh-u Te'âlâ)**: 'Kulum doğru söyledi, Benden başka hiçbir ilâh yoktur, mülk Bana aittir, hamd Bana mahsustur' buyurur.**

Kul: 'Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur, Allâh'ın yardımı olmadan hiçbir günahtan dönüş ve hiçbir ibadete kuvvet yoktur' dediği zaman, (Allâh-u Te'âlâ)**: 'Kulum doğru söyledi, Benden başka hiçbir ilâh yoktur, Benim yardımım olmadan hiçbir günahtan dönüş ve hiçbir ibadete kuvvet yoktur' buyurur."**

(Hadîs-i şerifin râvîsi Eğarr Ebû Müslim *(Radıyallâhu Anh)*) dedi ki: **"İşte her kim bu kelimeleri öleceği zaman söylerse** (cehennem) **ateş**(i) **ona dokunamaz."** *(İbnü Mâce, Edeb:54, no:3794, 2/1246; Nesâî, es-Sünenü'l-kübrâ, no:9774, 6/12; İbnü Hibbân, Rikāk, no:851, 3/131)*

Bu Beş Tevhîd Zikrinin Okunuşu:

«لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ وَاللهُ أَكْبَرُ، لاَ إِلٰهَ اللهُ وَحْدَهُ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ وَلاَ حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلاَّ بِاللهِ؟»

DEMİRLERİ ERİTECEK, SULARI DONDURACAK, DAĞLARI YUMUŞATACAK, DELİLERİ AKILLANDIRACAK, KIRK CUMA GECESİ OKUYANIN BÜTÜN GÜNAHLARINI BAĞIŞLATACAK VE DÜNYANIN BÜTÜN DERTLERİNİ AÇACAK EŞSİZ BİR DUA

Üveys el-Karanî *(Radıyallâhu Anh)*ın, **Ömer ibni Hattâb** ve **Ali ibni Ebî Tâlib** *(Radıyallâhu Anhümâ)* dan rivayet ettiği bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أُوَيْسٍ الْقَرَنِيِّ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ وَعَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمْ قَالَا: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ دَعَا بِهٰذِهِ الْأَسْمَاءِ، اِسْتَجَابَ اللهُ لَهُ دُعَاءَهُ، وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ؛ لَوْ دَعَا بِهٰذِهِ الْأَسْمَاءِ عَلٰى صَفَائِحَ مِنَ الْحَدِيدِ لَذَابَتْ بِإِذْنِ اللهِ، وَلَوْ دَعَا بِهَا عَلٰى مَاءٍ جَارٍ لَسَكَنَ بِإِذْنِ اللهِ، وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ أَنَّهُ مَنْ بَلَغَ بِهِ الْجُوعُ وَالْعَطَشُ ثُمَّ دَعَا بِهٰذِهِ الْأَسْمَاءِ أَطْعَمَهُ اللهُ وَسَقَاهُ، وَلَوْ دَعَا بِهٰذِهِ الْأَسْمَاءِ عَلٰى جَبَلٍ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْمَوْضِعِ الَّذِي يُرِيدُهُ أَلَانَ اللهُ لَهُ شِعْبَ الْجَبَلِ حَتّٰى يَسْلُكَ فِيهِ إِلَى الْمَوْضِعِ الَّذِي يُرِيدُهُ، وَإِنْ دَعَا بِهِ عَلٰى مَجْنُونٍ أَفَاقَ مِنْ جُنُونِهِ، وَإِنْ دَعَا بِهِ عَلٰى امْرَأَةٍ قَدْ عَسُرَ عَلَيْهَا وَلَدُهَا هَوَّنَ اللهُ عَلَيْهَا، وَلَوْ أَنَّ رَجُلًا دَعَا بِهِ وَالْمَدِينَةُ تُحْرَقُ وَفِيهَا مَنْزِلُهُ أَنْجَاهُ اللهُ وَلَمْ يَحْتَرِقْ مَنْزِلُهُ، وَإِنْ دَعَا أَرْبَعِينَ لَيْلَةً مِنْ لَيَالِي الْجُمُعَةِ غَفَرَ اللهُ لَهُ كُلَّ ذَنْبٍ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ -وَبَيْنَ الْآدَمِيِّينَ، وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ مَنْ دَعَا بِهٰذَا الدُّعَاءِ فَرَّجَ اللهُ عَنْهُ جَمِيعَ غُمُومِ الدُّنْيَا -، وَلَوْ أَنَّ رَجُلًا دَعَا عَلٰى سُلْطَانٍ جَائِرٍ لَخَلَّصَهُ اللهُ مِنْ جَوْرِهِ، وَمَنْ دَعَا بِهَا عِنْدَ مَنَامِهِ بَعَثَ اللهُ إِلَيْهِ بِكُلِّ اسْمٍ مِنْهَا سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ، مَرَّةً يَكْتُبُونَ لَهُ الْحَسَنَاتِ، وَمَرَّةً يَمْحُونَ عَنْهُ السَّيِّئَاتِ وَيَرْفَعُونَ لَهُ الدَّرَجَاتِ، إِلٰى يَوْمِ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ»، فَقَالَ سَلْمَانُ: «يَا رَسُولَ اللهِ! فَكُلُّ هٰذَا الثَّوَابِ يُعْطِيهِ اللهُ؟»، قَالَ: «نَعَمْ، يَا سَلْمَانُ! وَلَوْلَا أَنِّي أَخْشٰى أَنْ تَتْرُكُوا الْعَمَلَ وَتَقْتَصِرُوا عَلٰى ذٰلِكَ لَأَخْبَرْتُكَ بِأَعْجَبَ مِنْ هٰذَا»، قَالَ سَلْمَانُ: «عَلِّمْنَا يَا رَسُولَ اللهِ! قَالَ: «نَعَمْ، قُلْ: اَللّٰهُمَّ إِنَّكَ حَيٌّ لَا تَمُوتُ....»

"Her kim (Allâh-u Te'âlâ'ya ait) **bu isimlerle dua ederse Allâh onun duasını kabul eder.**

Beni hak ile gönderen Zât'a yemin ederim ki, kişi bu isimlerle demir blokları üzerine dua edecek olsa elbette onlar Allâh'ın izniyle erirler.

Eğer onlarla akan bir su üzerine dua edecek olsa Allâh'ın izniyle elbette o su sakinleşir (donar kalır da o kişi üzerinden rahatça geçebilir).

Beni hak ile gönderen Zât'a yemin ederim ki, şüphesiz açlık ve susuzluk bir kişiyi (güçsüzlük raddesine) **ulaştırsa da sonra o kişi bu isimlerle dua etse Allâh-u Te'âlâ onu yedirir ve içirir.**

Eğer kişi gitmek istediği yerle arasında (engel) **bulunan bir dağa karşı bu isimlerle dua edecek olsa, Allâh-u Te'âlâ ona dağın zor geçidini yumuşatır da o şahıs istediği yere** (kolayca) **gidebilir.**

Eğer bu duayı aklını kaybetmiş birinin üzerine okursa, o kişi delilik halinden ayılır.

Eğer bunu çocuğu(nu doğurmak) **kendisine zor gelen bir kadın üzerine okursa Allâh-u Te'âlâ ona kolaylık verir.**

Eğer bir adam, içinde evinin bulunduğu şehir yanarken bu duayı okursa Allâh-u Te'âlâ onu kurtarır da evi yanmaz.

Bir kişi cuma gecelerinden kırk gece boyunca (bu isimlerle) **dua ederse Allâh-u Te'âlâ onun için Allâh-u Azze ve Celle ile kendisi arasında bulunan** (kimsenin bilmediği günah)**ları bağışlar.**

- O kişiyle insanlar arasında olan günahları da (helalleşmeye çalışıp helallik alamadığı kul haklarını da) **mağfiret eder.**

Beni hak ile gönderen Zât'a yemin ederim ki, kim bu dua ile duada bulunursa Allâh-u Te'âlâ dünyanın bütün dertlerini ondan açar.

Eğer bir adam (bu isimlerle) **zalim bir sultana beddua edecek olsa elbette Allâh-u Te'âlâ o kişiyi onun zulmünden halâs eder** (kurtarır).

Her kim uyuyacağı vakit bu isimlerle dua ederse Allâh-u Te'âlâ o isimlerden herbirine mukabil kendisine yetmiş bin (bir rivayet yedi yüz bin) **melek gönderir ki onlar** (günahlarının bağışlanması için istiğfar ederler, ona dua ederler ve) **bazen onun için sevaplar yazarlar, bazen günahlarını ondan silerler ve Sûr'a üfürüleceği güne kadar onun derecelerini yükseltirler."**

Bu müjdeleri duyan **Selmân** *(Radıyallâhu Anh)*: "Yâ **Rasûlellâh**! **Allâh** bu isimleri okuyana bunca sevabı verecek öyle mi?" diye sorunca **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: **"Evet ey Selmân! Ben sizin diğer** (fazîletli) **amelleri bırakıp sadece bununla yetinmenizden korkmasaydım, elbette sana bu** (anlatıla)**nlardan daha acayip müjdeler açıklardım"** buyurdu.

Bunun üzerine **Selmân** *(Radıyallâhu Anh)*: "Yâ **Rasûlellâh**! Bize bu isimleri öğret" deyince **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: **"Peki o zaman şunları söyle"** buyurdu:

"Ey Allâh! Şüphesiz Sen hiç ölmeyecek Hayy'sın (dirisin). **Âciz bırakılamayacak bir Hâlık'sın** (yaratıcısın). **Mağlup edilemeyen bir Gâlib'sin.**

(Neyin ne olduğunda) **hiç şüphelenmeyen bir Basîr'sin** (görücüsün). (Duyduklarında) **hiç şüphe etmeyen bir Semî'sin** (işiticisin).

Asla ezilemeyen bir Kahhâr'sın (ezicisin). **Hiç tükenmeyecek bir Ebedî'sin** (sonsuzsun). **Uzak olmayan bir Karîb'sin** (yakınsın). **Kaybolmayan bir Şâhid'sin** (her şeyin tanığısın).

Zıttına gidilemeyen bir İlâh'sın (Kendisine tapılmayı hak edensin). **Zulme uğratılamayacak bir Kâhir** (ezici güç sahibi)**sin. Yedirilemeyen bir Samed'sin** (ihtiyaçsızsın). **Hiç uyumayan bir Kayyûm'sun** (her şeyi ayakta tutansın).

Görülemeyen bir Muhtecib'sin (nûrânî hicaplarla örtülüsün). **Haksızlığa uğratılamayan bir Cebbâr'sın** (istediğini istediğine zorla yaptıransın). (Hakaret etmek isteyenler tarafından) **kastedilemeyecek derecede Azîm'sin** (büyüksün).

Öğretilmeyen bir Âlim'sin. Zayıflamayan bir Kaviy'sin (güçlüsün). **Vasfedilemeyen** (nitelenemeyen) **bir Cebbâr'sın** (tarif etmeye çalışanları âcizliğe mecbur edensin). **Söz bozmayan bir Vefiy'sin** (vefâkârsın). **Zulmetmeyen bir Adl'sin** (adâletin ta kendisisin).

Fakir olmayan bir Ğaniy'sin (zenginsin). **Tükenmeyen bir Kenz'sin** (aranacak bir hazînesin). **Zulmetmeyen bir Hakem'sin** (doğru hüküm verensin). **Kahredilemeyen bir Menî'sin** (ulaşılamayansın).

İnkâr edilemeyen bir Ma'rûf'sun (sıfatlarıyla bilinensin). **Hakir görülemeyen bir Vekîl'sin** (küçümsenemeyecek şekilde kullarının işlerini yönetensin). **İstişâre edilemeyen bir Vitr'sin** (kimsenin Kendisine ulaşıp istişâre edemeyeceği kadar teksin). **İstişâre etmeyen bir Ferd'sin** (kimseye danışma ihtiyacı duymayan tek varlıksın).

Bıkmayan ve geri çevirmeyen bir Vehhâb'sın (vermekten usanmayıp bolca nimet verensin). **Gaflet etmeyen bir Serî'sin** (istediğin işi çarçabuk görensin).

Cimrilik etmeyen bir Cevâd'sın (cömertsin), **cehâlet etmeyen bir Âlim'sin** (ziyade bilensin). **Gafil olmayan bir Hâfız'sın** (korumak istediklerini boş bırakmayan bir koruyucusun).

(Duaları kabul etmekten) **bıkmayan bir Mücîb'sin** (kabul edicisin). **Yok olmayan bir Dâim'sin** (süreklisin). **Eskimeyen bir Bâkî'sin** (sonsuzsun). **Kendisine benzenilemeyen Vâhid'sin** (birsin).

Çekişilemeyen Muktedir'sin (güç sahibisin), **vasfedilemeyen** (anlatılamayacak derecede) **Azîm'sin** (büyüksün). **Muhâlefet edilemeyen bir Vekîl'sin** (bütün işler kendisine ısmarlanan Zat'sın).

(Sahiplendiklerinin velâyetinden / yönetiminden) **usanmayan bir Velî'sin** (hakîkî sahipsin). (Mülkünde) **çekişilemeyecek derecede Ğaniy'sin** (zenginsin).

Ey Kerîm, ey Kerîm, ey Kerîm! (Ziyade kerem sahibi!) **Ey Cevâd** (cömert)**! Ey Mükrim** (ikram edici)**! Ey Kadîr** (sonsuz güç sahibi)**! Ey Mücîb** (dualara icabet eden)**! Ey Müte'âl** (haksız yere üstünlük taslayanlara yüceliğini izhar eden)**!**

Ey Celîl! Ey Celîl (çok yüce)**! Ey Mütecellil** (haksız yere yücelik taslayanları zelil kılarak yüceliğini gösteren)**! Ey Selâm** (tüm âfet ve kusurlardan selâmette olan)**! Ey Mü'min** (Müslümanları azabından emin kılan)**! Ey Müheymin** (her şeyi hakkıyla koruyup gözeten)**! Ey Azîz** (izzet sahibi)**!**

Ey Vehhâb (karşılık beklemeksizin her varlığa bolca veren)**! Ey Cebbâr** (zorla da olsa dilediği yaratığını irâdesi yönünde mecbur bırakabilen)**! Ey Mütecebbir** (zorbalık yapanların zorbalığını izzetiyle bastıran)**!**

Ey Tâhir (noksan sıfatlardan temiz)**! Ey Tuhr** (tertemiz)**! Ey Mütetahhir** (bütün şâibelerden son derece nezîh)**! Ey Kadîr** (kudret sahibi)**! Ey Kadîr! Ey Muktedir** (son derece kuvvet sahibi)**! Ey Azîz** (izzet sahibi)**! Ey Müte'azziz** (haksız yere izzet iddia edenleri zelil ederek izzetini izhar eden)**!**

(Beni uğrattığın belalara haksız yere dûçâr etmiş olmandan) **Seni tesbîh** (ve tenzîh) **ederim, gerçekten ben** (Senin yüceliğini hakkıyla takdir edemeyerek Senin değerini bilemeyen) **zâlimlerden oldum.**

- Ey Allâh! Şüphesiz ben Senden isterim, Senin gayrinden istemem, Sana rağbet ederim, Senden başkasına rağbet etmem. Ey korkanların güvencesi, koruma isteyenlerin koruyucusu, hayırlara (yönelik) **çokça** (kapılar) **açan, hataları gideren, kötülükleri mahveden, iyilikler yazan ve dereceleri yükselten, ben ancak Senden isterim.**

Ey Allâh! Ey Rahmân! Ben tüm istenecek duaların en fazîletlisi, en büyüğü ve kulun kendisinden başka bir şeyle Senden istemesi yakışık almayacak olan en tesirlisi ile, Senin en güzel isimlerin, en yüce sıfatların ve sayılamayacak nîmetlerin hürmetine (Senden talepte bulunuyorum)**. Ve dahi nezdinde isimlerinin en değerlisi, Sana en sevgilisi, Senin katında mertebe bakımından en şereflisi, aracılık bakımından Sana en yakını, Senden sevap almak bakımından en bol olanı, Senden kabul görme cihetinden en çabuk olanı ile** (Senden istiyorum)**.**

Yine böylece o Senin gizli-saklı olan, o yüce -en yüce-, o büyük -en büyük-, o kendisini sevdiğin ve kendisiyle Sana dua edenden razı olup duasını kabul ettiğin ismin ile (Senden diliyorum) **-ki Senden isteyeni mahrum etmemen** (Senin tarafından) **Senin üzerine bir hak** (olarak sabit) **olmuştur.-**

Yine Senin Tevrât, İncîl, Zebûr ve Furkân (Kur'ân)**daki her bir ismin ile, yaratıklarından herhangi birine öğretmiş olduğun yahut kimseye öğretmediğin Sana ait her bir isim ile ve dahi Arş'ını taşıyan meleklerinin, sâir meleklerinin ve yaratıklarından seçtiklerinin kendisiyle Sana dua yaptığı her bir isim ile, ayrıca Senden isteyenlerin, Sana rağbet edenlerin,**

Sana sığın(an ve sığındır)**anların ve Sana yalvarıp yakaranların Senin üzerindeki** (kabul olunma) **hakkı hürmetine ve yine karada veya denizde, düzde yahut tepede Sana hakkıyla ibadet etmeye çalışan her bir kul hakkı için Senden dilekte bulunuyorum.**

Ben, ihtiyacı gerçekten çok şiddetli olan, cürmü (suçu) **büyük olan, helâka yaklaşmış, kuvveti zayıflamış, amellerinden hiçbir şeye güvenemeyen, ihtiyaçları ve günahları için Senden başka sığınacak ve bağışlayacak bir Zât bulamayan biri olarak Sana dua ediyorum. Ben** (Senin lütfunu ve kendi günahlarını) **itiraf eden, Senin ibadetinden çekinmeyen ve büyüklenmeyen biri olarak Sana** (ait eşsiz inayetlere koşup) **kaçtım.** (Ben) **dertli, fakir ve korunma isteyen biri**(yim)**.**

Şüphesiz Sen, Rahmân ve Rahîm olan, gizli âşikâr her şeyi bilen, celâl (ululuk) **ve ikrâm sahibi, göklerin ve yerin eşsiz yaratıcısı, çok acıyan ve lütufkâr olan ve Kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan Allâh, ancak Sen olduğun için Senden** (hâcetlerimi yerine getirmeni) **istiyorum.**

Rab ancak Sensin, ben ise kulum, Mâlik ancak Sensin, ben ise köleyim, Azîz ancak Sensin, ben ise zelîlim, Zengin ancak Sensin, ben ise fakirim, Diri ancak Sensin, ben ise ölüyüm, Bâki ancak Sensin, ben ise fânîyim, iyilik sahibi ancak Sensin, ben ise kötülük sahibiyim, bağışlayan ancak Sensin, ben ise günahkârım, merhametli ancak Sensin, ben ise hatâlıyım, yaratan ancak Sensin, ben ise yaratılanım, güçlü ancak Sensin, ben ise zayıfım, veren ancak Sensin, ben ise dilenenim, korkusuz olan ancak Sensin, ben ise korkanım, rızık veren ancak Sensin, ben ise rızıklanan biriyim.

Kendisine şikayetlerimi arzettiğim, Kendisinden yardım talep ettiğim, Kendisinden istekte bulunduğum ve Kendisine umut bağladığım en layık varlık ancak Sensin, zira şüphesiz Sen nice günahkârı bağışladın ve nice kötülük sahibinin yaptığını görmezden geldin. Ey acıyanların en merhametlisi! O halde beni de bağışla ve beni(m kötülüklerimi) **de görmezden gel.** (Âmîn!)-" *(Ebû Nu'aym, Hilyetü'l-Evliyâ, 8/55-56; Necmüddîn Ömer en-Nesefî, el-Kand fî zikri ulemâi Semerkand, no:911, sh:490-491)*

DUANIN OKUNUŞU

«اَللّٰهُمَّ إِنَّكَ حَيٌّ لَا تَمُوتُ وَخَالِقٌ لَا تُغْلَبُ وَغَالِبٌ لَا تُغْلَبُ وَبَصِيرٌ لَا تَرْتَابُ وَسَمِيعٌ لَا تَشُكُّ وَقَهَّارٌ لَا تُقْهَرُ وَأَبَدِيٌّ لَا تَنْفَدُ وَقَرِيبٌ لَا تَبْعُدُ وَشَاهِدٌ لَا يَغِيبُ وَإِلٰهٌ لَا تُضَادُّ وَقَاهِرٌ لَا تُظْلَمُ وَصَمَدٌ لَا تُطْعَمُ وَقَيُّومٌ لَا تَنَامُ وَمُحْتَجِبٌ لَا تُرَى وَجَبَّارٌ لَا تُضَامُ وَعَظِيمٌ لَا تُرَامُ وَعَالِمٌ لَا تُعْلَمُ وَقَوِيٌّ لَا تَضْعُفُ وَجَبَّارٌ لَا تُوصَفُ وَوَفِيٌّ لَا تُخْلِفُ وَعَدْلٌ لاَ تَحِيفُ وَغَنِيٌّ لاَ تَفْتَقِرُ وَكَنْزٌ لَا تَنْفَدُ وَحَكَمٌ لَا تَجُورُ وَمَنِيعٌ لَا تُقْهَرُ وَمَعْرُوفٌ لَا تُنْكَرُ وَوَكِيلٌ لاَ تُحْقَرُ وَوِتْرٌ لَا تُسْتَشَارُ وَفَرْدٌ لَا تَسْتَشِيرُ وَوَهَّابٌ لاَ تَمَلُّ وَلَا تَرُدُّ وَسَرِيعٌ لَا تَذْهَلُ وَجَوَادٌ لَا تَبْخَلُ وَعَزِيزٌ لاَ تَذِلُّ وَعَلِيمٌ لَا تَجْهَلُ وَحَافِظٌ لَا تَغْفُلُ وَقَيُّومٌ لَا تَنَامُ وَمُجِيبٌ لَا تَسْأَمُ وَدَائِمٌ لَا تَفْنٰى وَبَاقٍ لَا تَبْلٰى وَوَاحِدٌ لَا تُشْبَهُ

وَمُقْتَدِرٌ لَا تُنَازَعُ وَعَظِيمٌ لَا تُوصَفُ وَوَكِيلٌ لاَ تُخَالَفُ وَوَلِيٌّ لَا تَسْأَمُ وَغَنِيٌّ لَا تُنَازَعُ يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ الْجَوَادُ الْمُكْرِمُ يَا قَدِيرُ الْمُجِيبُ الْمُتَعَالِ يَا جَلِيلُ الْجَلِيلُ الْمُتَجَلِّلُ يَا سَلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْوَهَّابُ الْجَبَّارُ الْمُتَجَبِّرُ يَا طَاهِرُ الطُّهْرُ الْمُتَطَهِّرُ يَا قَادِرُ الْقَادِرُ الْمُقْتَدِرُ يَا عَزِيزُ الْمُعِزُّ الْمُتَعَزِّزُ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ - اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَلَا أَسْأَلُ غَيْرَكَ وَأَرْغَبُ إِلَيْكَ وَلَا أَرْغَبُ إِلٰى غَيْرِكَ وَأَسْأَلُكَ، أَمَانَ الْخَائِفِينَ وَجَارَ الْمُسْتَجِيرِينَ، اَلْفَتَّاحَ إِلَى الْخَيْرَاتِ مُقِيلَ الْعَثَرَاتِ مُمْحِيَ السَّيِّئَاتِ كَاتِبَ الْحَسَنَاتِ رَافِعَ الدَّرَجَاتِ، وَأَسْأَلُكَ بِأَفْضَلِ الْمَسَائِلِ كُلِّهَا وَأَعْظَمِهَا وَأَنْجَحِهَا الَّذِي لَا يَنْبَغِي لِلْعَبْدِ أَنْ يَسْأَلَكَ إِلَّا بِهَا، يَا اَللّٰهُ يَا رَحْمٰنُ، وَبِأَسْمَائِكَ الْحُسْنٰى وَبِأَمْثَالِكَ الْعُلٰى وَنِعْمَتِكَ الَّتِي لَا تُحْصٰى وَبِأَكْرَمِ أَسْمَائِكَ عَلَيْكَ وَأَحَبِّهَا إِلَيْكَ وَأَشْرَفِهَا عِنْدَكَ مَنْزِلَةً وَأَقْرَبِهَا مِنْكَ وَسِيلَةً وَأَجْزَلِهَا مِنْكَ ثَوَابًا وَأَسْرَعِهَا مِنْكَ إِجَابَةً وَبِاسْمِكَ الْمَكْنُونِ الْمَخْزُونِ الْجَلِيلِ الْأَجَلِّ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ الَّذِي تُحِبُّهُ وَتَرْضٰى عَمَّنْ دَعَاكَ بِهِ وَتَسْتَجِيبُ لَهُ دُعَاءَهُ وَحَقًّا عَلَيْكَ أَنْ لَا تَحْرِمَ سَائِلَكَ وَبِكُلِّ اسْمٍ لَكَ فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ وَالْفُرْقَانِ وَبِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ أَوْ لَمْ تُعَلِّمْهُ أَحَدًا وَبِكُلِّ اسْمٍ دَعَاكَ بِهِ حَمَلَةُ عَرْشِكَ وَمَلَائِكَتُكَ وَأَصْفِيَاؤُكَ مِنْ خَلْقِكَ وَبِحَقِّ السَّائِلِينَ عَلَيْكَ وَالرَّاغِبِينَ إِلَيْكَ وَالْمُعَوِّذِينَ بِكَ وَالْمُتَضَرِّعِينَ إِلَيْكَ وَبِحَقِّ كُلِّ عَبْدٍ مُتَعَبِّدٍ لَكَ فِي بَرٍّ أَوْ بَحْرٍ أَوْ سَهْلٍ أَوْ جَبَلٍ، وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ مَنْ قَدِ اشْتَدَّتْ فَاقَتُهُ وَعَظُمَ جُرْمُهُ وَأَشْرَفَ عَلَى الْهَلَكَةِ وَضَعُفَتْ قُوَّتُهُ وَمَنْ لَا يَثِقُ بِشَيْءٍ مِنْ عَمَلِهِ وَلَا يَجِدُ لِفَاقَتِهِ وَلَا لِذَنْبِهِ غَافِرًا غَيْرَكَ وَلَا مُسْتَغَاثًا سِوَاكَ، هَرَبْتُ إِلَيْكَ مُعْتَرِفًا غَيْرَ مُسْتَنْكِفٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ عَنْ عِبَادَتِكَ، بَائِسٌ فَقِيرٌ مُسْتَجِيرٌ، وَأَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللّٰهُ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ الْحَنَّانُ الْمَنَّانُ بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ، أَنْتَ الرَّبُّ وَأَنَا الْعَبْدُ، وَأَنْتَ الْمَالِكُ وَأَنَا الْمَمْلُوكُ، وَأَنْتَ الْعَزِيزُ وَأَنَا الذَّلِيلُ، وَأَنْتَ الْغَنِيُّ وَأَنَا الْفَقِيرُ، وَأَنْتَ الْحَيُّ وَأَنَا الْمَيِّتُ، وَأَنْتَ الْبَاقِي وَأَنَا الْفَانِي، وَأَنْتَ الْمُحْسِنُ وَأَنَا الْمُسِيءُ، وَأَنْتَ الْغَفُورُ وَأَنَا الْمُذْنِبُ، وَأَنْتَ الرَّحِيمُ وَأَنَا الْخَاطِئُ، وَأَنْتَ الْخَالِقُ وَأَنَا الْمَخْلُوقُ، وَأَنْتَ الْقَوِيُّ وَأَنَا الضَّعِيفُ، وَأَنْتَ الْمُعْطِي وَأَنَا السَّائِلُ، وَأَنْتَ الْآمِنُ وَأَنَا الْخَائِفُ، وَأَنْتَ الرَّازِقُ وَأَنَا الْمَرْزُوقُ، وَأَنْتَ أَحَقُّ مَنْ شَكَوْتُ إِلَيْهِ وَاسْتَعَنْتُ بِهِ وَسَأَلْتُهُ وَرَجَوْتُهُ لِأَنَّكَ كَمْ مِنْ مُذْنِبٍ قَدْ غَفَرْتَ لَهُ وَكَمْ مِنْ مُسِيءٍ قَدْ تَجَاوَزْتَ عَنْهُ فَاغْفِرْ لِي وَتَجَاوَزْ عَنِّي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! -.»

FAZÎLETLİ SALÂT-Ü SELÂMLAR

Enes *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ قَالَ: اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَكَانَ قَاعِدًا غُفِرَ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَقُومَ وَإِنْ كَانَ قَائِمًا غُفِرَ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَقْعُدَ.»

"Her kim:

«اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ»

'Ey **Allâh**! **Efendimiz Muhammed**'e ve **Efendimiz Muhammed**'in Ehl-i Beyt'ine salât eyle' derse, (bunu derken) oturuyorsa kalkmadan önce (günahları) kendisi için mağfiret edilir, ayakta ise oturmadan önce kendisi için bağışlama yapılır." *(Allâme Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 2/83; Celâlüddîn ibni Abdirrahmân el-Medenî, Keşfü'l-hıcâb ve imâtatü'n-nikâb, sh:212)*

Bu sîğayı **Enes** *(Radıyallâhu Anh)* rivayet ettiği için, tasavvuf ehli katında buna "Salât-ı Enesiyye" denilmektedir.

Nakledildiğine göre sâlihlerden birinin idrarı tıkandı, bu yüzden çok sıkıntı çekti, o sırada rüyasında büyük velî, ârif Şeyh **Şihâbüddîn ibni Raslân Hazretleri**'ni gördü. Kendisine halinden şikayetlenince o zat: "Tiryâk-ı mücerreb (denenmiş bir ilaç) olan salevâtı neden okumuyorsun? Şöyle söyle" buyurdu.

«اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى رُوحِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي الْأَرْوَاحِ، وَصَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى قَلْبِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي الْقُلُوبِ، وَصَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى جَسَدِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي الْأَجْسَادِ، وَصَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى قَبْرِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ فِي الْقُبُورِ.»

"Ey **Allâh**! Ruhlar içerisinde **Efendimiz Muhammed**'in rûhuna salât-ü selâm eyle. Kalpler içerisinde **Efendimiz Muhammed**'in kalbine salât-ü selâm eyle. Bedenler içerisinde **Efendimiz Muhammed**'in bedenine salât-ü selâm eyle. Kabirler içerisinde **Efendimiz Muhammed**'in kabrine salât-ü selâm eyle."

Bu zat uykusundan uyanır uyanmaz bu salât-ü selâmı çokça zikretmeye başladı ve bu vesîleyle **Allâh-u Te'âlâ** kendisine âfiyet ihsan eyledi. *(Allâme Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 2/82)*

İlk Baharda Okunacak Bir Salât-ü Selam

Evliyâullahtan biri şöyle anlatmıştır: "Bahar günlerinde bostanlara çıkmıştım, yeşillikleri görünce:

«اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ أَوْرَاقِ الْأَشْجَارِ، وَصَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ الْأَزْهَارِ وَالثِّمَارِ، وَصَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ قَطْرِ الْبِحَارِ، وَصَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ رَمْلِ الْقِفَارِ، وَصَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبِحَارِ.»

'Ey **Allâh**! **Efendimiz Muhammed**'e ağaçların yaprakları kadar salât eyle. Ey **Allâh**! **Efendimiz Muhammed**'e çiçeklerin ve meyvelerin yaprakları kadar salât eyle. Ey **Allâh**! **Efendimiz Muhammed**'e denizlerin damlaları kadar salât eyle. Ey **Allâh**! **Efendimiz Muhammed**'e çöllerin kumları kadar salât eyle. Ey **Allâh**! **Efendimiz Muhammed**'e karalarda ve denizlerde bulunanlar adedince salât eyle' dedim.

Bunun üzerine bir hâtif (sesini duyduğum fakat kendisini göremediğim biri):

«أَتْعَبْتَ الْحَفَظَةَ فِي كِتَابَةِ ثَوَابِ مَا قُلْتَ إِلٰى آخِرِ الدَّهْرِ وَالْأَعْمَارِ، وَاسْتَوْجَبْتَ مِنَ الْكَرِيمِ الْغَفَّارِ جَنَّاتِ عَدْنٍ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ.»

'Dediğin salevâtın sevabını yazmağa uğraşan hafaza meleklerini zamanların ve ömürlerin sonuna kadar yordun. Kerîm ve Bârr (iyi ve iyilik edici) olan **Allâh-u Te'âlâ**'dan Adn cennetlerini hak ettin, dünyanın âkibeti (senin için) ne güzel oldu' diye bana nida etti." *(Allâme Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 2/82)*

SEKSEN ÜÇÜNCÜ İSM-İ ŞERÎF «اَلرَّؤُوفُ» İSM-İ ŞERÎFİ

İmâm-ı Zerrûk, Mâu'l-Ayneyn, İmâm-ı Şebrâvî ve **Yûsuf-u Nebhânî** *(Rahimehumüllâh)*ın beyanları vechile; «اَلرَّؤُوفُ» ism-i şerîfi "Çok şefkat ve merhamet gösterip esirgeyen Zât" demektir.

Raûf ism-i şerîfi "Ra'fet" kökünden gelmektedir. Bu kelime de "Rahmetten çok daha mübalağalı bir şekilde acımak" demektir.

Âriflerin beyanına göre Raûf olan Zât; günahkâr kullarına tevbe nasip ederek lutfeden (iyilik yapan), dostlarına ise onları günahlara düşmekten koruyarak iyilik edendir.

Raûf olan Zât; gördüğü kusurları örtüp sonra da kimseye onları göstermeden affedip bağışlayandır.

Halîmî *(Rahimehullâh)* şöyle demiştir: "Raûf olan Zât, kullarına kolaylık sağlayandır. Çünkü **Allâh-u Te'âlâ** kullarına kaldıramayacakları ibadetler ve yükler yüklememiştir. Yaşlılık, hastalık ve zayıflık gibi hallerde onları birçok ibadetlerden muaf tutmuştur. Bununla birlikte **Allâh-u Te'âlâ** güçleri olanlara emir ve yasaklara uymayı şiddetle emretmekte, zayıflık ve hastalık gibi güçsüzlük dönemlerinde ise emirlerini hafifletmektedir.

Nitekim yolcu ve hasta olanları sorumlu tutmadığı şeylerden, yolcu ve hasta olmayanları sorumlu tutmuştur. Her iki durum da sahipleri için birer şefkat ve merhamet eseridir."

Allâh-u Te'âlâ'nın kullarına karşı her zaman kolaylık dilemesine birçok misal verilebilir. Mesela Ramazan ayında hasta olanların ya da seferde olanların oruç tutmayıp bunu sonradan kaza edebilecekleri hakkında şöyle buyurmaktadır:

﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾

"(Oruçlu geçirmeniz gereken zaman dilimi) **o ramazan ayıdır ki, doğru yolu gösteren ve hakkı bâtıldan ayıran** (ilâhî kitap)**lardan** (biri) **olan Kur'ân, nice açık deliller ve insanlar için bir hidâyet** (rehberi) **olarak kendisinde** (bulunan Kadir Gecesi'nde) **indirilmiştir.**

Artık içinizden her kim o ayda bulunursa onu oruçlu geçirsin. (Zira bundan sonra gücü yetenlerin fidye verip oruç tutmama müsaadesi kaldırılmışır.)

Ama (hasta ve yolcuya verilen müsaade iptal edilmediğinden) **her kim** (oruç tutamayacak kadar) **hasta yahut** (seferî) **bir** (mesafeye) **yolculuk üzere olursa,** (bu durumda oruç tutmayabilir, ancak tutamadığı günler yerine, hastalık ve yolculuk dışındaki) **diğer bir takım sayılı günler** (tutması gerekir).

Allâh (yolculuk ve hastalık halinde oruç tutmamanızı serbest kılarak) **size kolaylık dilemektedir, size zorluk** (çıkartmak) **istememektedir.** (Allâh-u Te'âlâ bütün bunları açıklamıştır ki, böylece İslâm'ın hükümlerini bilesiniz) **bir de** (oruç tutulması gereken günlerle alâkalı) **o sayıyı tamamlayasınız ve sizi** (razı olduğu amellere) **hidâyet buyurmuş olmasına karşılık Allâh'ı** (yüceltici ifadelerle) **tekbîr edesiniz diye. Tâ ki** (bu sayede) **siz**(sayısız nimetlerine, özellikle de bu ruhsatlarına karşı Allâh'a) **şükredesiniz."** *(Bakara Sûresi:185)*

Yine böylece kaza namazı olanları kaza namazlarını kıldıkları halde (bitiremeden vefat etme yahut eksik hesap etme gibi nedenlerle) eksikleri kalırsa, bu eksiklerin nâfilelerden tamamlanacağı hakkında **Mu'âviye ibni Hadîc** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ خَدِيجٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا يَنْتَقِصُ أَحَدُكُمْ مِنْ صَلَاتِهِ شَيْئًا إِلَّا أَتَمَّهَا اللهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ سُبْحَتِهِ.»

"Sizden biriniz namazından bir şeyi (kasıtsız olarak) **eksik yaparsa Allâh-u Te'âlâ mutlaka onu nâfile namazlarından tamamlar."** *(Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:23637, 39/45)*

Bu bahiste daha birçok misal verilebilirse de biz şu hadîs-i şerîfle bunu noktalayalım. **Ebû Hureyre** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

«إِنَّ هٰذَا الدِّينَ يُسْرٌ.»

"Hiç şüphesiz ki bu din kolaylığın ta kendisidir." *(Nesâî, Îmân:28, no:5034, 8/121; İbnü Hibbân, es-Sahîh, no:351, 2/63)*

Raûf ism-i şerîfinin masdarı (kökü) olan "Re'fet"; rahmetten daha farklıdır. İşte bundan dolayı **Allâh-u Te'âlâ** şöyle buyurmaktadır:

﴿اَلزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾

"Zina eden kadınla, zina eden erkek (bülûğa ermiş, akıllı, Müslüman ve hür kimseler iseler, ayrıca evlilik ve birleşme geçirmemişseler)**, işte onlardan her birinin derisine yüz** (kamçı) **darbe**(si) **vurun.** (Fakat etine ve kemiğine zarar verme kastıyla aşırı gitmeyin, baş, yüz, karın ve cinsel organlara vurmaktan da sakının.)

O ikisiyle ilgili olarak Allâh'ın dini(nin bir hükmünü tatbik) **hususunda sizi bir esirgeme tutmasın. Eğer siz Allâh'a ve o son güne inanmakta bulunmuş olduysanız** (kimseye acımayın da, sizden daha merhametli olan yaratıcının hükmünü uygulayın)**."** *(Nûr Sûresi:2)*

Allâh-u Te'âlâ bu âyet-i kerîmede "Rahmet" kelimesini değil de, acıma anlamına gelen "Re'fet" kelimesini kullanmaktadır. Çünkü zina ederek **Allâh-u Te'âlâ**'ya isyan eden (bekâr) âsilere 100 değnek vurulması, onlar için bir re'fet (acıma ve şefkat) değil, bir rahmettir. Zira re'fet lafzı insana hiçbir zararın gelmemesi anlamında kullanılır. Bu yüzden dünyadayken insanın başına uhrevî hayır içeren bir musîbet geldiğinde "**Allâh-u Te'âlâ** bu musîbetle ona merhamet etti" denilir. Dünyadayken insana bir zarar vermeden, açık veya gizli, peşin ya da gecikmeli uhrevî hayır içeren bir afiyet geldiğinde ise: "**Allâh-u Te'âlâ** bununla ona re'fet yani şefkat gösterdi" denilir.

Uklîşî *(Rahimehullâh)* da bu konuda şöyle demiştir: "Re'fet (şefkat) ve rahmet arasındaki farkı iyi düşün. Aralarındaki fark nedeniyle Kur'ân-ı Kerîm'de **Rabbimiz**'in vasfı olarak toplam 9 yerde zikredilen Raûf ism-i şerîfi şu 7 yerde Rahîm ism-i şerîfiyle birlikte zikredilmiştir:

﴿إِنَّ اللهَ بِالنَّاسِ لَرَؤُوفٌ رَحِيمٌ﴾

"Şüphesiz ki Allâh insanlara karşı elbette (çok esirgeyici olduğu için, ecirlerini boşa çıkarmayacak olan bir) **Raûf'dur,** (sonsuz merhamet sahibi olduğu için de, en ufak zararlarını bile istemeyen bir) **Rahîm'dir."** *(Bakara Sûresi:143'den; Hac Sûresi:65'den)*

﴿إِنَّهُ بِهِمْ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ﴾

"Gerçekten O onlara karşı Raûf'dur, Rahîm'dir (büyük bir esirgeme ve sonsuz bir merhamet sahibidir. Bu yüzden kendilerine tâkat yetiremeyecekleri vazifeleri yüklemez.)" *(Tevbe Sûresi:117'den)*

﴿إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَؤُوفٌ رَحِيمٌ﴾

"Muhakkak sizin Rabbiniz elbette (pek esirgeyen bir) **Raûf'tur,** (çok acıyan bir) **Rahîm'dir."** *(Nahl Sûresi:7'den)*

﴿فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَؤُوفٌ رَحِيمٌ﴾

"Gerçekten sizin Rabbiniz elbette (sizi esirgediği için azabı hak etmenize rağmen mühlet veren bir) **Raûf'dur,** (kullarına son derece acıdığından, onlara çarçabuk azap etmeyip, günahlarından dönme imkânı veren bir) **Rahîm'dir."** *(Nahl Sûresi:47'den)*

﴿وَأَنَّ اللهَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ﴾

"Şüphesiz Allâh (kullarını çok esirgeyen bir) **Raûf ve** (ne kadar büyük günah işleseler de, tevbe edenlere acıyıp günahlarını bağışlayan bir) **Rahîm'dir."** *(Nûr Sûresi:20'den)*

﴿وَإِنَّ اللهَ بِكُمْ لَرَؤُوفٌ رَحِيمٌ﴾

"Şüphesiz ki Allâh siz(in gibi müminler)**e karşı elbette** (pek esirgeyici olan bir) **Raûf'dur,** (çok acıyan bir) **Rahîm'dir."** *(Hadîd Sûresi:9'dan)*

﴿رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ﴾

"Ey Rabbimiz! Şüphesiz ki Sen, (pek esirgeyen bir) **Raûf'sun,** (çok acıyan bir) **Rahîm'sin.** (Dolayısıyla dualarımızı lütfunla kabul edersin.)" *(Haşr Sûresi:10'dan)*

Buna göre re'fet (şefkat), rahmetten daha geniş anlamdadır. **Allâh-u Te'âlâ** kuluna ne zaman merhamet etmek istese, ona rahmet nimetini verir. Bu nimet, bir bela ve musibetin ardından gelebileceği gibi, bela olmadan da gelebilir. Oysa re'fet böyle değildir. Yukarıda açıkladığımız gibi onda, insan için bir zorluk veya zarar söz konusu olmaz.

Sa'dî *(Rahimehullâh)* ise şöyle söyler: "Rahmân, Rahîm, Berr, Kerîm, Cevâd, Raûf, Vehhâb ism-i şerîflerinin anlamları birbirine yakındır. Bu isimler **Allâh-u Te'âlâ**'nın rahmet, iyilik, cömertlik ve kerem gibi sıfatlara sahip olduğunu gösterir.

Onun bu sıfatları, hikmeti gereği bütün varlıkları kuşatacak genişliktedir. Ancak bu sıfatlardan yararlanmadaki en büyük payı âhirette mümin kullarına tahsis etmiştir. Bu yüzden Kendisi şöyle buyurmuştur:

﴿وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ﴾

'Rahmetim ise (dünyada mümin-kâfir dahil) **her şeyi kaplamıştır. Yakında** (âhirette) **Ben onu özellikle o kimseler için yaz**(ıp ayır)**acağım ki onlar** (kâfirlik ve günahlardan) **hakkıyla sakınmaktadırlar, zekatı vermektedirler ve yine o kimseler ki kendileri** (indirdiğimiz kitaplardaki tüm) **âyetlerimize inanmaktadırlar.'** *(E'râf Sûresi:156'dan)*

Dolayısıyla bütün iyilikler ve nimetler Onun merhametinin ve kereminin bir eseridir. Dünyadaki ve âhiretteki bütün servetler ve hayırlar, Onun merhametinin bir göstergesidir."

Bu ism-i şerîf **Allâh-u Te'âlâ**'ya has olan bir isimdir ki Kendisinden gayrısı için kullanılmaz ama Kur'ân-ı Kerîm'de **Allâh-u Te'âlâ** bu ism-i şerîfi kendisinden başka sadece **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* için Tevbe Sûresi'nin sonunda şöyle zikretmiştir:

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ﴾

"(Ey insanlar!) **Andolsun ki elbette muhakkak size** (meleklerden ve cinlerden değil de, anlaşıp uymanız kolay olsun diye) **kendi nefislerinizden** (sizin gibi bir beşer) **olan pek değerli bir Rasûl gelmiştir ki, sıkıntıya uğramanız ona çok ağırdır, siz**(in îman etmenize ve tüm işlerinizin yoluna girmesin)**e karşı çok düşkündür ve inananlara Raûf'dur** (çok esirgeyicidir), **Rahîm'dir** (pek acıyıcıdır)." *(Tevbe Sûresi:128)*

Allâh-u Te'âlâ'nın sonsuz rahmetini ve esirgemesini çok güzel bir şekilde ifade etmesi açısından şu hadîs-i şerîfi nakledebiliriz; **Ömer ibni'l-Hattâb** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edildiğine göre bir esir kafilesi gelmiş, içlerinden bir kadın çocuğunu arayıp bulmuş ve onu göğsüne bastırarak emzirmeye başlamıştır. Bu durum üzerine **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «... أَتُرَوْنَ هٰذِهِ الْمَرْأَةَ طَارِحَةً وَلَدَهَا فِي النَّارِ؟»، قُلْنَا: «لَا وَاللهِ وَهِيَ تَقْدِرُ عَلَى أَنْ لَا تَطْرَحَهُ»، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَلّٰهُ أَرْحَمُ بِعِبَادِهِ مِنْ هٰذِهِ بِوَلَدِهَا.»

"Siz şu kadının çocuğunu ateşe atacağını düşünür müsünüz?" deyince, onlar: "Hayır. Vallâhi atmamaya güç yetirdiği müddetçe atmaz" dediler. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* de: **"Allâh-u Te'âlâ şu kadının, çocuğuna olan acımasından daha ziyade kullarına karşı merhametlidir"** buyurdu. *(Müslim, Tevbe:4, no:7154, 8/97; Buhârî, Edeb:18, no:5653, 5/2235)*

Bu ism-i şerîfi bilmenin faydaları hakkında şunlar söylenmiştir:

1) Her Müslüman **Allâh-u Te'âlâ** dışında mutlak şefkat sahibi kimse bulunmadığını ve Onun şefkatinin biz insanların şefkati gibi olmadığını bilmelidir. **Allâh-u Te'âlâ**'nın kullarına bol nimetler vermesi, onları çeşitli tehlikelerden koruması, nefislerinin arzu ve isteklerinin peşinden koşmalarına mâni olması, Onun kullarına olan şefkat ve merhametindendir.

Bazen bir musîbet vererek onları içinde bulundukları gafletten uyandırması, bazen gittikleri yolda işlerini ters götürerek onların doğru yola girmelerini sağlaması da Onun şefkat ve merhametinin bir gereğidir.

Bu bela ve musîbetler dıştan böyle görünebilir, ancak gerçekte bunlar, kendileri için bir şefkat ve merhamettir. Nitekim **Sa'd ibni Mâlik** *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır:

عَنْ سَعْدِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قُلْتُ: «يَا رَسُولَ اللهِ! أَيُّ النَّاسِ أَشَدُّ بَلَاءً؟» قَالَ: «اَلْأَنْبِيَاءُ ثُمَّ الْأَمْثَلُ فَالْأَمْثَلُ، فَيُبْتَلَى الرَّجُلُ عَلَى حَسَبِ دِينِهِ، فَإِنْ كَانَ دِينُهُ صُلْبًا اِشْتَدَّ بَلَاؤُهُ، وَإِنْ كَانَ فِي دِينِهِ رِقَّةٌ اُبْتُلِيَ عَلَى حَسَبِ دِينِهِ، فَمَا يَبْرَحُ الْبَلَاءُ بِالْعَبْدِ حَتَّى يَتْرُكَهُ يَمْشِي عَلَى الْأَرْضِ مَا عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ.»

"(Bir keresinde ben:) 'Yâ **Rasûlellâh**! İnsanların hangisi bela cihetinden daha şiddetli(siyle imtihan edilmekte)dir?' dedim. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* de: '(Önce) **peygamberler, sonra** (derecesine göre) **yüksek olanlar, sonra** (diğerlerine göre) **daha yüksek olanlardır. Kişi dini**(nin sağlamlığı) **miktarınca imtihan olunur. Eğer dini** (yaşayışı) **sağlamsa belası şiddetli olur. Eğer dininde zayıflık varsa o da dini kadar imtihan olunur. Bela**(lar samimi olan bir) **kula sürekli musallat ola ola, nihayet onu yeryüzünde hatası kalmamış bir halde yürür vaziyette bırakır'** buyurdu." *(Tirmizî, Zühd:56, no:2398, 4/601; Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:1481, 3/78; Dârimî, es-Sünen, no:2783, 2/412)*

Aynı konu hakkında **Enes** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا أَرَادَ اللهُ بِعَبْدِهِ الْخَيْرَ عَجَّلَ لَهُ الْعُقُوبَةَ فِي الدُّنْيَا، وَإِذَا أَرَادَ اللهُ بِعَبْدِهِ الشَّرَّ أَمْسَكَ عَنْهُ بِذَنْبِهِ حَتَّى يُوَافِيَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، إِنَّ عِظَمَ الْجَزَاءِ مَعَ عِظَمِ الْبَلَاءِ، وَإِنَّ اللهَ إِذَا أَحَبَّ قَوْمًا اِبْتَلَاهُمْ، فَمَنْ رَضِيَ فَلَهُ الرِّضَا وَمَنْ سَخِطَ فَلَهُ السَّخَطُ.»

"Allâh-u Te'âlâ bir kulu için hayır dilediği zaman, dünyada onun cezasını acele verir (ve başına belâ ve musibetler getirir)**. Allâh-u Te'âlâ bir kulu için de şer** (kötülük) **dilediği zaman, günahı sebebiyle** (vereceği cezayı) **ondan geri tutar** (başına bir bela getirmez) **ki, kıyamet gününde ona** (cezasını) **tastamam versin.**

Hiç şüphesiz mükâfâtın büyüklüğü, belanın büyüklüğüyle beraber (olup ona göre verilecek)**dir. Allâh-u Te'âlâ bir kavmi sevince onları belaya uğratır. Kim** (başına gelene) **razı gelirse onun için** (Allâh-u Te'âlâ tarafından) **rıza vardır, kim de** (buna) **gazap ederse onun için de** (Allâh-u Te'âlâ tarafından) **gazap** (kızgınlık) **vardır."** *(Tirmizî, Zühd:56, no:2396, 4/601)*

2) **Allâh-u Te'âlâ**'nın bu ism-i şerîfini bilen kimse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın kendisine şefkat ve merhamet e **Rabb**'inin emirlerini tutup yasaklarından kaçarak kendisini cehenneme odun etmemeye gayret etmelidir.

Kişi kendisine acıdığı gibi, başka insanlara da acımalı, onlara da şefkat elini uzatmalıdır. Böylece şefkatli bir kalbe sahip olup ve her iki âlemde **Allâh-u Te'âlâ**'nın şefkat ve merhametiyle kuşatılmış olur.

3) Her kim **Allâh-u Te'âlâ**'nın Raûf olduğunu bilirse, Onun eşsiz acımasına ve rahmetine sığınarak dünya ve âhireti hususundaki tüm işlerinde sadece Ona güvenir ve asla Onun rahmetinden ümit kesmez.

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tealluku (manasını bilip, bu ism-i şerîfin sahibi olan Allâh-u Te'âlâ ile alâka kesbetmesi); devamlı **Allâh-u Te'âlâ**'ya dua edip Ona sığınmasıyla **Allâh-u Te'âlâ**'nın affını ve rahmetini isteyerek Ondan asla ümit kesmemesiyle olur.

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tehalluku (ahlâklanması); mahlukata karşı şefkatli ve rahmetli davranmasıyla olur ki böylece kendisi de **Allâh-u Te'âlâ**'nın ve meleklerin rahmetine mazhar olur. Nitekim **Abdullâh ibni Amr ibni'l-Âs** *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اَلرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمٰنُ، اِرْحَمُوا مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمْكُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ.»

"(Mahlukata) **acıyanlara Rahman** (Te'âlâ) **da rahmet eder. Siz yerdekilere acıyın ki gökteki** (melek)**ler de size acısın.**" *(Tirmizî, el-Birru ve's-sıla:16, no:1924, 4/323; İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, no:25864, 8/338)*

İnsan bu konu hakkında çok hassas (duyarlı) olmalı ve kalbini yumuşatarak yaratıklara acıma melekesi kesbetmek (kazanmak) için hadîs-i şerîflerde bildirilen çarelere başvurulmalıdır.

Nitekim **Ebû Hureyre** *(Radıyallâhu Anh)* şöyle anlatmıştır:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: إِنَّ رَجُلًا شَكَا إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَسْوَةَ قَلْبِهِ، فَقَالَ لَهُ: «إِنْ أَرَدْتَ تَلْيِينَ قَلْبِكَ فَأَطْعِمِ الْمِسْكِينَ وَامْسَحْ رَأْسَ الْيَتِيمِ.»

"Bir adam **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e kalbindeki katılıktan şikayet edince **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ona: **'Eğer kalbini yumuşatmak istersen miskini** (fakiri) **yedir ve yetimin başını okşa'** buyurmuştur." *(Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:7576, 13/21; Beyhakî, es-Sünenü'l-kübrâ, no:7345, 4/60)*

Kulun Bu İsm-i Şerîfin Hakîkatiyle Tehakkuku (hemhal olması) ise; **Allâh-u Te'âlâ**'nın acımasının ve mağfiretinin kulda tahakkuk etmesi (tam manasıyla gerçekleşmesi) ile olur.

Rabbim cümlemize müyesser eylesin. Âmîn! *(İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:116-117; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l-Kızzi'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:90-91; Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiku'l-fetk, sh:341-342; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:525; Hâmid Ahmed et-Tâhir, el-Câmi'u li esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:153-154; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fî şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:214-216; İbnü Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:318-319)*

«اَلرَّؤُوفُ» İSM-İ ŞERÎFİNİN BAZI HAVÂSSI

1) Bu ism-i şerîfi zikretmek sinirli ve asabî olan insanlar için çok faydalıdır. Zira böyle olan birisi güneş doğmadan önce "Yâ **Allâh**! Yâ Raûf!" diye 286 kere zikrederse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle daha sakin bir insan olur.

2) Âni bir sinirlenme halinde kişi bu ism-i şerîfi 10 kere okuduktan sonra **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e salevât-ı şerîfe okursa, gazabı diner.

3) Her kim bu ism-i şerîfin zikrine devam ederse, o kişinin kalbi ve ruhu letâfet bulup yumuşayarak sözü güzelleşir, insanlarla iyi ilişkiler kurar ve muhtaç olanlara yardım etmek sûretiyle güzel bir ahlâka sahip olur. Ayrıca onu her hangi bir zalim ve cebbar kişi görürse, kalbi derhal değişerek onun hakkında bir günah, zulüm ve fenalık icrâ edemeyecek hale gelir.

4) Her gün 286 defa "Yâ Raûf!" diye zikreden kimseyi her gören sever, kalbi ona meyleder ve kâffe-i nâstan (insanların tümünden) rahmet ve şefkat görür.

5) Bu ism-i şerîf Utârit (Merkür) saatinde (pazar günü zeval vaktinde, pazartesi günü akşam namazı vaktinde, salı günü öğlen namazı vaktinde, çarşamba günü sabah namazı vaktinde, perşembe günü öğlen ile ikindi vakti arasında, cuma günü kuşluk vaktinde, cumartesi günü ise ikindi namazı vaktinde) erkek olsun, kadın olsun, emir (idareci) olsun, gedâ (hizmetçi) olsun, yavuz (sert ve kötü tabiatlı) kimseler üzerine (onların niyetine) 286 kere zikredilmeye müdâvemet olunursa (devam edilirse), **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle bu kişiler yumuşak huylu ve iyi birisi haline gelirler.

6) Bu ism-i şerîfin bütün hâssalarından faydalanmak için bu ism-i şerîfi 286 kere okuduktan sonra şu duayı okumak çok tesirlidir:

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَللّٰهُمَّ أَنْتَ الرَّؤُوفُ الرَّحِيمُ الْمَوْجُودُ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ذُو الرَّحْمَةِ الْوَاسِعَةِ، ضَاعَفْتَ الْحَسَنَاتِ وَرَفَعْتَ الدَّرَجَاتِ، أَسْأَلُكَ الرَّحْمَةَ الْوَاسِعَةَ يَا اَللّٰهُ يَا رَحْمٰنُ يَا رَحِيمُ! أَسْأَلُكَ أَنْ تُعْطِيَنِي قَصْدِي وَلَا تُخَيِّبَ رَجَائِي، اَللّٰهُمَّ مَتِّعْنِي بِشُهُودِ ذَاتِكَ وَحَلِّنِي بِمَحَاسِنِ صِفَاتِكَ أَبَدًا مَا دَامَتْ حَيَاتِي، اَللّٰهُمَّ نَجِّنِي مِمَّا أَخَافُ وَأَحْذَرُ وَمِنْ كُلِّ مَا ظَهَرَ وَبَطَنَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، آمِينْ!»

"Rahman ve Rahîm olan **Allâh**'ın ismiyle. Ey **Allâh**! Sen **Raûf**'sun (çok esirgeyensin), **Rahîm**'sin, gerçek **Mevcûd**'sun(hakiki varlık sahibisin), **Hayy** ve **Kayyûm**'sun (hakiki hayat sahibisin ve her şeyi yönetensin), çok geniş rahmet sahibisin.

Sevapları kat kat artırdın, dereceleri yükselttin, Senden o geniş rahmetini isterim. Ey **Allâh**! Ey **Rahmân**! Ey **Rahîm**! Senden dilerim ki, bana muradımı veresin ve umudumu boşa çıkarmayasın.

Ey **Allâh**! Sen beni Zât'ının müşâhedesiyle metâlandır, hayatım devam ettiği sürece ebediyyen sıfatlarının güzellikleriyle beni ziynetlendir. Ey **Allâh**! Sen beni korktuğum ve sığındığım her şeyden ve görünen-görünmeyen her şey(in şerrin)den kurtar. Ey celâl ve ikram sahibi! Ey âlemlerin **Rabb**'i (kabul et)! Âmîn!"

(Ahmed el-Bûnî, Şemsü'l-me'ârif, matbû' nüsha, 4/89-90, mahtut nüsha, sh:1111-1112; İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:116-117; Yûsuf ibni İbrâhîm, Kazâu'l-hâcât ve teysîrü'l-mühimmât bi zikri esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:52; Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiku'l-fetk, sh:341-342; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'ızzi'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:90-91; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:525; Seyyid Süleyman el-Hüseynî, Kenzü'l-havâs, 1/156; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fî şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:214-216, 534; İbnü Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:318-319; Eyyûb ibni Abdillâh, Havâssu esmâillâhi'l-hüsnâ, -Fezâilü'ş-şühûr ve'l-eyyâm kitabının devamında- sh:88, 103, Süleymaniye Kütüphanesi, Reşid Efendi Kısmı, no:2038)

SEKSEN DÖRDÜNCÜ İSM-İ ŞERÎF «مَالِكُ الْمُلْكِ» İSM-İ ŞERÎFİ

İmâm-ı Zerrûk, Mâu'l-Ayneyn, İmâm-ı Şebrâvî ve **Yûsuf-u Nebhânî** *(Rahimehumüllâh)*ın beyanları vechile; «مَالِكُ الْمُلْكِ» ism-i şerîfi "Merhameti şiddetli olan, son derece yumuşak yollarla kullarından belayı kaldıran tek Zât" demektir.

"Mâlik" kelimesi "Milk" mastarından ism-i fâil olup lügat manası "Sahip olduğu şeylerin üzerinde tasarruf eden" demektir. Mâlikü'l-mülk ism-i şerîfi ise "Bütün mülklerin yegâne sahibi" anlamında olup izâfet terkibi (isim tamlaması) şeklinde kullanılır.

Mâlikü'l-mülk olan Zât; mülkünde yegâne tasarruf sahibi olan, mülkünde hiçbir ortağı olmayan, verdiği hükmü geri çevirecek hiç kimse bulunmayan, dilediğini zengin eden istediğini de fakir eden Zât'tır. Nitekim **Allâh-u Te'âlâ** bu hususta Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle buyurmaktadır:

﴿قُلِ اللّٰهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾

"(Habibim!) **De ki: 'Ey mülkün Mâliki olan Allâh!** (Saltanat ve) **mülkü dilediğine verirsin, dilediğinden de mülkü çekip alırsın. Dilediğini** (dünyada yahut âhirette veya her ikisinde de yardım ve tevfîkıne mazhar kılarak) **aziz** (ve değerli) **edersin, dilediğini de** (iki cihanda rezîl-ü rüsvay ederek) **zelil** (ve alçak) **edersin. Bütün hayırlar** (ve şerler) **ancak Senin** (kudret) **elindedir** (ki, onun mâhiyeti kullarca malum değildir)**. Şüphesiz ki Sen** (güçlü veya âciz kılma, yüceltme ya da alçaltma dahil) **her şeye** (hakkıyla gücü yeten bir) **Kadîr'sin.'"** *(Âl-i İmrân Sûresi:26)*

Allâh-u Te'âlâ'nın dışındaki her şey Ona boyun eğmek zorundadır, çünkü her şeyi yaratan ve her şeyin sahibi sadece Odur.

Allâh-u Te'âlâ gerçek mülk sahibidir. Onun bu sıfatı, yücelik, büyüklük ve üstünlük sıfatlarındandır. Nitekim her şeye sahip olan ve bütün işleri bir düzen içinde yürütüp idare eden Odur.

Allâh-u Te'âlâ kulları üzerinde mutlak tasarruf sahibidir. Emirler ve yasaklar koymak, sonra da bunlara uyanlara mükâfat verip uymayanları da cezalandırmak sadece Onun hakkıdır. Yerler ve gökler Onundur. Bütün varlıklar ancak Onun mülküdür. İnsanlar bir tek Onun kulu ve kölesidirler ve daima Ona muhtaçtırlar.

Bu ism-i şerîfi bilmenin faydaları hakkında şunları söyleyebiliriz;

Allâh-u Te'âlâ bizim tek **Rabbimiz**, Mâlikimiz ve İlâhımız olduğuna göre sıkıntı ve musibet zamanlarında Ona sığınmaktan başka çaremiz yoktur. Bizim Ondan başka bir sığınağımız, barınağımız ve mâbudumuz yoktur.

Bu yüzden sadece **Allâh-u Te'âlâ**'ya dua edilmeli, yalnız Ondan korkulmalı ve ancak Ona umut bağlanmalıdır. Ondan başka kimse sevilmemeli, kimseye boyun eğilmemeli ve itaat edilmemelidir. Yine bu nedenledir ki yalnız Ona güvenilip dayanılmalıdır. Zira umut bağlanılan, korkulan, dua edilen, güven duyulup dayanılan, yaratılanları terbiye edip işlerini üstlenerek onları bir düzene koyan ve idare eden ancak **Allâh-u Te'âlâ**'dır.

Ey insan! Ondan başka **Rabb** yoktur. O, aynı zamanda senin ve bütün varlıkların gerçek **Mâlik**'idir. Sen de dahil bütün varlıklar Onun mülküdür. **Rabb**'in ve **Mâlik**'in olan, aynı zamanda senin gerçek İlâh'ın ve mâbudun olan o Zât'tan bir an bile gaflet etmemelisin, Ona ibadet etmekten uzak durmamalısın. Senin Ona olan ihtiyacın, hayata ve ruha olan ihtiyacından daha fazladır. Zira O, senin ve bütün varlıkların hayatını idâme ettiren gerçek İlâh'dır ve Ondan başka gerçek İlâh yoktur.

Gerçek bir **Rabb**'e ve **Mâlik**'e ait olduğunun bilincinde olanlar, Ondan başkasına sığınmaz, Onun dışında kimseden yardım istemez ve Onun himayesinden başka himaye aramazlar. **Allâh-u Te'âlâ** gerçek **Rabb**, **Mâlik** ve **İlâh** olması hasebiyle Kendisine inananların tek koruyucusu, hâmîsi, yardımcısı, destekleyicisi ve velîsidir (dostudur). Onların bütün işlerini üslenmiş ve himâyesine almıştır. Zaten kul, sıkıntı ve felaket anlarında, düşmanlarıyla karşılaştığı vakitlerde nasıl **Rabb**'ine, **Mâlik**'ine ve **İlâh**'ına sığınmaz?!

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tealluku (manasını bilip, bu ism-i şerîfin sahibi olan Allâh-u Te'âlâ ile alâka kesbetmesi); **Allâh-u Te'âlâ**'nın huzurunda boyun kırıklığı içerisinde ve daima huzur üzere durmasıyla olur. Nitekim **Ebu'l-Hasen eş-Şâzelî** *(Kuddise Sirruhû)* şöyle buyurmuştur: "Bir kapıda dur ki bütün kapılar sana açılsın, bir Melik'in (Eşsiz Padişah'ın) huzurunda boynunu eğ ki bütün boyunlar senin önünde eğilsin."

Kulun Bu İsm-i Şerîfle Tehalluku (ahlâklanması); **Allâh-u Te'âlâ**'nın razı olmadığı bütün şeylerden nefsini engellemesiyle olur.

Kulun Bu İsm-i Şerîfin Hakîkatiyle Tehakkuku (hemhal olması) ise; kendi mülkünü ve mevcudiyetini yok bilip sadece Mâlik'i olan **Allâh-u Te'âlâ**'nın mevcûdiyetini (gerçek varlık sahibi olduğunu) kabul ederek nefsine hiçbir pay vermeden **Rabb**'ine itaat etmesiyle olur.

(İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:117-118; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'ızzi'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:91; Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiki'l-fetk, sh:342; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:525; Hâmid Ahmed et-Tâhir, el-Câmi'u li esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:268-270; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fî şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:216-217; İbnü Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:320-321)

«مَالِكُ الْمُلْكِ» İSM-İ ŞERÎFİNİN BAZI HAVÂSSI

1) Bu ism-i şerîfi her gün 212 kere zikretmeye devam edenler birçok ikramlara nâil olurlar ve **Allâh-u Te'âlâ** fazl-u kereminden onlara çok mal ve mülk ihsan buyurur.

2) Bu ism-i şerîf "Yâ Mâlik" ya da "el-Mâlik" şeklinde Utârit (Merkür) saatinde (pazar günü zeval vaktinde, pazartesi günü akşam namazı vaktinde, salı günü öğlen namazı vaktinde, çarşamba günü sabah namazı vaktinde, perşembe günü öğlen ile ikindi vakti arasında, cuma günü kuşluk vaktinde ve cumartesi günü ise ikindi namazı vaktinde) padişahları (ve idarecileri) teshîr (itaat altına almak) için 91 kere okunur. İşte böyle yapan kişi padişahlar, yüksek rütbe sahipleri ve ulu kişiler katında hürmetli ve sözü dinlenilen birisi olur.

(İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:117-118; Yûsuf ibni İbrâhîm, Kazâu'l-hâcât ve teysîrü'l-mühimmât bi zikri esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:52; Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiki'l-fetk, sh:342; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'ızzi'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:91; Yûsuf en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn, sh:525; Seyyid Süleyman el-Hüseynî, Kenzü'l-havâs, 1/157; Ali Hicâzî, en-Nûru'l-esnâ fî şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:216-217, 534; İbnü Acîbe, Tefsîru'l-Fâtihati'l-kebîr, sh:320-321; Eyyûb ibni Abdillâh, Havâssu esmâillâhi'l-hüsnâ, -Fezâilü'ş-şühûr ve'l-eyyâm kitabının devamında- sh:88, 104, Süleymaniye Kütüphanesi, Reşid Efendi Kısmı, no:2038)

ESMÂ-İ HÜSNÂ İÇERİSİNDEN SEÇİLMİŞ BAZI İSM-İ ŞERÎFLERDEN DERLENEN ON ADET ENMÂT-I ŞERÎFENİN ONUNCUSU

ONUNCU TERKÎB-İ ŞERÎF VE HAVÂSSI

«اَلْحَقُّ، اَلْمُبِينُ، اَلْخَبِيرُ، اَلْهَادِي، اَلْحَيُّ، اَلْقَيُّومُ،
اَلْأَوَّلُ، اَلْآخِرُ، اَلظَّاهِرُ، اَلْبَاطِنُ.»

"el-Hakk, el-Mübîn, el-Habîr, el-Hâdî, el-Hayy, el-Kayyûm, el-Evvel, el-Âhir, ez-Zâhir, el-Bâtın."

Mâü'l-Ayneyn *(Kuddise Sirruhû)* bu terkîb-i şerîf hakkında şöyle demiştir:

"Bu ism-i şerîflerin faydalarını şöyle sıralayabiliriz; **1-** Ahlak güzelliği, **2-** Kalplerin sevgisini kazanmak, **3-** Himmet yüceliği (büyük hedefler peşinde olmak), **4-** Nefis tezkiyesi (temizliği), (günahlarla ölü olan) kalpleri diriltme, **5-** İlim ve hikmetlerin ilham edilmesi, **6-** Gayba muttali olma (gizli bilgilere ulaşım), **7-** Yüce melekût âlemini müşâhede etmek, **8-** İbadet etmeye muvaffak olmak, doğru konuşmak, **9- Allâh-u Te'âlâ**'nın hakkını takdir ederek ibadete devam etmek, **10-** Dış görünüşün ve iç âleminin temizliği, **11-** Apaçık keşiflere nâiliyet, **12-** Rızık artışına kavuşmak, bereketlere ulaşmak, **13-** Hasımların kahrı, münafıkların zilleti ve düşmanların helâkı.

Bu terkîb-i şerifteki esmâ-i celîlenin zikrine devam edene bir takım faziletler verilir:

1- Üzerinde beliren nurlardan tanınır bir hale gelir ve döneminde parmakla gösterilir.

2- Kendisine bir şey sorulduğunda **Allâh-u Te'âlâ** doğru cevabı ona ilham eder.

3- Rızkına bolluk ve bereket ihsan edilir.

4- Kalbinin gözesinden hikmet pınarları fışkırır.

5- Apaçık bir şekilde gâibe (gelecekte olacak şeylerin bilgisine Allah-u Teala'nın bildirmesiyle) muttali (haberdar ve vakıf) olabilir.

6- **Allâh-u Te'âlâ** o kişinin hatalarını; sağındaki ve solundaki 'Kirâmen Kâtibîn' ismiyle mâruf olan meleklerden gizler (de onlar daha yazmadan onu bağışlar).

7- Kalbi öyle nurlarla dolar ki **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle onlarla göklerin melekûtunu (mânevî âlemlerini), karadaki ve denizdeki mahlukatın acayipliklerini görür." *(Seyyid Şeyh Mâü'l-Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât ve tavsîfü'n-nihâyât, 2/625)*

BU TERKÎB-İ ŞERİFTEKİ ESMÂ-İ HÜSNÂNIN HAVÂSSI

«اَلْحَقُّ.»

"(Her Şeyin Kendisiyle Var Olduğu) **Hakk.**"

- Bu ism-i şerîfi zikreden kişiyi, **Allâh-u Te'âlâ** dilediklerine muvaffak kılar (ulaştırır) ve onu her hususta **Hakk**'a uyan birisi haline getirir.

«اَلْمُبِينُ، اَلْخَبِيرُ، اَلْهَادِي.»

"Pek Âşikâr Olan (Her Şeyi Açıklayan),
(**Her Şeyden** Hakkıyla) **Haberdâr Olan, Hidâyet Eden."**

1- Her kim bir söz ya da iş hakkında (kaybının nerede olduğu, yapacağı işin hayırlı olup olmadığı, ne zaman iyileşeceği, kiminle evleneceği, çıkacağı yolculukta kiminle karşılaşacağı gibi) merak ettiği her hangi bir hususun gerçek mâhiyetini öğrenmek isterse, uyumadan önce bu üç ism-i şerîfi peş peşe bin kere; ya «اَلْمُبِينُ الْخَبِيرُ الْهَادِي» şeklinde okur;

veya: «يَا مُبِينُ يَا خَبِيرُ يَا هَادِي» suretiyle zikreder ve her yüzün başında:

«بَيِّنْ لِي يَا مُبِينُ! خَبِّرْنِي يَا خَبِيرُ! اِهْدِنِي يَا هَادِي»

"Benim için (merak ettiğim şeyi) beyan et ey Mübîn! Beni (ondan) haberdâr et ey Habîr! Beni hidâyet et (maksadıma eriştir) ey Hâdî!" diye dua eder ve böylece bin kere zikrettikten sonra uyuyuncaya kadar da bu ism-i şerîflerin zikrine devam ederse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle merak ettiği şeyi bir meleğin aracılığıyla rüyasında görür.

İlk keresinde buna muvaffak olunmaz ise ikinci bir kere daha böyle yapar. Sakın "Yaptım da olmadı" demesin, yoksa günahkâr olur.

2- Bu ism-i şerîfler (misk, zâferan -safran- ve gül suyu karışımından yapılan bir mürekkeple) temiz bir tabağa yazılıp bu yazı su ve gül suyu ile bozulur, sonra kişi aç karnına yedi gün bunu içer, peşi sıra da aç karnına yedi gün peş peşe üç kere bal yalarsa, şüphesiz **Allâh-u Te'âlâ** böyle yapan kişiye hikmet (ince ilimler) verir ve zamanındaki hiç kimsenin ulaşamayacağı kadar ledünnî (okumakla öğrenilemeyecek manevi) ilimler ihsan buyurur.

«اَلْحَيُّ، اَلْقَيُّومُ.»

"(Başı Sonu Olmayan, Zât'ına Ait Bir Hayatla) **H ayy,** (Yarattıklarını Yönetme ve Koruyup Kollama İşini Daima Üstlenmiş Bulunan) **Kayyûm.**"

- Bu iki ism-i şerîfi zikreden kişi bu iki ismin sırlarından kendisine erişen nuru apaçık bir şekilde görür, **Allâh-u Te'âlâ** onun kalbini diriltir, ruhunu uyandırır, Onu mukaddes Zâtı'na (mânen) yakınlaştırır ve duasını kabul eder.

«اَلْأَوَّلُ، اَلْآخِرُ، اَلظَّاهِرُ، اَلْبَاطِنُ.»

"(Başlangıcı Olmayan Ve Her Şeyden Önce Olan) **Evvel,** (Her Şeyin Helâkinden Sonra Bâkî Kalacak) **Âhir,** (Eserleriyle Gün Gibi Âşikâr Olan) **Zâhir** ve (Zât'ıyla gizli olan ve duyularla idrak edilemeyen) **Bâtın.**"

1) Bu ism-i şerîflerin kula olan mededi; uzuvlarının korunması, vebalden, nifaktan, kibirden ve ucupten (kendini beğenmekten) emin olmasıdır.

2) Bir işe başlanılacağı zaman «اَلْأَوَّلُ» ism-i şerîfi zikredilirse, o işin sonu hayırla biter.

3) Güneşin yükseldiği vakitte bir kalay parçası üzerine bu dört ism-i şerîf nakşedilir ve ortasına da bir balık resmi çizilerek bu kalay parçası bir nehre ya da denize atılırsa, balıklar her yönden gelerek elle yakalanacak bir şekilde o parçanın üzerinde toplanırlar.

4) Bu onuncu terkib-i şerîfi kırk gün boyunca her farz namazdan sonra (defaatle) zikreden kişi Efrâd (diye tabir edilen ve evliyâ içerisinde "Tekler" diye anılan **Allâh**'ın dostların)dan bir ferd olur, **Allâh-u Te'âlâ** onu **Hızır** *(Aleyhisselâm)* ile görüştürür de ona öğrenmek istediği şeyi öğretir, ayrıca o kişiye (Allâh-u Te'âlâ'nın) cemâlin(in) nurlarını,en yüce melekût âleminin acayipliklerini ve meleklerin makamlarını göstererek onu kutsal huzûra vâsıl olan bir rûhânî (melek) haline getirir. Ona göre kadrini bil ve bu zikre değer ver. *(Mâü'l-Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât ve tavsîfü'n-nihâyât, 2/646-647)*